

Eurolife ERB Α.Ε.Γ.Α.
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ
31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

Ελ. Βενιζέλου (Πανεπιστημίου) 33-35 & Κοραή 6-10, 10564 Αθήνα
www.eurolife.gr , Τηλ. 210 9303800
Αρ. Γ.Ε.ΜΗ 121637360000

Περιεχόμενα

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ EUROLIFE ERB Α.Ε.Γ.Α.	4
ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ	9
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	11
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	12
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	13
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΙΑΩΝ	14
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ	15
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	16
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	17
2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων	17
2.1.1 Υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α)	18
2.1.2 Ανακατατάξεις κονδυλίων	24
Κατά την κλειόμενη χρήση για λόγους συγκρισιμότητας έγιναν ανακατατάξεις κονδυλίων της προηγούμενης χρήσης.	24
Αναλυτικότερα:	24
2.2. Ξένο νόμισμα	24
2.3 Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	24
2.4 Επενδύσεις σε ακίνητα	25
2.5 Άυλα περιουσιακά στοιχεία	25
2.6 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις	26
2.7 Επιμέτρηση της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων	27
2.8 Απομείωση χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	28
2.9 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	29
2.10 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων	31
2.11 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία	31
2.12 Παροχές στο προσωπικό	31
2.13 Ασφαλιστήρια συμβόλαια	32
2.14 Αντασφαλιστικές συμβάσεις	34
2.15 Μισθώσεις	35
2.16 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	35
2.17 Μετοχικό κεφάλαιο	35
2.18 Μερίσματα	35
2.19 Προβλέψεις - Εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις	36
2.20 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	36
2.21 Αναγνώριση εσόδων	36
2.22 Επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες	36
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ	36
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	38
4.1 Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων	38
4.2 Ασφαλιστικός κίνδυνος	39
4.3 Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι	44
4.4 Λειτουργικός κίνδυνος	55
4.5 Κεφαλαιακή Επάρκεια	55
4.6 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	55
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5 : ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	57
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6 : ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ	58
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7 : ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	59
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8 : ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	60
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9 : ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ	60
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10 : ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ	61
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11 : ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ	62
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12 : ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ	63
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13 : ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	63
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14 : ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΕΣ	63
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15 : ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΚΑΙ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ	64
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16 : ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	64
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17 : ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	64
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18 : ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	65
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19 : ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	67

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20 :	ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	68
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21 :	ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	68
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22 :	ΛΟΙΠΑ ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	69
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23 :	ΕΣΟΔΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	69
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24 :	ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	70
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25 :	ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	70
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26 :	ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ	71
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27 :	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ	71
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29 :	ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	72
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30 :	ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	72
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31 :	ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	73
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32 :	ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ	73
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33 :	ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	75
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34 :	ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	75
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35 :	ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	76

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ Eurolife ERB A.E.Γ.Α.

Το Διοικητικό Συμβούλιο παρουσιάζει την Έκθεση Διαχείρισης και τις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2016.

Εξέλιξη της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς το 2016

Το 2016 ήταν η έβδομη χρονιά στασιμότητας της οικονομικής δραστηριότητας, από την υλοποίηση του πρώτου προγράμματος διάσωσης της Ελληνικής οικονομίας (2010). Η επιτυχής ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής οδήγησε στα πρώτα σημάδια σταθεροποίησης, παρά τη διατήρηση των περιορισμών στην κίνηση των κεφαλαίων, οι οποίοι παρεμποδίζουν σοβαρά την οικονομική δραστηριότητα.

Ωστόσο η σταθεροποίηση του οικονομικού περιβάλλοντος και η εκτιμώμενη επιστροφή της χώρας σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης το 2017 συνδέονται άμεσα με την ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής, η οποία καθυστερεί και δημιουργεί ανησυχίες ότι οι μακροοικονομικοί στόχοι δεν θα επιτευχθούν, οδηγώντας σε πιθανό Τέταρτο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής με αρνητικές επιπτώσεις τόσο στο πολιτικό όσο και στο οικονομικό περιβάλλον.

Παρά το γεγονός ότι η ελληνική ασφαλιστική αγορά επηρεάστηκε από τις μακροοικονομικές εξελίξεις, η ανάκαμψη της αγοράς ήταν βραδεία και εύθραυστη. Μετά από έξι συνεχόμενα χρόνια μείωσης του κύκλου εργασιών, το 2016 ήταν μία χρονιά σταθεροποίησης της ασφαλιστικής αγοράς. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία και εκτιμήσεις⁽¹⁾, η συνολική παραγωγή ασφαλιστρών ανέρχεται στη χρήση 2016 σε € 3,8 δις. (2015: € 3,7 δις. ⁽²⁾), εκ των οποίων € 1,9 δις. αφορούν σε γενικές ασφαλίσεις και € 1,9 δις. σε ασφαλίσεις ζωής. Σε σχέση με το 2015, η παραγωγή ασφαλιστρών στην τρέχουσα χρήση παρουσιάζεται αυξημένη κατά 4,6% περίπου (2015: -5,8%), ενώ ειδικότερα το ποσοστό αύξησης των γενικών ασφαλίσεων ανέρχεται σε 3,1% (2015: -7,6%) και το ποσοστό αύξησης των ασφαλίσεων ζωής ανέρχεται σε 6,1% (2015: -3,9%). Η αύξηση της συνολικής παραγωγής ασφαλιστρών οφειλόταν κυρίως στην εδραιωμένη αντίληψη του κοινού ότι το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης ουσιαστικά καταρρέει, οδηγώντας τον γενικό πληθυσμό να προνοήσει για την σύνταξη του ή την κάλυψη της υγειονομικής του περιθαλψης. Από τους κλάδους ασφάλισης κατά ζημιών οι κλάδοι ασφάλισης πλην αυτοκινήτων καταγράφουν αύξηση της τάξης του 13,3% περίπου σε σχέση με το 2015, η οποία οφείλεται κυρίως στην αυξημένη ζήτηση των ετησίως ανανεούμενων συμβολαίων υγείας και ατυχημάτων με παράλληλη μετατόπιση της εγγεγραμμένης παραγωγής μεταξύ των κλάδων ασφαλίσεων ζωής και γενικών ασφαλίσεων σε ορισμένες εταιρείες. Ο κλάδος ασφάλισης αυτοκινήτων καταγράφει μείωση της τάξης του -9,7% περίπου, κυρίως λόγω του έντονου ανταγωνισμού που διατήρησε τα ασφάλιστρα υπό τεράστια πίεση. Από τους κλάδους ασφάλισης ζωής, οι παραδοσιακές ασφαλίσεις ζωής και η διαχείριση συλλογικών συνταξιοδοτικών κεφαλαίων κατέγραψαν μεγάλη αύξηση κατά 19,2% και 35,7% αντίστοιχα, ενώ ο κλάδος ασφαλίσεων ζωής συνδεδεμένων με επενδύσεις παρουσίασε σημαντική κάμψη κατά -16,8% λόγω της επιβολής των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων.

Επιπρόσθετα, το 2016 χαρακτηρίστηκε από την εφαρμογή του νέου απαιτητικού ευρωπαϊκού νομοθετικού καθεστώτος, Φερεγγυότητα II, το οποίο τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2016. Η συμβολή των νέων ελέγχων και της υποστήριξης της Διεύθυνσης Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΔΕΙΑ) ήταν πολύ σημαντική, καθώς με την εποπτική της δράση ενίσχυσε τις προσπάθειες των ασφαλιστικών επιχειρήσεων για την εφαρμογή του νέου καθεστώτος. Αναμφίβολα, το εποπτικό πλαίσιο Φερεγγυότητα II συνιστά ένα άκρως σύνθετο και απαιτητικό περιβάλλον για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, αυξάνοντας τα πρότυπα τόσο για το σύστημα διακυβέρνησης όσο και για τις κεφαλαιακές ανάγκες, αλλά συγχρόνως διασφαλίζει τη φερεγγυότητα του ασφαλιστικού τομέα και λειτουργεί ως εγγύηση αξιοπιστίας που έχει σαφώς θετικό αντίκτυπο στην αγορά.

Πορεία Εργασιών - Συνοπτικά Μεγέθη

Ενάντια σε αυτό το αβέβαιο περιβάλλον, η Eurolife ERB A.E.Γ.Α. ("η Εταιρεία") έχει αποδείξει ότι έχουμε τη σωστή στρατηγική, τη διοικητική ομάδα και την επιχειρηματική διαφοροποίηση να πετύχουμε. Οι ισχυρές διαδικασίες διακυβέρνησης και λήψης αποφάσεων μας επέτρεψαν να αντιδράσουμε γρήγορα στις εξωτερικές προκλήσεις.

⁽¹⁾ Βάσει της 93ης Οικονομικής Μελέτης - Φεβρουάριος 2017 που δημοσιεύτηκε από την Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος («Ε.Α.Ε.Ε.») η οποία περιλαμβάνει στοιχεία μόνο για ασφαλιστικές εταιρείες που είναι μέλη της Ε.Α.Ε.Ε.

(www.eaee.gr/cms/basic-page/148/oikonomikes-meletes)

⁽²⁾ Βάσει της Ετήσιας Στατιστικής Έκθεσης 2015 που δημοσιεύτηκε από την Ε.Α.Ε.Ε. η οποία περιλαμβάνει στοιχεία για όλες τις Ελληνικές ασφαλιστικές εταιρείες (<http://www.eaee.gr/cms/etisia-statistiki-ekthesi>)

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Στη χρήση 2016, η Εταιρεία παρουσίασε αύξηση 1,7% στο σύνολο παραγωγής ασφαλιστρών σε σχέση με το 2015, αγγίζοντας τα € 60 εκατ. Συγκεκριμένα, η παραγωγή ασφαλιστρών του κλάδου αστικής ευθύνης αυτοκινήτων στην Ελλάδα αυξήθηκε κατά 16,2% σε σχέση με το 2015 ως αποτέλεσμα της στρατηγικής επιλογής της Εταιρείας για την αύξηση του μεριδίου αγοράς στο συγκεκριμένο κλάδο ασφάλισης. Στο σύνολο των υπόλοιπων κλάδων στην Ελλάδα υπήρξε μείωση της παραγωγής ασφαλιστρών της τάξης του 2,3% σε σχέση με το 2015, κυρίως λόγω του έντονου ανταγωνισμού.

Τα κέρδη προ φόρων ανήλθαν σε €31,4 εκατ. για τη χρήση 2016 έναντι €35,7 εκατ. της προηγούμενης χρήσης. Τα κέρδη χρήσης διαμορφώθηκαν σε €21,6 εκατ. για το 2016, έναντι €25,2 εκατ. το 2015.

(ποσά σε εκατ. €)

	2016	2015
Ακαθάριστα εγγεγραμμένα Ασφάλιστρα	60,0	59,0
Κέρδη προ Φόρων	31,4	35,7
Κέρδη χρήσης	21,6	25,2
Σύνολο Ενεργητικού	178,9	177,3
Ίδια Κεφάλαια	77,2	78,2
Ασφαλιστικές Προβλέψεις	89,8	86,7
Μέσος Όρος Υπαλλήλων	120	114

Η παραγωγή ασφαλιστρών διακρινόμενη σε κλάδο αστικής ευθύνης αυτοκινήτων και λοιπούς κλάδους αναλύεται ως εξής:

Κλάδος

	2016 % Ασφαλιστρών	2015 % Ασφαλιστρών
Λοιπών Κλάδων Ζημιών	74,9	78,0
Αστικής Ευθύνης Αυτοκινήτων	25,1	22,0
Σύνολο	100	100

Μετοχικό Κεφάλαιο - Ίδια Κεφάλαια - Βασικοί Μέτοχοι

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2016 ανέρχεται σε € 3.064 χιλ., διαιρούμενο σε 49.800 κοινές ονομαστικές μετά ψήφου μετοχές ονομαστικής αξίας € 61,53 έκαστη. Το σύνολο των κοινών ονομαστικών μετοχών έχει εκδοθεί και το μετοχικό κεφάλαιο είναι ολοσχερώς καταβλημένο. Η Εταιρεία είναι θυγατρική της Εταιρείας Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών η οποία κατέχει το 100% του μετοχικού της κεφαλαίου.

Στις 22 Δεκεμβρίου 2015, επιτεύχθηκε συμφωνία μεταξύ της Τράπεζας Eurobank Ergasias A.E. («Eurobank») και της Fairfax Financial Holdings Limited για την πώληση του 80% της συμμετοχής της Eurobank στην Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών (η «Συναλλαγή»), ακολουθώντας μια ανταγωνιστική διαδικασία πώλησης με τη συμμετοχή διεθνών επενδυτών. Σε συνέχεια λήψης όλων των απαιτούμενων εγκρίσεων από τις αρμόδιες εποπτικές και ρυθμιστικές αρχές στις 4 Αυγούστου 2016 ολοκληρώθηκε η πώληση του 80% του μετοχικού κεφαλαίου της Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών στην Costa Luxembourg Holding S.à r.l. η οποία εδρεύει στο Λουξεμβούργο.

Μετά την ολοκλήρωση της Συναλλαγής, ο έλεγχος της Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών μεταφέρθηκε στην Costa Luxembourg Holding S.à r.l., η οποία ελέγχεται από κοινού από την Colonnade Finance S.à r.l., μέλος του Ομίλου Fairfax, και την OPG Commercial Holdings (Lux) S.à r.l.. ενώ η Eurobank διατήρησε το υπόλοιπο 20% του μετοχικού κεφαλαίου της Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών και παραμένει συνδεδεμένο μέρος.

Τα Ίδια Κεφάλαια της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2016 ανήλθαν σε € 77,2 εκατ. έναντι € 78,2 εκατ. για το 2015.

Διανομή Μερίσματος

Στις 30 Ιουνίου 2016 η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας αποφάσισε την διανομή μερίσματος στον μέτοχο Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών ποσού € 18,2 εκατ. Η διανομή του μερίσματος προήλθε από τα κέρδη της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2015. Το ποσό καταβλήθηκε στο μέτοχο στις 15 Ιουλίου 2016.

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Επιπρόσθετα, στις 17 Αυγούστου 2016 και στις 7 Φεβρουαρίου 2017, οι Έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις των μετόχων της Εταιρείας αποφάσισαν την διανομή μερίσματος στον μέτοχο Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών ποσού € 1,9 εκατ. και € 13,9 εκατ., αντίστοιχα. Η διανομή των μερισμάτων προήλθε από φορολογημένα αποθεματικά και κέρδη εις νέον σχηματισθέντα σε προηγούμενες του 2015 χρήσεις. Τα ποσά καταβλήθηκαν στον μέτοχο στις 23 Αυγούστου 2016 και 13 Φεβρουαρίου 2017, αντίστοιχα.

Θυγατρικές Εταιρείες

Κατά το έτος 2016 η παραγωγή ασφαλιστρών της θυγατρικής εταιρείας στη Ρουμανία με την επωνυμία Eurolife ERB Asigurari Generale S.A., η οποία άρχισε τη λειτουργία της το Σεπτέμβριο του 2007 και διαθέτει τα προϊόντα της μέσω της Bancpost S.A. μειώθηκε σε €1,4 εκατ., έναντι €1,8 εκατ. το 2015. Για τη χρήση 2016, τα κέρδη προ φόρων ανήλθαν σε €270 χιλ. (2015: σε €644 χιλ.), ενώ τα κέρδη χρήσης ανήλθαν σε €234 χιλ. (2015: €547 χιλ.).

Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων

Η ύπαρξη ενός αποτελεσματικού πλαισίου διαχείρισης των κινδύνων θεωρείται από την Εταιρεία βασικός παράγοντας για τον περιορισμό τους και την προστασία τόσο των ασφαλισμένων όσο και των μετόχων. Οι ακολουθούμενες πρακτικές και μεθοδολογίες αποσαφηνίζουν το πλαίσιο υιοθετώντας παράλληλα τις απαιτήσεις της Εποπτικής Αρχής.

Το πλαίσιο διαχείρισης των κινδύνων αξιολογείται και εξελίσσεται διαρκώς λαμβάνοντας υπόψη τη βάση ιστορικών δεδομένων της Εταιρείας, τη δυναμική των αγορών και την εναρμόνιση του με τις εποπτικές απαιτήσεις. Σε αυτό το πλαίσιο έχει συγκροτηθεί Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Ενεργητικού-Παθητικού και Επενδύσεων η οποία εποπτεύει και καθοδηγεί όλες τις δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας σε στενή συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων.

Το σύστημα διαχείρισης κινδύνων περιλαμβάνει το σύστημα διακυβέρνησης, τη στρατηγική όπου προσδιορίζεται η διάθεση ανάληψης κινδύνων καθώς και το πλαίσιο διαχείρισης υποστηριζόμενο από τη μεθοδολογία και τις διαδικασίες εντοπισμού, μέτρησης, παρακολούθησης, ελέγχου και αναφοράς των κινδύνων. Το πλαίσιο διαχείρισης των κινδύνων υπηρετούν όλες οι οργανωτικές μονάδες που εντάσσονται στην πρώτη γραμμή άμυνας (1st line of defense), η Αναλογιστική Λειτουργία και η Λειτουργία της Κανονιστικής Συμμόρφωσης που εντάσσονται στη δεύτερη γραμμή άμυνας (2nd line of defense), καθώς και η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου (3rd line of defense).

Κεφαλαιακή επάρκεια

Η στρατηγική διαχείρισης κεφαλαίων που εφαρμόζεται από την Εταιρεία έχει ως πρωταρχικό στόχο αφενός, να εξασφαλίσει ότι η Εταιρεία έχει επαρκή κεφαλαιοποίηση σε συνεχή βάση σύμφωνα με το εποπτικό πλαίσιο της Φερεγγυότητας II, και αφετέρου, να μεγιστοποιήσει την απόδοση στους μετόχους χωρίς να παραβιάζονται τα συνολικά όρια ανοχής κινδύνων της Εταιρείας καθώς και η διάθεση για ανάληψη κινδύνων.

Ο υπολογισμός της Κεφαλαιακής Απαιτήσης Φερεγγυότητας (SCR), της Ελάχιστης Κεφαλαιακής Απαιτήσης (MCR) καθώς και των επιλέξιμων ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας πραγματοποιούνται σε τριμηνιαία βάση και τα αποτελέσματα των υπολογισμών αυτών υποβάλλονται στην Εποπτική Αρχή. Επιπλέον, έχει αναπτυχθεί μια εσωτερική διαδικασία υπολογισμού «έγκαιρης προειδοποίησης» όπου η κεφαλαιακή επάρκεια SCR εκτιμάται σε καθημερινή βάση, λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά δεδομένα της αγοράς για την αξιολόγηση του δείκτη κάλυψης φερεγγυότητας. Ο βασικός στόχος είναι να εξασφαλιστεί η έγκαιρη δράση της Διοίκησης όποτε κρίνεται απαραίτητο.

Σημειώνεται ότι κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015 τα επιλέξιμα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας υπερκαλύπτουν την Κεφαλαιακή Απαιτήση Φερεγγυότητας (SCR).

Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Με εξαίρεση τις πληροφορίες που καταγράφονται ανωτέρω στην Ενότητα «Διανομή Μερίσματος», δεν υπάρχουν μεταγενέστερα γεγονότα της 31 Δεκεμβρίου 2016 που να αφορούν την Εταιρεία για τα οποία να επιβάλλεται η αναφορά τους.

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Εξωτερικοί Ελεγκτές

Το Διοικητικό Συμβούλιο αφού εξετάσει το θέμα του διορισμού των εξωτερικών ελεγκτών, για τη χρήση 2017 θα προτείνει ελεγκτική εταιρεία στην επερχόμενη Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση του 2017. Η Γενική Συνέλευση θα αποφασίσει για την επιλογή της ελεγκτικής εταιρείας και θα καθορίσει την αμοιβή της.

Προοπτικές για το 2017

Οι προβλέψεις για την ελληνική οικονομία αναμένουν θετική αύξηση του ΑΕΠ κατά το 2017. Ωστόσο, οι καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής έχουν ήδη προκαλέσει επιβράδυνση της δυναμικής προς αυτήν την κατεύθυνση. Η ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης και η έγκαιρη υλοποίηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων αποτελούν θεμελιώδη προϋπόθεση για την εδραίωση των κύριων συνθηκών για την οικονομική ανάκαμψη, καθώς και για την ταυτόχρονη επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων του 2017 και την συμμετοχή της Ελλάδας στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Οι εξελίξεις αυτές αναμένεται να οδηγήσουν σταδιακά στην επάνοδο του Ελληνικού Δημοσίου στις διεθνείς κεφαλαιαγορές, στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης προς την ελληνική οικονομία και στην επιτάχυνση της άρσης των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων.

Στη χρήση 2017, η Εταιρεία εκτιμάται ότι θα συνεχίσει να λειτουργεί με θετικές προοπτικές παρά τις συνθήκες αβεβαιότητας. Επιπρόσθετα, η μετάβαση της Εταιρείας, σε έναν από τους κορυφαίους διεθνείς ομίλους, τον Όμιλο της Fairfax, αναμένεται να προσδώσει μία νέα δυναμική η οποία θα συντελέσει στην παρουσίαση νέων προϊόντων και στην εξέλιξη των ήδη υπαρχόντων, αξιοποιώντας στο έπακρο την τεχνογνωσία που παρέχεται από τον νέο μέτοχο καθώς και την σημαντική αναβάθμιση των συστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχονται στους πελάτες.

Το 2016, η Εταιρεία έθεσε τις βάσεις για την εφαρμογή ενός δυναμικού προγράμματος ψηφιακού μετασχηματισμού, το ονομαζόμενο «Eurolife 2.0.». Για το 2017, με την αποτελεσματική αξιοποίηση των νέων διαθέσιμων τεχνολογιών και πρακτικών που ανατρέπουν την παραδοσιακή ασφαλιστική αγορά, η Εταιρεία έχει θέσει ως στόχο την πλήρη αναβάθμιση του συνόλου των εργασιών του, την καλύτερη εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων και των συνεργατών με απώτερο σκοπό να παρέχει ουσιαστική και αποτελεσματική ασφάλεια στους πελάτες σε περιόδους γενικευμένης αβεβαιότητας.

Η Εταιρεία αναμένεται να επωφεληθεί περαιτέρω και από τις σημαντικές διαρθρωτικές τάσεις που εκτιμάται ότι θα επικρατήσουν στην αγορά, οι οποίες σχετίζονται άμεσα αφενός με τον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης και την ανάπτυξη της ασφαλιστικής συνείδησης του κοινού και αφετέρου με τις νέες κανονιστικές απαιτήσεις που απορρέουν από το νέο εποπτικό πλαίσιο Φερεγγυότητα II. Οι διαθέσιμες παροχές κοινωνικής ασφάλισης αναμένεται να συνεχίσουν να φθίνουν λόγω των δημοσιονομικών πιέσεων που επιβάλλει ο κρατικός προϋπολογισμός, γεγονός το οποίο αναμένεται να προκαλέσει μεγαλύτερη ζήτηση για ιδιωτική ασφάλιση και ανάπτυξη της ασφαλιστικής συνείδησης στο καταναλωτικό κοινό. Παράλληλα, οι αυξημένες απαιτήσεις του νέου εποπτικού πλαισίου θα επηρεάσουν την ζήτηση των ασφαλισμένων, οι οποίοι τείνουν να στραφούν προς τις οικονομικά ισχυρές, αξιόπιστες και φερέγγυες εταιρείες από τις οποίες θα μπορούν να λάβουν παροχές υψηλού επιπέδου.

Παρόλο που το πλαίσιο Φερεγγυότητα II έχει ήδη εφαρμοστεί, ενισχύοντας την αποτελεσματική διακυβέρνηση και αξιοπιστία των ασφαλιστικών εταιρειών, οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις εξακολουθούν να εξετάζονται, με αβέβαιες θετικές επιπτώσεις στην ελληνική αγορά τουλάχιστον για το 2017.

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

Αλέξανδρος Σαρρηγεωργίου	Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος
Θεόδωρος Καλαντώνης	Αντιπρόεδρος, Μη Εκτελεστικό Μέλος
Άγγελος Ανδρουλιδάκης	Ανεξάρτητο, Μη Εκτελεστικό Μέλος
Alberto Lotti	Ανεξάρτητο, Μη Εκτελεστικό Μέλος
Irena Germanoviciute	Μη Εκτελεστικό μέλος
Wade Sebastian Burton	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Νικόλαος Δελένδας	Εκτελεστικό Μέλος
Αμαλία Μόφορη	Εκτελεστικό Μέλος
Βασίλειος Νικηφοράκης	Εκτελεστικό Μέλος

Αθήνα, 8 Μαΐου 2017

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. & Διευθύνων Σύμβουλος

Αλέξανδρος Σαρρηγεωργίου

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «Eurolife ERB Ανώνυμος Εταιρεία Γενικών Ασφαλίσεων»

Έκθεση Ελέγχου επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «Eurolife ERB Ανώνυμος Εταιρεία Γενικών Ασφαλίσεων» (η «Εταιρεία»), οι οποίες αποτελούνται από τον ισολογισμό της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2016, τις καταστάσεις αποτελεσμάτων και συνολικών εσόδων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλείδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία (ΦΕΚ/Β'/2848/23.10.2012). Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλείδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλείδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρείας κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2016 και τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έμφαση Θέματος

Χωρίς να διατυπώνουμε επιφύλαξη στη γνώμη μας, εφιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 2.1 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων όπου γίνεται αναφορά στις ουσιώδεις αβεβαιότητες που απορρέουν από τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα και τις τρέχουσες εξελίξεις οι οποίες θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- 1) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του άρθρου 43α του Κωδ. Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2016.
- 2) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία «Eurolife ERB Ανώνυμος Εταιρεία Γενικών Ασφαλίσεων» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 9 Μαΐου 2017
Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ

ΠΡΑΙΣΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣΚΟΥΠΕΡΣ
Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία
Λ. Κηφισίας 268
152 32 Χαλάνδρι
Αρ Μ ΣΟΕΛ 113

Μάριος Ψάλτης
Αρ Μ ΣΟΕΛ 38081

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

(ποσά σε € χιλ.)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

	Σημ.	31/12/2016	31/12/2015
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	5	315	249
Επενδύσεις σε ακίνητα	6	926	1.001
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	7	22.648	22.586
Συμμετοχές σε θυγατρικές Εταιρείες	8	4.179	4.179
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενη φορολογία	9	1.012	297
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων			
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	10	15.288	27.755
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	11	117.923	103.283
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος		363	-
Χρεώστες ασφαλιστών	12	2.380	2.215
Λοιπές απαιτήσεις	13	4.333	4.029
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	14	7.374	6.738
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	15	2.141	5.001
Σύνολο Ενεργητικού		178.881	177.333

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Μετοχικό Κεφάλαιο	16	3.064	3.064
Αποθεματικά	17	52.486	49.941
Αποτελέσματα εις νέον		21.647	25.243
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		77.198	78.249

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	18	385	316
Ασφαλιστικές προβλέψεις	19	89.759	86.729
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	20	11.538	10.463
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος		-	1.575
Σύνολο Υποχρεώσεων		101.683	99.084

Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων

178.881	177.333
----------------	----------------

Αθήνα, 8 Μαΐου 2017

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. &
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣΤΟ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. & ΓΕΝΙΚΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & MISΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝΗ ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Π.
ΣΑΡΡΗΓΕΩΡΓΙΟΥΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν.
ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗΣΧΡΗΣΤΟΣ Κ.
ΤΖΟΥΒΕΛΕΚΗΣΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Δ.
ΤΖΟΥΡΑΛΗ

Α.Δ.Τ. ΑΜ644393

Α.Δ.Τ. ΑΜ245236

ΑΡ. ΑΔ. 0025315

ΑΡ. ΑΔ. 0099260

Οι σημειώσεις στις σελίδες 16 έως 76 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

		01/01 - 31/12/2016	01/01 - 31/12/2015
Σημ.			
	Ακαθάριστα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα	59.995	58.978
	Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών	(1.180)	3.446
	Ακαθάριστα δεδουλευμένα ασφάλιστρα	21 58.815	62.424
	Μείον: Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα	(8.658)	(9.182)
	Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα	21 50.157	53.242
	Λοιπά συναφή έσοδα ασφαλιστικών εργασιών	22 881	1.238
	Έσοδα επενδύσεων	23 7.236	3.953
	Κέρδη/(Ζημιές) από πώληση επενδύσεων	24 1.859	764
	Κέρδη/(Ζημιές) από αποτίμηση επενδύσεων	25 238	131
	Κέρδη/(Ζημιές) παραγώγων	(318)	-
	Λοιπά έσοδα	26 211	79
	Σύνολο εσόδων	60.264	59.407
	Ασφαλιστικές αποζημιώσεις και παροχές προς ασφαλισμένους	27 (9.339)	(9.312)
	Μεταβολή ασφαλιστικών προβλέψεων	27 (1.851)	1.986
	Αναλογία αντασφαλιστών επί ασφαλιστικών αποζημιώσεων και μεταβολής ασφαλιστικών προβλέψεων	27 278	461
	Σύνολο ασφαλιστικών αποζημιώσεων και μεταβολής ασφαλιστικών προβλέψεων	(10.911)	(6.864)
	Άμεσα έξοδα παραγωγής	28 (8.875)	(9.102)
	Λοιπά λειτουργικά έξοδα	29 (9.056)	(7.759)
	Κέρδη προ φόρων	31.421	35.681
	Φόρος εισοδήματος	31 (9.774)	(10.438)
	Κέρδη χρήσης	21.647	25.243

Αθήνα, 8 Μαΐου 2017

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. &
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣΤΟ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. & ΓΕΝΙΚΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & MISΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝΗ ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Π.
ΣΑΡΡΗΓΕΩΡΓΙΟΥΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν.
ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗΣΧΡΗΣΤΟΣ Κ.
ΤΖΟΥΒΕΛΕΚΗΣΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Δ.
ΤΖΟΥΡΑΛΗ

Α.Δ.Τ. ΑΜ644393

Α.Δ.Τ. ΑΜ245236

ΑΡ. ΑΔ. 0025315

ΑΡ. ΑΔ.0099260

Οι σημειώσεις στις σελίδες 16 έως 76 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

Κέρδη χρήσης

Σημ.	01/01 - 31/12/2016	01/01 - 31/12/2015
	21.647	25.243

Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στα ίδια κεφάλαια:

Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων:

Χρηματοοικονομικά στοιχεία Διαθέσιμα προς Πώληση

- Μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους		(2.512)		1.870	
- Μεταφορά στα αποτελέσματα λόγω απομείωσης, μετά από φόρους	25	-	(2.512)	81	1.951

Ποσά που δε θα αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων:

Επανεκτίμηση της υποχρέωσης παροχών στο προσωπικό, μετά από φόρους	18	(41)	(41)	66	66
Λοιπά αποτελέσματα			(2.553)		2.017

Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρους

19.094	27.260
---------------	---------------

Αθήνα, 8 Μαΐου 2017

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. &
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣΤΟ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. & ΓΕΝΙΚΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & MISΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝΗ ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Π.
ΣΑΡΡΗΓΕΩΡΓΙΟΥΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν.
ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗΣΧΡΗΣΤΟΣ Κ.
ΤΖΟΥΒΕΛΕΚΗΣΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Δ.
ΤΖΟΥΡΑΛΗ

Α.Δ.Τ. ΑΜ644393

Α.Δ.Τ. ΑΜ245236

ΑΡ. ΑΔ. 0025315

ΑΡ. ΑΔ.0099260

Οι σημειώσεις στις σελίδες 16 έως 76 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016**Κέρδη χρήσης**

Μεταβολή αποθεματικού αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση λόγω αποτίμησης, μετά από φόρους

Επανεκτίμηση της υποχρέωσης παροχών στο προσωπικό, μετά από φόρους

Λοιπά αποτελέσματα μετά από φόρο**Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρους**

Μεταφορά σε αποθεματικά αδιανέμετων κερδών προηγούμενων χρήσεων

Διαφορά αποθεματικών προηγούμενων χρήσεων

Διανομή μερίσματος σε μετόχους

Σύνολο συναλλαγών με μετόχους**Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016**

Μετοχικό Κεφάλαιο	Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις Νέον	Σύνολο
3.064	49.941	25.243	78.249
-	-	21.647	21.647
-	(2.512)	-	(2.512)
-	(41)	-	(41)
-	(2.553)	-	(2.553)
-	(2.553)	21.647	19.094
-	7.043	(7.043)	-
-	4	-	4
-	(1.949)	(18.200)	(20.149)
-	5.098	(25.243)	(20.145)
3.064	52.486	21.647	77.198

(ποσά σε € χιλ.)

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015**Κέρδη χρήσης**

Μεταβολή αποθεματικού αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση λόγω αποτίμησης, μετά από φόρους

Μεταβολή αποθεματικού αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση λόγω απομείωσης, μετά από φόρους

Επανεκτίμηση της υποχρέωσης παροχών στο προσωπικό, μετά από φόρους

Λοιπά αποτελέσματα μετά από φόρο**Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρους**

Μεταφορά σε αποθεματικά αδιανέμετων κερδών προηγούμενων χρήσεων

Διαφορά αποθεματικών προηγούμενων χρήσεων

Διανομή μερίσματος σε μετόχους

Σύνολο συναλλαγών με μετόχους**Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015**

Μετοχικό Κεφάλαιο	Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις Νέον	Σύνολο
3.064	48.442	24.478	75.984
-	-	25.243	25.243
-	1.870	-	1.870
-	81	-	81
-	66	-	66
-	2.017	-	2.017
-	2.017	25.243	27.260
-	24.478	(24.478)	-
-	5	-	5
-	(25.000)	-	(25.000)
-	(517)	(24.478)	(24.995)
3.064	49.941	25.243	78.249

Οι σημειώσεις στις σελίδες 16 έως 76 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

		01/01- 31/12/2016	01/01- 31/12/2015
Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές δραστηριότητες			
Κέρδη προ φόρων		31.421	35.681
Προσαρμογές για μη ταμειακά στοιχεία:			
Αποσβέσεις ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	29	352	479
Ασφαλιστικές προβλέψεις		2.395	(5.116)
Απομείωση επενδύσεων σε ακίνητα	25	37	-
Μεταβολή στα αναπόσβεστα έξοδα πρόσκτησης		(335)	343
Πρόβλεψη για υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	30	11	(51)
Λοιπές προβλέψεις		(115)	(430)
Συναλλαγματικές Διαφορές	25	(134)	-
Έσοδα επενδύσεων		(4.245)	(2.685)
Αποσβέσεις ομολόγων		(2.878)	(1.158)
Έξοδα από τόκους		5	11
(Κέρδη)/Ζημιές παραγώγων		318	-
(Κέρδη)/Ζημιές από πώληση ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων		-	20
(Κέρδη)/Ζημιές από πώληση επενδύσεων	24	(1.859)	(764)
(Κέρδη)/Ζημιές από αποτίμηση επενδύσεων	25	(140)	(131)
		24.832	26.199
Προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών που σχετίζονται με τις Λειτουργικές Δραστηριότητες:			
(Αγορές) χρηματοοικονομικών στοιχείων	10, 11	(227.417)	(389.872)
Πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων		228.950	398.713
Μεταβολή στις απαιτήσεις από ασφαλισμένους και λοιπές συναλλαγές		(181)	(2.108)
Μεταβολή στις εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις		857	673
Καταβολή Φόρου Εισοδήματος		(11.383)	(7.796)
Εισπραχθέντα κέρδη /(πληρωθείσες ζημιές) παραγώγων		(318)	-
Εισπραχθέντες τόκοι και λοιπά έσοδα επενδύσεων		2.395	2.126
Τόκοι πληρωθέντες		(5)	(11)
Καθαρές Εισροές/(Εκροές) από Λειτουργικές Δραστηριότητες		17.730	27.924
Ταμειακές ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες			
Αγορές ενσώματων περιουσιακών στοιχείων	5	(172)	(58)
Αγορές άυλων περιουσιακών στοιχείων	7	(269)	(54)
Καθαρές Εισροές/(Εκροές) από Επενδυτικές Δραστηριότητες		(441)	(113)
Ταμειακές Ροές από Χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Μερίσματα καταβληθέντα	34	(20.149)	(25.000)
Καθαρές Εισροές/(Εκροές) από Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες		(20.149)	(25.000)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα			
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	15	5.001	2.189
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	15	2.141	5.001

Οι σημειώσεις στις σελίδες 16 έως 76 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η EUROLIFE ERB A.E.Γ.A. (εφεξής η "Εταιρεία") έχει συσταθεί στην Ελλάδα και δραστηριοποιείται στον ασφαλιστικό τομέα παρέχοντας ασφαλιστικές υπηρεσίες που αφορούν στους κλάδους αστικής ευθύνης οχημάτων και λοιπών κλάδων ζημιών.

Η έδρα της Εταιρείας είναι στην Αθήνα, Ελευθερίου Βενιζέλου (Πανεπιστημίου) 33-35 και Κοραή 6-10, ΤΚ 105 64 (ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ 121637360000), τηλ. (+30) 2109303800, www.eurolife.gr. Η Εταιρεία δραστηριοποιείται τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό μέσω της θυγατρικής της στη Ρουμανία με την επωνυμία Eurolife ERB Asigurari Generale S.A.

Ο αριθμός του προσωπικού την 31η Δεκεμβρίου 2016 ανήλθε σε 126 άτομα (2015 : 115).

Το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τα κάτωθι μέλη:

Ονοματεπώνυμο**Ιδιότητα**

Αλέξανδρος Σαρρηγεωργίου	Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος
Θεόδωρος Καλαντώνης	Αντιπρόεδρος, μη Εκτελεστικό Μέλος
Άγγελος Ανδρουλιδάκης	Ανεξάρτητο, μη Εκτελεστικό Μέλος
Alberto Lotti	Ανεξάρτητο, μη Εκτελεστικό Μέλος
Irena Germanoviciute	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Wade Sebastian Burton	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Νικόλαος Δελένδας	Εκτελεστικό Μέλος
Αμαλία Μόφορη	Εκτελεστικό Μέλος
Βασίλειος Νικηφοράκης	Εκτελεστικό Μέλος

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 8 Μαΐου 2017 και τελούν υπό την έγκριση της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Η Εταιρεία είναι θυγατρική της Εταιρείας Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών (εφεξής «Eurolife ERB Insurance Group») η οποία κατέχει το 100% του μετοχικού της κεφαλαίου.

Διάθεση του 80% της συμμετοχής της Eurobank στο μετοχικό κεφάλαιο της Eurolife ERB Insurance Group

Στις 22 Δεκεμβρίου 2015, επιτεύχθηκε συμφωνία μεταξύ της Τράπεζας Eurobank Ergasias A.E. (εφεξής «Eurobank») και της Fairfax Financial Holdings Limited (εφεξής «Fairfax») για την πώληση του 80% της συμμετοχής της Eurobank στην Eurolife ERB Insurance Group (η «Συναλλαγή»), ακολουθώντας μια ανταγωνιστική διαδικασία πώλησης με τη συμμετοχή διεθνών επενδυτών. Σε συνέχεια λήψης όλων των απαιτούμενων εγκρίσεων από τις αρμόδιες εποπτικές και ρυθμιστικές αρχές, στις 4 Αυγούστου 2016 ολοκληρώθηκε η πώληση του 80% του μετοχικού κεφαλαίου της Eurolife ERB Insurance Group στην Costa Luxembourg Holding S.à r.l. η οποία εδρεύει στο Λουξεμβούργο.

Μετά την ολοκλήρωση της Συναλλαγής, ο έλεγχος της Eurolife ERB Insurance Group μεταφέρθηκε στην Costa Luxembourg Holding S.à r.l., η οποία ελέγχεται από κοινού από την Colonnade Finance S.à r.l., μέλος του Ομίλου Fairfax, και την OPG Commercial Holdings (Lux) S.à r.l., ενώ η Eurobank διατήρησε το υπόλοιπο 20% του μετοχικού κεφαλαίου της Eurolife ERB Insurance Group και παραμένει συνδεδεμένο μέρος.

Δραστηριότητες της Εταιρείας

Η Εταιρεία προσφέρει ένα ευρύ φάσμα προϊόντων γενικών ασφαλίσεων τα οποία διαχωρίζονται σε τρεις κατηγορίες: περιουσία, οχήματα και λοιπά προϊόντα γενικών ασφαλίσεων. Όσον αφορά την ασφάλιση των περιουσιακών στοιχείων, η Εταιρεία προσφέρει σε πελάτες νοικοκυριών και μικρών εταιρειών διάφορα πακέτα κάλυψης, καθώς και, σε μικρότερο βαθμό, πακέτα για την κάλυψη μεγάλων εμπορικών και βιομηχανικών κινδύνων. Ο κλάδος αυτοκινήτου περιλαμβάνει πακέτα ασφαλιστικών προϊόντων που κυμαίνονται από την υποχρεωτική αστική ευθύνη έναντι τρίτων καθώς και μερική και πλήρη ασφάλιση. Τα λοιπά προϊόντα γενικών ασφαλίσεων είναι προϊόντα όπως: (i) δημόσια (γενική αστική ευθύνη) ασφάλιση αστικής ευθύνης και ασφάλιση αστικής ευθύνης εργοδοτών (ii) ασφάλιση φορτίου μηχανών (Κατασκευές Παντός Κινδύνου («CAR») και παντός κινδύνου ("EAR") ασφάλιση για όλους τους τύπους των

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

έργων κατασκευής (iii) ασφάλιση προσωπικού ατυχήματος (iv) ασφάλιση αστικής ευθύνης σκαφών και (v) επαγγελματική ευθύνη για ορισμένες κατηγορίες επαγγελματιών. Τα προσφερόμενα προϊόντα γενικών ασφαλίσεων διανέμονται τόσο μέσω του τραπεζικού δικτύου της Eurobank, όσο και μέσω των καναλιών διανομής των συνεργατών διαμεσολαβητών.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Οι βασικές λογιστικές αρχές που εφαρμόστηκαν κατά την σύνταξη αυτών των οικονομικών καταστάσεων περιγράφονται παρακάτω.

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «Δ.Π.Χ.Α.») όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ).

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένων των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων) τα οποία επιμετρούνται στην εύλογη αξία.

Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά, οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€) και έχουν στρογγυλοποιηθεί στην πλησιέστερη χιλιάδα.

Οι αρχές που παρουσιάζονται παρακάτω έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια στις χρήσεις που έληξαν την 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015, αντίστοιχα.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (going concern), η οποία κρίθηκε κατάλληλη από το Διοικητικό Συμβούλιο, αξιολογώντας τα ακόλουθα:

Μακροοικονομικό Περιβάλλον

Τον Ιούνιο του 2016, η Ελλάδα, με την υλοποίηση ενός αριθμού βασικών προαπαιτούμενων δράσεων, ολοκλήρωσε επιτυχώς την πρώτη αξιολόγηση του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Σταθεροποίησης (ΤΠΟΣ), η οποία οδήγησε στην τμηματική εκταμίευση σε δύο υποδόσεις της δεύτερης δόσης του δανείου από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ) ύψους € 10,3 δις. Οι εν λόγω εκταμιεύσεις επέτρεψαν την εξυπηρέτηση του χρέους του Ελληνικού Δημοσίου και την εξόφληση μέρους των ληξιπρόθεσμων οφειλών του Δημοσίου τομέα προς τον ιδιωτικό τομέα. Ακολούθως, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), αναγνωρίζοντας την προσήλωση της Ελληνικής κυβέρνησης στην εφαρμογή του μακροοικονομικού προγράμματος σταθεροποίησης, αποφάσισε την επαναφορά της εξαίρεσης των χρεογράφων που έχει εκδώσει το Ελληνικό Δημόσιο από τα κριτήρια επιλεξιμότητας και τη βελτίωση των όρων χρηματοδότησης από το Ευρώσύστημα μέσω των ομολόγων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου (Pillar II). Επιπλέον, η ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης οδήγησε στη θετική απόφαση του ΕΜΣ σχετικά με την εφαρμογή των βραχυπρόθεσμων μέτρων ελάφρυνσης του χρέους μετά από την 20 Ιανουαρίου 2017. Τα εν λόγω μέτρα στοχεύουν στη μείωση του επιτοκιακού κινδύνου για την Ελλάδα, και στη διευκόλυνση αποπληρωμής του χρέους της.

Το επόμενο σημαντικό σημείο - ορόσημο για την Ελλάδα είναι η έγκαιρη και επιτυχής ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης του ΤΠΟΣ, που βρίσκεται σε εξέλιξη, η οποία θα βοηθούσε στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των καταθετών και κατά συνέπεια στην επιτάχυνση της επιστροφής των καταθέσεων, θα διευκόλυνε την ταχύτερη χαλάρωση των μέτρων περιορισμού στην κίνηση κεφαλαίων (capital controls), και θα επέτρεπε τη συμμετοχή στο πρόγραμμα Ποσοτικής Χαλάρωσης της ΕΚΤ, σε συνάρτηση με τις αποφάσεις των Θεσμών σχετικά με το πλάνο υλοποίησης των μεσοπρόθεσμων μέτρων ελάφρυνσης του χρέους. Επιπλέον, η μείωση της αβεβαιότητας βραχυπρόθεσμα μαζί με την αποφασιστική εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος του ΕΜΣ και η κινητοποίηση της χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) για τη στήριξη των εγχώριων επενδύσεων και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, θα διευκόλυναν την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας και την περαιτέρω σταθεροποίηση του εγχώριου οικονομικού περιβάλλοντος, που αποτελούν απαραίτητους παράγοντες για την επιστροφή της χώρας σε πορεία βιώσιμης ανάπτυξης.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι κύριοι κίνδυνοι και οι παράγοντες αβεβαιότητας απορρέουν από το τρέχον μακροοικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα και τις περαιτέρω καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης του ΤΠΟΣ. Συγκεκριμένα οι κίνδυνοι περιλαμβάνουν (α) τις πιθανές καθυστερήσεις στην εφαρμογή των ήδη συμφωνηθεισών μεταρρυθμίσεων για να επιτευχθούν οι επόμενοι στόχοι και τα ορόσημα του ΤΠΟΣ, οι οποίες με τη σειρά τους θα οδηγήσουν στην καθυστερημένη εκταμίευση της τρίτης δόσης του δανείου από τον ΕΜΣ των € 6,1 δις, (β) την επίδραση στην οικονομική δραστηριότητα της αβεβαιότητας για το χρόνο ολοκλήρωσης της δεύτερης αξιολόγησης του ΤΠΟΣ, (γ) την επίδραση στην οικονομική δραστηριότητα των πρόσθετων δημοσιονομικών μέτρων που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο της πρώτης αξιολόγησης του ΤΠΟΣ, (δ) το χρονοδιάγραμμα μέχρι την πλήρη άρση των περιορισμών στην ελεύθερη κίνηση κεφαλαίων και τη συνεπαγόμενη επίδραση στην οικονομική δραστηριότητα, (ε) μια πιθανή επιδείνωση της προσφυγικής κρίσης και την επίδρασή της στην εγχώρια οικονομία και (στ) τις γεωπολιτικές συνθήκες στην ευρύτερη περιοχή και τους εξωτερικούς κλυδωνισμούς από μια επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας.

Θέση Εταιρείας

Η Διοίκηση παρακολουθεί συστηματικά την κεφαλαιακή επάρκεια της Εταιρείας σύμφωνα με τη Φερεγγυότητα II που τέθηκε σε ισχύ από 1 Ιανουαρίου 2016 και προσαρμόζει ανάλογα την επενδυτική της στρατηγική με στόχο την αποτελεσματική διαχείριση των κεφαλαίων και των κινδύνων. Με βάση τους υπολογισμούς που έγιναν με τα οικονομικά στοιχεία 31 Δεκεμβρίου 2016, η Εταιρεία καλύπτει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις σύμφωνα με τη Φερεγγυότητα II (βλέπε σημείωση 4.5).

Εκτίμηση για τη συνέχιση της δραστηριότητας

Παρά τις υφιστάμενες αβεβαιότητες για την ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης του τρέχοντος οικονομικού προγράμματος και τις τρέχουσες εξελίξεις στην Ελλάδα, το Διοικητικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη τους παραπάνω παράγοντες που σχετίζονται με την επάρκεια της κεφαλαιακής θέσης της Εταιρείας, θεωρεί ότι οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας μπορούν να συνταχθούν με βάση την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

2.1.1 Υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α)

Τροποποιήσεις σε πρότυπα και νέες διερμηνείες που υιοθετήθηκαν από την Εταιρεία

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις σε πρότυπα και νέες διερμηνείες, όπως εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) και την Επιτροπή Διερμηνειών Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΕΔΔΠΧΑ), και υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2016:

ΔΛΠ 1, Τροποποίηση – Γνωστοποιήσεις

Η τροποποίηση διευκρινίζει τις οδηγίες του ΔΛΠ 1 σχετικά με τις έννοιες της σημαντικότητας και της ομαδοποίησης, την παρουσίαση των μερικών αθροισμάτων, τη δομή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και τις γνωστοποιήσεις των λογιστικών αρχών.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

ΔΛΠ 16 και ΔΛΠ 38, Τροποποιήσεις- Διευκρίνιση των Επιτρεπτών Μεθόδων Απόσβεσης

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι η χρήση μεθόδων βασισμένων στα έσοδα δεν είναι κατάλληλη για τον υπολογισμό της απόσβεσης ενός περιουσιακού στοιχείου και επίσης διευκρινίζουν πως τα έσοδα δεν θεωρούνται γενικότερα κατάλληλη βάση επιμέτρησης για την ανάλωση των οικονομικών οφελών που ενσωματώνονται σε ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

ΔΛΠ 19, Αναθεωρημένο – Παροχές σε Εργαζομένους

Η τροποποίηση διευκρινίζει τη λογιστική αντιμετώπιση για προγράμματα παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, σύμφωνα με τα οποία οι εργαζόμενοι ή τρίτοι απαιτείται να προβαίνουν σε εισφορές που είναι ανεξάρτητες από τον αριθμό των ετών που παρέχεται η εργασία, για παράδειγμα, εισφορές εργαζομένων που υπολογίζονται βάσει ενός σταθερού ποσοστού επί του μισθού τους. Η τροποποίηση επιτρέπει, οι εισφορές αυτές να αφαιρούνται από το κόστος υπηρεσίας, στη χρήση που η σχετική υπηρεσία παρέχεται από τον εργαζόμενο, αντί της κατανομής τους στα έτη υπηρεσίας του.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

ΔΛΠ 27, Τροποποίηση – Μέθοδος της καθαρής θέσης στις Ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Αυτή η τροποποίηση επιτρέπει στις χρηματοοικονομικές οντότητες να χρησιμοποιούν τη μέθοδο της καθαρής θέσης προκειμένου να λογιστικοποιήσουν τις επενδύσεις σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς επιχειρήσεις στις ατομικές τους χρηματοοικονομικές καταστάσεις, και επίσης αποσαφηνίζει τον ορισμό των ατομικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Συγκεκριμένα, οι ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι εκείνες που καταρτίζονται συμπληρωματικά των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή συμπληρωματικά των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ενός επενδυτή που δεν έχει επενδύσεις σε θυγατρικές αλλά έχει επενδύσεις σε συγγενείς ή κοινοπραξίες, οι οποίες απαιτείται βάσει του ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες, να λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

ΔΠΧΑ 11, Τροποποίηση - Από κοινού Συμφωνίες

Αυτή η τροποποίηση απαιτεί από έναν επενδυτή να εφαρμόσει τη μέθοδο της εξαγοράς όταν αποκτά συμμετοχή σε μία από κοινού δραστηριότητα, η οποία αποτελεί μία 'επιχείρηση'.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 12 και ΔΛΠ 28, Τροποποιήσεις - Εταιρείες επενδύσεων: Εφαρμογή της απαλλαγής από την υποχρέωση ενοποίησης

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν την εφαρμογή της απαλλαγής όσον αφορά την ενοποίηση των θυγατρικών εταιρειών από τις εταιρείες επενδύσεων.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2010-2012

Οι τροποποιήσεις εισάγουν σημαντικές αλλαγές σε επτά ΔΠΧΑ ως επακόλουθο της δημοσίευσης των αποτελεσμάτων του κύκλου 2010-2012 του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Τα θέματα που επηρεάζονται από τις τροποποιήσεις αυτές είναι τα ακόλουθα:

- Ορισμός της προϋπόθεσης κατοχύρωσης στο ΔΠΧΑ 2 «Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών»,
- Λογιστικός χειρισμός ενδεχόμενου τιμήματος σε μια συνένωση επιχειρήσεων στο ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»,
- Συνάθροιση των λειτουργικών τομέων και συμφωνία του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού των τομέων προς αναφορά με τα στοιχεία ενεργητικού της οικονομικής οντότητας στο ΔΠΧΑ 8 «Λειτουργικοί τομείς»,
- Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις και υποχρεώσεις στο ΔΠΧΑ 13 «Επιμέτρηση εύλογης αξίας»,
- Μέθοδος αναπροσαρμογής – αναλογική αναμόρφωση των συσσωρευμένων αποσβέσεων στο ΔΛΠ 16 «Ενσώματα πάγια» και ΔΛΠ 38 «Άυλα περιουσιακά στοιχεία»,
- Βασικά μέλη της Διοίκησης στο ΔΛΠ 24 «Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών».

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2012-2014

Οι τροποποιήσεις εισάγουν σημαντικές αλλαγές σε τέσσερα ΔΠΧΑ ως επακόλουθο της δημοσίευσης των

αποτελεσμάτων του κύκλου 2012-2014 του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Τα θέματα που επηρεάζονται από τις τροποποιήσεις αυτές είναι τα ακόλουθα:

- Διευκρίνιση στο ΔΠΧΑ 5 «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία διακρατούμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες» ότι η περίπτωση αναταξινόμησης ενός περιουσιακού στοιχείου (ή ομάδα στοιχείων) από «διακρατούμενο προς πώληση» σε «διακρατούμενο προς διανομή», ή το αντίθετο, δεν αποτελεί αλλαγή στο σχέδιο για πώληση ή διανομή και δεν πρέπει να λογιστικοποιείται ως αλλαγή.
- Προσθήκη στο ΔΠΧΑ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις» συγκεκριμένων οδηγιών προκειμένου να βοηθήσει τη Διοίκηση να προσδιορίσει εάν οι όροι μίας συμφωνίας για την εξυπηρέτηση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου το οποίο έχει μεταβιβαστεί συνιστούν συνεχιζόμενη ανάμειξη. Επιπλέον, διευκρινίζει πως οι επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις που απαιτούνται βάσει της τροποποίησης του ΔΠΧΑ 7 «Γνωστοποιήσεις – Συμπληρωματικές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων» δεν απαιτούνται για όλες τις ενδιάμεσες περιόδους, εκτός εάν απαιτείται από το ΔΛΠ 34.
- Διευκρίνιση στο ΔΛΠ 19 «Παροχές σε εργαζομένους» ότι όταν προσδιορίζεται το επιτόκιο προεξόφλησης για τις υποχρεώσεις παροχών προσωπικού μετά την έξοδο από την υπηρεσία, το σημαντικό είναι το νόμισμα στο οποίο παρουσιάζονται οι υποχρεώσεις και όχι η χώρα στην οποία αυτές προκύπτουν.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

- Διευκρίνιση στο ΔΛΠ 34 «Ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά» της έννοιας «πληροφόρηση που γνωστοποιείται οπουδήποτε αλλού στην ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά» που αναφέρεται στο πρότυπο.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Νέα πρότυπα Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και νέες διερμηνείες που δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Εταιρεία

Ένα πλήθος νέων προτύπων και τροποποιήσεων σε υπάρχοντα πρότυπα θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2016, δεδομένου ότι δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί για χρήση στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή η Εταιρεία δεν τα έχει υιοθετήσει νωρίτερα από την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής τους. Αυτά που ενδέχεται να είναι σχετικά με την Εταιρεία έχουν ως ακολούθως:

ΔΛΠ 7, Τροποποίηση – Γνωστοποιήσεις (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2017, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Η τροποποίηση απαιτεί τη γνωστοποίηση πληροφοριών που επιτρέπουν στους χρήστες χρηματοοικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσουν μεταβολές στις υποχρεώσεις προερχόμενες από χρηματοδοτικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων τόσο των αλλαγών από ταμειακές ροές όσο και μη ταμειακές μεταβολές. Οι απαιτήσεις για γνωστοποιήσεις επιπροσθέτως ισχύουν για μεταβολές σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, όπως περιουσιακά στοιχεία που αντισταθμίζουν υποχρεώσεις προερχόμενες από χρηματοδοτικές δραστηριότητες, εάν οι ταμειακές ροές από αυτά τα περιουσιακά στοιχεία είχαν συμπεριληφθεί ή οι μελλοντικές ταμειακές ροές αυτών θα συμπεριληφθούν στις ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν παραδείγματα που παρουσιάζουν πώς μία εταιρεία μπορεί να πληροί τον σκοπό των υποχρεώσεων για γνωστοποιήσεις.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

ΔΛΠ 12, Τροποποίηση - Αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για μη πραγματοποιηθείσες ζημιές (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2017, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι (α) οι μη πραγματοποιηθείσες ζημιές χρεωστικών τίτλων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και σε κόστος για σκοπούς φορολογικούς μπορούν να επιφέρουν εκπεστέες προσωρινές διαφορές, ανεξαρτήτως εάν η εταιρεία πρόκειται να ανακτήσει την λογιστική αξία του χρεωστικού τίτλου μέσω πώλησης ή χρήσης (β) οι εκτιμήσεις για τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη εξαιρούν τις φορολογικές εκπτώσεις προερχόμενες από τον αντιλογισμό αυτών των εκπεστέων προσωρινών διαφορών (γ) η εκτίμηση των πιθανών μελλοντικών φορολογητέων κερδών μπορεί να περιλαμβάνει την ανάκτηση ενός στοιχείου ενεργητικού για ποσό μεγαλύτερο από την λογιστική του αξία, εάν υπάρχουν επαρκείς αποδείξεις ότι είναι πιθανό ότι αυτή θα πραγματοποιηθεί από την εταιρεία και (δ) μια αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση εξετάζεται σε συνδυασμό με όλες τις άλλες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, όταν ο φορολογικός νόμος δεν περιορίζει τις πηγές των φορολογητέων κερδών από τις οποίες εκπεστέες προσωρινές φορολογικές διαφορές που ανακτώνται μπορούν να εκπέσουν. Όπου υφίστανται περιορισμοί, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις εξετάζονται σε συνδυασμό μόνο με τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις του ίδιου τύπου.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

ΔΛΠ 40, Τροποποίηση – Μεταφορές Επενδυτικές Ακινήτων (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2018, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Η τροποποίηση αποσαφηνίζει ότι η μεταφορά ενός ακινήτου, συμπεριλαμβανομένου ενός ακινήτου υπό κατασκευή ή ανάπτυξη, εντός ή εκτός των επενδύσεων σε ακίνητα, θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο όταν συντελείται αλλαγή στη χρήση του ακινήτου. Αυτή η αλλαγή στη χρήση πραγματοποιείται όταν το ακίνητο πληροί ή παύει να πληροί τον ορισμό των επενδύσεων σε ακίνητα και θα πρέπει να τεκμηριώνεται καταλλήλως.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

ΔΠΧΑ 2, Τροποποίηση – Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών που αφορούν παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2018, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Η τροποποίηση αναφέρεται α) στην επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά β) τη λογιστική τροποποιήσεων παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά σε παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται με συμμετοχικούς τίτλους γ) την ταξινόμηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται καθαρά από φορολογικές κρατήσεις.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Συγκεκριμένα, η τροποποίηση διευκρινίζει ότι μία παροχή που εξαρτάται από την αξία μετοχών και διακανονίζεται σε μετρητά επιμετράται χρησιμοποιώντας την ίδια προσέγγιση με τις παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται με συμμετοχικούς τίτλους, συνεπώς κατά την επιμέτρηση της υποχρέωσης, οι συνθήκες αγοράς και οι προϋποθέσεις μη κατοχύρωσης λαμβάνονται υπόψη στην επιμέτρηση της 'εύλογης αξίας', αλλά συνθήκες που δεν αφορούν στην αγορά και προϋποθέσεις υπηρεσίας αντανakλώνται στην εκτίμηση του αριθμού των χορηγούμενων παροχών που αναμένεται να κατοχυρωθεί. Επιπροσθέτως, διευκρινίζει ότι όταν μία παροχή που εξαρτάται από την αξία μετοχών και διακανονίζεται σε μετρητά, τροποποιείται σε παροχή που εξαρτάται από την αξία των μετοχών και διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους, ως αποτέλεσμα αλλαγών στους όρους και στις συνθήκες του, η υποχρέωση από το αρχική παροχή που εξαρτάται από την αξία μετοχών και διακανονίζεται σε μετρητά αποαναγνωρίζεται και η παροχή που εξαρτάται από την αξία των μετοχών και διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία τροποποίησης, και αναγνωρίζεται στο βαθμό που τα αγαθά ή οι υπηρεσίες έχουν παρασχεθεί έως εκείνη την ημέρα. Όποια διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της υποχρέωσης που αποαναγνωρίστηκε και του ποσού που αναγνωρίστηκε στα ίδια κεφάλαια την εν λόγω ημέρα, αναγνωρίζεται απευθείας στα αποτελέσματα.

Μία παροχή που εξαρτάται από την αξία μετοχών, την οποία η οικονομική οντότητα επιτρέπεται ή είναι υποχρεωμένη να τη διακανονίσει καθαρά, μετά από παρακράτηση ενός μέρους των μετοχών, προκειμένου να εκπληρώσει την υποχρέωση για παρακράτηση φόρου εκ μέρους του εργαζομένου (καθαρός διακανονισμός) ταξινομείται ως παροχή που εξαρτάται από την αξία των μετοχών και διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους, στο σύνολό της, υπό την προϋπόθεση ότι η παροχή θα είχε ούτως ή άλλως ταξινομηθεί έτσι εάν δεν περιελάμβανε το στοιχείο του καθαρού διακανονισμού.

ΔΠΧΑ 9, Χρηματοοικονομικά μέσα και μεταγενέστερες τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 7(σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2018, έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Τον Ιούλιο του 2014, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) εξέδωσε στην τελική του μορφή το πρότυπο ΔΠΧΑ 9 το οποίο αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα». Το ΔΠΧΑ 9 καθορίζει τις αναθεωρημένες απαιτήσεις αναφορικά με την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, αναφέρεται στην αναγνώριση της μεταβολής της εύλογης αξίας του ίδιου χρέους που αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αντικαθιστά το υφιστάμενο μοντέλο το οποίο χρησιμοποιείται για την απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού βάσει των πραγματοποιηθέντων ζημιών με ένα μοντέλο που βασίζεται στις αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο και, τέλος, ενσωματώνει αλλαγές σε ότι αφορά την λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων.

Το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) σε προηγούμενες εκδόσεις του ΔΠΧΑ 9 εισήγαγε νέες απαιτήσεις ταξινόμησης και επιμέτρησης (το 2009 και 2010) καθώς και ένα νέο λογιστικό μοντέλο αντιστάθμισης κινδύνων (το 2013). Η έκδοση του Ιουλίου του 2014 αποτελεί την τελική μορφή του προτύπου, αντικαθιστά την προηγούμενες εκδόσεις του και σηματοδοτεί την ολοκλήρωση του έργου του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων για την αντικατάσταση του ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση».

Ταξινόμηση και Επιμέτρηση

Το ΔΠΧΑ 9 υιοθετεί μια ενιαία προσέγγιση για την ταξινόμηση όλων των κατηγοριών των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού, σύμφωνα με την οποία η ταξινόμηση και επιμέτρηση τους βασίζεται στο επιχειρησιακό μοντέλο το οποίο χρησιμοποιεί η εταιρεία για τη διαχείριση των στοιχείων αυτών και στα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών των εν λόγω χρηματοοικονομικών στοιχείων. Το επιχειρησιακό μοντέλο αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο η επιχείρηση διαχειρίζεται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού της με σκοπό τη δημιουργία ταμειακών ροών δια μέσου της συλλογής συμβατικών ταμειακών ροών ή της πώλησης στοιχείων ενεργητικού ή και τον συνδυασμό αυτών. Κατόπιν αξιολόγησης, κάθε χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού ταξινομείται σε μια από τις τρεις ακόλουθες κατηγορίες: σε εκείνη στην οποία η επιμέτρηση γίνεται στο αναπόσβεστο κόστος, σε εκείνη στην οποία η αποτίμηση γίνεται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και σε εκείνη στην οποία η αποτίμηση γίνεται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων τα οποία καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση.

Σε ότι αφορά στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, ο χειρισμός που ακολουθείται στο ΔΛΠ 39 μεταφέρεται στο ΔΠΧΑ 9, ουσιαστικά αμετάβλητος. Ωστόσο, σύμφωνα με τις νέες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9, οι μεταβολές στην εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και αποδίδονται στον πιστωτικό κίνδυνο του εκδότη ('own credit risk') θα πρέπει να καταχωρούνται στα λοιπά αποτελέσματα χρήσης απευθείας στην καθαρή θέση κι όχι στα αποτελέσματα υπό τον όρο ότι αυτό δεν θα είχε ως αποτέλεσμα μία ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση («λογιστική ασυμμετρία»).

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Απομείωση των Χρηματοοικονομικών Στοιχείων Ενεργητικού

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, το ίδιο μοντέλο απομείωσης εφαρμόζεται σε όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία υπόκεινται σε λογιστική απομείωση.

Το νέο μοντέλο απομείωσης εστιάζει στις μελλοντικές ζημιές και απαιτεί την αναγνώριση των αναμενόμενων ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο, σε αντιδιαστολή με το ΔΛΠ 39, το οποίο απαιτούσε την αναγνώριση ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο μόνον μετά την επέλευση ενός ζημιογόνου γεγονότος. Το ΔΠΧΑ 9 περιλαμβάνει μία προσέγγιση «τριών σταδίων» η οποία βασίζεται στην μεταβολή της πιστωτικής ποιότητας των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού από την αρχική τους αναγνώριση. Ως εκ τούτου, κατά την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, για τα μη απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία για τα οποία δεν έχει παρατηρηθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού τους κινδύνου από την αρχική τους αναγνώριση, οι σχετικές ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο θα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα βάσει αυτών που αναμένονται σε χρονικό ορίζοντα 12-μήνου ('12-month expected credit losses'). Αν, ωστόσο, ο πιστωτικός κίνδυνος των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού αυξηθεί σημαντικά σε σχέση με αυτόν κατά την αρχική τους αναγνώριση, τότε απαιτείται ο σχηματισμός πρόβλεψης για αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο για την εναπομένουσα διάρκεια τους ('lifetime expected losses').

Για χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία, κατά την αρχική τους αναγνώριση, είναι απομειωμένα απαιτείται ο σχηματισμός πρόβλεψης για αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο για την εναπομένουσα διάρκεια τους ('lifetime expected losses').

Για την επιμέτρηση των αναμενόμενων ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο, πληροφορίες για παρελθοντικά γεγονότα, τρέχουσες συνθήκες και προβλέψεις σχετικά με τις μελλοντικές συνθήκες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.

Λογιστική Αντιστάθμισης

Το ΔΠΧΑ 9 εισάγει ένα αναθεωρημένο μοντέλο λογιστικής αντιστάθμισης, το οποίο στοχεύει να ευθυγραμμίσει τη λογιστική αντιστάθμισης με τις δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων από τη διοίκηση έτσι ώστε αυτές να αντικατοπτρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις της οικονομικής οντότητας. Σύμφωνα με το νέο μοντέλο, εφαρμόζονται νέες απαιτήσεις σχετικά με την αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης, η διακοπή της λογιστικής αντιστάθμισης είναι επιτρεπτή μόνο υπό ορισμένες προϋποθέσεις και διευρύνεται, σε σχέση με το ΔΛΠ 39, ο αριθμός των στοιχείων που μπορούν να συμμετάσχουν σε μια σχέση αντιστάθμισης είτε ως μέσα αντιστάθμισης είτε ως αντισταθμιζόμενα στοιχεία.

Η Εταιρεία επί του παρόντος εξετάζει την επίπτωση του ΔΠΧΑ 9 στις οικονομικές καταστάσεις, η οποία δεν μπορεί να ποσοτικοποιηθεί κατά την ημερομηνία δημοσίευσης αυτών των οικονομικών καταστάσεων. Η Εταιρεία σχεδιάζει να υιοθετήσει το ΔΠΧΑ 9 κατά την ημερομηνία που αυτό θα τεθεί σε υποχρεωτική ισχύ.

ΔΠΧΑ 4, Τροποποιήσεις-Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα στο ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια-(σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2018, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Οι τροποποιήσεις εισάγουν δύο προσεγγίσεις. Το τροποποιημένο πρότυπο θα α) παρέχει την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίζουν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και όχι στην κατάσταση αποτελεσμάτων τις τυχόν αποκλίσεις που θα προκύψουν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, και β) παρέχει στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως τον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021. Οι οντότητες οι οποίες θα αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν το υπάρχον πρότυπο ΔΛΠ 39 για τα χρηματοοικονομικά μέσα. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Εταιρεία εξετάζει επί του παρόντος την επίπτωση των ανωτέρω τροποποιήσεων στις οικονομικές καταστάσεις, η οποία δεν μπορεί να ποσοτικοποιηθεί κατά την ημερομηνία δημοσίευσης αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΔΠΧΑ 15, Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2018, έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Το ΔΠΧΑ 15 θεσπίζει ένα ενιαίο, ολοκληρωμένο υπόδειγμα αναγνώρισης εσόδων με σκοπό την συστηματική εφαρμογή του σε όλες τις συμβάσεις πελατών, προσδιορίζει το χρόνο και το ύψος αναγνώρισης του εσόδου, πλην όμως, δεν επηρεάζει την αναγνώριση εσόδων από χρηματοοικονομικά μέσα, τα οποία υπόκεινται στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 και ΔΛΠ 39. Επιπροσθέτως, το ΔΠΧΑ 15 αντικαθιστά τα προγενέστερα πρότυπα ΔΛΠ 18 «Έσοδα» και ΔΛΠ 11 «Συμβάσεις Κατασκευής» μαζί με συναφείς διερμηνείες σε ότι αφορά την αναγνώριση εσόδων.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Η Εταιρεία εξετάζει επί του παρόντος την επίπτωση του ΔΠΧΑ 15 στις οικονομικές καταστάσεις, η οποία δεν μπορεί να ποσοτικοποιηθεί κατά την ημερομηνία δημοσίευσης αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΔΠΧΑ 16, Μισθώσεις (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16, το οποίο αντικαθιστά το ΔΛΠ 17 και τις σχετικές διερμηνείες, η ταξινόμηση των μισθώσεων από την πλευρά του μισθωτή, ως λειτουργικές ή χρηματοδοτικές μισθώσεις, καταργείται και όλες οι μισθώσεις αντιμετωπίζονται παρόμοια με τις χρηματοδοτικές μισθώσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 17. Το νέο πρότυπο προβλέπει την αναγνώριση του 'δικαιώματος χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού' (right of use asset) και της 'υποχρέωσης από μισθώσεις', στην παρούσα αξία των πληρωτέων μισθωμάτων κατά την διάρκεια της περιόδου μίσθωσης, σε περίπτωση που υπάρχει συμβόλαιο ή μέρος συμβολαίου που αποδίδει στο μισθωτή το δικαίωμα χρήσης ενός περιουσιακού στοιχείου για μία χρονική περίοδο έναντι τιμήματος. Κατά συνέπεια, η σταθερή μέθοδος αναγνώρισης του εξόδου από λειτουργικές μισθώσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 17 αντικαθίσταται από την απόσβεση του 'δικαιώματος χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού' και τον τόκο-έξοδο της 'υποχρέωσης από μισθώσεις'. Η αναγνώριση των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων από τους μισθωτές, όπως περιγράφεται ανωτέρω, δεν απαιτείται για ορισμένες βραχυπρόθεσμης διάρκειας μισθώσεις και μισθώσεις στοιχείων ενεργητικού χαμηλής αξίας.

Επιπροσθέτως, ο λογιστικός χειρισμός για τους εκμισθωτές δεν επηρεάζεται ουσιαστικά από τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16.

Η Εταιρεία εξετάζει επί του παρόντος τις επιπτώσεις του ΔΠΧΑ 16 στις οικονομικές καταστάσεις.

ΕΔΔΠΧΑ 22, Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2018, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Το ΕΔΔΠΧΑ 22 παρέχει τις απαιτήσεις αναφορικά με το ποιά συναλλαγματική ισοτιμία θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την απεικόνιση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα που περιλαμβάνουν προκαταβολές. Η διερμηνεία αποσαφηνίζει ότι σε αυτή την περίπτωση η ημερομηνία συναλλαγής για τον καθορισμό της συναλλαγματικής ισοτιμίας που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την αρχική αναγνώριση του σχετικού στοιχείου ενεργητικού, εξόδου ή εσόδου είναι η ημερομηνία της προκαταβολής, δηλαδή η ημερομηνία που η οικονομική οντότητα αρχικά αναγνώρισε το μη χρηματικό στοιχείο ενεργητικού (έξοδο επόμενων χρήσεων) ή το μη χρηματικό στοιχείο υποχρεώσεων (έσοδο επόμενων χρήσεων) που προέκυψε από την προκαταβολή του τιμήματος. Εάν υπάρχουν πολυάριθμες καταβολές ή πληρωμές εκ των προτέρων, η οικονομική οντότητα θα πρέπει να προσδιορίσει μία ημερομηνία συναλλαγής για κάθε καταβολή ή είσπραξη. Η υιοθέτηση της διερμηνείας δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2014 – 2016 (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2017 και 1 Ιανουαρίου 2018, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Οι τροποποιήσεις εισάγουν σημαντικές αλλαγές σε δύο πρότυπα, σε συνέχεια της δημοσίευσης των αποτελεσμάτων του κύκλου των ετήσιων βελτιώσεων 2014-2016 του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Τα θέματα στα οποία εστιάζουν οι εν λόγω τροποποιήσεις έχουν ως ακολούθως:

Διευκρινίζουν στο ΔΠΧΑ 12 'Γνωστοποίηση συμμετοχής σε άλλες οικονομικές οντότητες' ότι οι απαιτήσεις γνωστοποιήσεων που αυτό ορίζει, έχουν εφαρμογή στη συμμετοχή μιας οικονομικής οντότητας σε θυγατρική, κοινοπραξία ή συγγενή επιχείρηση ταξινομημένη ως κατεχόμενη προς πώληση εκτός από την απαίτηση για συνοπτική οικονομική πληροφόρηση. Η τροποποίηση ισχύει για ετήσιες περιόδους από ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2017.

Διευκρινίζουν στο ΔΛΠ 28 'Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες' ότι αμοιβαία κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών, αμοιβαία κεφάλαια και παρόμοιες εταιρείες μπορούν να επιλέξουν να επιμετρήσουν τις συμμετοχές τους σε συγγενείς εταιρίες ή κοινοπραξίες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και αυτή η επιλογή θα πρέπει να γίνει χωριστά για κάθε συγγενή ή κοινοπραξία κατά την αρχική αναγνώριση. Η τροποποίηση ισχύει για ετήσιες περιόδους από ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018.

Η υιοθέτηση της διερμηνείας δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

2.1.2 Ανακατατάξεις κονδυλίων

Κατά την κλειόμενη χρήση για λόγους συγκρισιμότητας έγιναν ανακατατάξεις κονδυλίων της προηγούμενης χρήσης.

Αναλυτικότερα:

(ποσά σε € χιλ.)

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Λοιπές απαιτήσεις

Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις

Σημ.	Συγκριτικά Στοιχεία 31/12/2015	Δημοσιευμένα Στοιχεία 31/12/2015	Προσαρμογές
13	4.029	4.032	(3)
20	(10.463)	(10.467)	3

(ποσά σε € χιλ.)

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Λοιπά συναφή έσοδα ασφαλιστικών εργασιών

Άμεσα έξοδα παραγωγής

Έσοδα επενδύσεων

Κέρδη/(Ζημιές) από αποτίμηση
επενδύσεων

Λοιπά έσοδα

Λοιπά λειτουργικά έξοδα

Σημ.	Συγκριτικά Στοιχεία 31/12/2015	Δημοσιευμένα Στοιχεία 31/12/2015	Προσαρμογές
22	1.238	1.309	(71)
28	(9.102)	(9.173)	71
23	3.953	3.908	46
25	131	176	(46)
26	79	68	11
29	(7.759)	(7.748)	(11)

2.2. Ξένο νόμισμα

2.2.1 Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης

Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, το οποίο είναι το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρείας.

2.2.2 Συναλλαγές και υπόλοιπα σε ξένο νόμισμα

Οι συναλλαγές σε ξένο νόμισμα καταχωρούνται με βάση τις τιμές συναλλάγματος που ισχύουν κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Οι συναλλαγματικές διαφορές (κέρδη/ ζημιές) που προκύπτουν κατά το διακανονισμό των συναλλαγών σε ξένο νόμισμα, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα χρηματικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων που είναι σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση την τιμή συναλλάγματος που ισχύει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και οι συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός από εκείνες που προκύπτουν από τη μετατροπή υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα που αντισταθμίζουν την καθαρή επένδυση σε θυγατρικές εξωτερικού ή τις ταμειακές ροές σε ξένο νόμισμα, οι οποίες μεταφέρονται στα ίδια κεφάλαια.

Τα μη χρηματικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων μετατρέπονται με βάση την τιμή συναλλάγματος που ίσχυε κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης, εκτός από τα μη χρηματικά στοιχεία σε ξένο νόμισμα που αποτιμώνται σε εύλογη αξία και τα οποία μετατρέπονται με βάση την τιμή συναλλάγματος που ίσχυε κατά την ημερομηνία που προσδιορίστηκε η εύλογη αξία. Στην περίπτωση αυτή οι συναλλαγματικές διαφορές αποτελούν μέρος του κέρδους ή της ζημιάς από τη μεταβολή της εύλογης αξίας και αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ή απευθείας σε αποθεματικό στα ίδια κεφάλαια, βάσει της κατηγοριοποίησης του μη χρηματικού στοιχείου.

2.3 Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα, έπιπλα, ηλεκτρονικούς υπολογιστές και λοιπό εξοπλισμό καθώς και μεταφορικά μέσα και παρουσιάζονται στο ιστορικό κόστος κτήσεως μετά την αφαίρεση των συσσωρευμένων αποσβέσεων και των συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης.

Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει έξοδα που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων αυτών. Έξοδα μεταγενέστερα της απόκτησης ενός ενσώματου περιουσιακού στοιχείου, κεφαλαιοποιούνται μόνο όταν θεωρείται πιθανό ότι θα αποφέρουν στο μέλλον πρόσθετα οικονομικά οφέλη στην Εταιρεία και το κόστος τους μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα. Όταν προκύπτουν έξοδα επισκευών και συντήρησης, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής των παγίων, προκειμένου να μειωθεί το κόστος κτήσης των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων στην τελική υπολειπόμενη αξία τους ως ακολούθως:

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων:

Η χαμηλότερη μεταξύ της διάρκειας του συμβολαίου εκμίσθωσης ή της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής του.

Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές:

4 έως 7 έτη

Λοιπά έπιπλα και εξοπλισμός:

4 έως 12 έτη

Μεταφορικά μέσα:

5 έως 7 έτη

Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία αξιολογούνται περιοδικά για απομείωση, και οποιαδήποτε ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Το κόστος κτήσης και οι συσσωρευμένες αποσβέσεις των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων που πωλούνται ή αποσύρονται μεταφέρονται από τους αντίστοιχους λογαριασμούς τη στιγμή της πώλησης ή απόσυρσης και οποιοδήποτε κέρδος ή ζημία προκύπτει καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.4 Επενδύσεις σε ακίνητα

Ως επενδύσεις σε ακίνητα, καταχωρούνται τα ακίνητα που κατέχονται για αποδόσεις ενοικίων και/η κεφαλαιουχικές ανατιμήσεις. Οι επενδύσεις σε ακίνητα αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσης προσαυξημένο με τα έξοδα που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων αυτών. Μεταγενέστερα, οι επενδύσεις σε ακίνητα, παρουσιάζονται στο κόστος κτήσεως μετά την αφαίρεση των συσσωρευμένων αποσβέσεων και των συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής των επενδύσεων σε ακίνητα, προκειμένου να μειωθεί το κόστος κτήσης των επενδύσεων σε ακίνητα στην τελική υπολειπόμενη αξία τους ως ακολούθως :

Γήπεδα:

Μηδενική απόσβεση

Κτίρια:

40 έως 50 έτη

Οι βελτιώσεις που πραγματοποιούνται σε επενδυτικά ακίνητα αποσβένονται στην χαμηλότερη μεταξύ της ωφέλιμης ζωής της βελτίωσης ή του κτιρίου.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα εξετάζονται ετησίως από εξωτερικούς εκτιμητές, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας τους.

2.5 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

(i) Υπεραξία

Η υπεραξία αντιπροσωπεύει το υπερβάλλον της εύλογης αξίας του συνόλου του μεταφερθέντος ανταλλάγματος κατά την ημερομηνία εξαγοράς, επί της εύλογης αξίας του μεριδίου της Εταιρείας επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αποκτήθηκαν και αναλήφθηκαν αντίστοιχα. Η υπεραξία που προκύπτει από την εξαγορά θυγατρικών εταιρειών περιλαμβάνεται στα «άυλα περιουσιακά στοιχεία».

Η υπεραξία κατά την εξαγορά θυγατρικών δεν αποσβένεται, αλλά ελέγχεται για απομείωση σε ετήσια βάση ή συχνότερα, εφόσον υπάρχουν ενδείξεις ότι έχει προκύψει απομείωση. Ο έλεγχος απομείωσης της Εταιρείας διενεργείται στο τέλος κάθε χρήσης. Η Εταιρεία λαμβάνει υπόψη εξωτερική πληροφόρηση όπως δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, συνεχή ύφεση στις χρηματοοικονομικές αγορές, αστάθεια στις αγορές και μεταβολές στα επίπεδα του κινδύνου αγοράς και του συναλλαγματικού κινδύνου, μια μη αναμενόμενη πτώση στην εμπορική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή αγοραία αξία κεφαλαιοποίησης μικρότερη της λογιστικής αξίας της καθαρής θέσης, μαζί με μια επιδείνωση σε εσωτερικούς δείκτες απόδοσης, προκειμένου να εκτιμηθεί αν υπάρχει κάποια ένδειξη απομείωσης.

Η υπεραξία λογίζεται στο κόστος μείον σωρευτικές ζημιές απομείωσης. Όταν επανεξετάζεται για απομείωση, η υπεραξία που αποκτήθηκε σε μια συνένωση επιχειρήσεων κατανέμεται σε εκείνες τις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών ή ομάδες μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών, οι οποίες αναμένεται να έχουν οφέλη από τις συνέργειες της συνένωσης επιχειρήσεων. Κάθε μονάδα ή ομάδα μονάδων στις οποίες έχει κατανεμηθεί υπεραξία αντιπροσωπεύει το χαμηλότερο επίπεδο εντός της Εταιρείας στο οποίο παρακολουθείται η υπεραξία για σκοπούς εσωτερικής διοίκησης.

Το μοντέλο ελέγχου απομείωσης που χρησιμοποιεί η Εταιρεία συγκρίνει τη λογιστική αξία μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών ή ομάδας μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών με το ανακτήσιμο ποσό της. Η λογιστική αξία μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών βασίζεται στα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων κάθε μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών. Το ανακτήσιμο ποσό καθορίζεται με βάση την αξία λόγω χρήσης (value-in-use) η οποία

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

είναι η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να αντληθούν από μια μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών ή ομάδα μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών. Οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό επιτόκιο προ φόρων που αντιπροσωπεύει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς σχετικά με την διαχρονική αξία του χρήματος και τους κινδύνους που είναι συναφείς με το περιουσιακό στοιχείο ή τη μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών και τις χώρες όπου δραστηριοποιούνται οι μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών.

Μια ζημιά απομείωσης προκύπτει αν η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του και αναγνωρίζεται αμέσως ως έξοδο στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Οι ζημιές απομείωσης δεν αντιλογίζονται μεταγενέστερα. Ο υπολογισμός των κερδών και των ζημιών από την πώληση μιας εταιρείας, περιλαμβάνει και τη λογιστική αξία της υπεραξίας που αντιστοιχεί στην εταιρεία που πωλείται.

(ii) Λογισμικά προγράμματα

Κόστη που σχετίζονται με τη συντήρηση υφιστάμενων λογισμικών προγραμμάτων, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν προκύπτουν. Κόστη πληρωτέα σε τρίτους, που σχετίζονται με την ανάπτυξη και εφαρμογή νέων λογισμικών προγραμμάτων, αναγνωρίζονται ως κεφαλαιουχικές βελτιώσεις, προστίθενται στο κόστος νέων λογισμικών προγραμμάτων, και αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο. Τα άυλα στοιχεία παρουσιάζονται στο κόστος κτήσεως μετά την αφαίρεση των συσσωρευμένων αποσβέσεων και των συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης. Τα άυλα στοιχεία αξιολογούνται περιοδικά για απομείωση και οποιαδήποτε ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής τους ως ακολούθως :

Λογισμικά προγράμματα:

4 έως 7 έτη

2.6 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις

2.6.1 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, καταχωρούνται, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39, στις ακόλουθες κατηγορίες: i) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων ii) δάνεια και απαιτήσεις, iii) διακρατούμενα μέχρι τη λήξη τους και iv) διαθέσιμα προς πώληση. Η απόφαση για την κατηγοριοποίηση λαμβάνεται από την Διοίκηση κατά την αρχική αναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων.

i) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει δύο υποκατηγορίες, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα για εμπορική εκμετάλλευση, και αυτά που προσδιορίστηκαν ως επενδύσεις σε εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων, κατά την αρχική αναγνώριση. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο καταχωρείται ως προοριζόμενο για εμπορική εκμετάλλευση όταν αποκτάται κυρίως με σκοπό βραχυπρόθεσμης πώλησης ή βραχυπρόθεσμης επαναγοράς ή όταν αποτελεί μέρος χαρτοφυλακίου εξαγομικευμένων χρηματοοικονομικών μέσων που έχουν κοινή διαχείριση και για τα οποία υπάρχουν τεκμηριωμένες ενδείξεις πρόσφατου σχεδίου βραχυπρόθεσμης αποκόμισης κερδών. Επίσης σε αυτήν την κατηγορία καταχωρούνται τα παράγωγα μέσα που προορίζονται για εμπορική εκμετάλλευση, εκτός αν προσδιορίζονται και είναι αποτελεσματικά ως μέσα αντιστάθμισης.

Η Εταιρεία προσδιορίζει κατά την αρχική αναγνώρισή τους ορισμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, όταν οποιοδήποτε από τα παρακάτω ισχύει:

- (α) απαλείφει ή μειώνει αισθητά μία ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση, ή
- (β) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις μοιράζονται τους ίδιους κινδύνους και οι κίνδυνοι αυτοί αντιμετωπίζονται και εκτιμώνται με βάση την εύλογη αξία, ή
- (γ) σύνθετα προϊόντα περιλαμβάνουν ενσωματωμένα παράγωγα που θα μπορούσαν να μεταβάλλουν σημαντικά τις ταμειακές ροές του κύριου συμβολαίου.

ii) Δάνεια και απαιτήσεις

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά, εκτός εκείνων που κατά την αρχική αναγνώριση προσδιορίστηκαν από την Εταιρεία ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων ή ως διαθέσιμα προς πώληση. Τα δάνεια και λοιπές απαιτήσεις από συνεργάτες τα οποία

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Λοιπές απαιτήσεις» ανήκουν επίσης σε αυτήν την κατηγορία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και αντιμετωπίζονται με τις ίδιες λογιστικές αρχές που διέπουν τα δάνεια και απαιτήσεις όπως περιγράφονται παρακάτω.

iii) Επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη τους

Οι διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις, είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με συγκεκριμένη λήξη, με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές και για τις οποίες η Διοίκηση της Εταιρείας έχει τη θετική πρόθεση και δυνατότητα να διακρατήσει μέχρι τη λήξη τους.

iv) Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις, είναι οι επενδύσεις που αποκτούνται για ακαθόριστο χρονικό διάστημα, οι οποίες μπορεί να πωληθούν, λόγω ανάγκης ρευστότητας, ή αλλαγών στα επιτόκια, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, ή στις τιμές των μετοχών.

2.6.2 Αναγνώριση, λογιστικός χειρισμός και υπολογισμός

Οι αγορές και πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων καταχωρούνται κατά την ημερομηνία συναλλαγής, δηλαδή την ημερομηνία κατά την οποία η Εταιρεία δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν παρουσιάζονται σε εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία πλέον των εξόδων συναλλαγής. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που παρουσιάζονται σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και τα έξοδα συναλλαγής επιβαρύνουν την κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, και στις μεταγενέστερες περιόδους αποτιμώνται και παρουσιάζονται στην εύλογη αξία. Τα δάνεια και οι απαιτήσεις από πελάτες, καθώς και οι διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις, παρουσιάζονται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Κέρδη και ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία της κατηγορίας «Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων», περιλαμβάνονται, κατά την περίοδο που προκύπτουν, στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Κέρδη και ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων καταχωρούνται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, μέχρι το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο να αποαναγνωριστεί ή να υποστεί απομείωση, οπότε, το συσσωρευμένο κέρδος ή η ζημιά που αναγνωρίστηκαν προηγουμένως στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ο λογιστικός χειρισμός των εσόδων από τόκους και των εσόδων από μερίσματα από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία περιγράφεται στην σημείωση 2.21.

2.6.3 Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωρίζεται όταν οι συμβατικές ταμειακές ροές του στοιχείου λήγουν ή η Εταιρεία μεταφέρει τα δικαιώματα της να εισπράξει αυτές τις ροές με μια άμεση πώληση με την οποία ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη της κυριότητας του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου έχουν μεταφερθεί.

2.6.4 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει δύο υποκατηγορίες, τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις προοριζόμενες για εμπορική εκμετάλλευση, και αυτές που προσδιορίστηκαν ως υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, κατά την αρχική αναγνώριση. Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της Εταιρείας περιλαμβάνουν κυρίως παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, οι λογιστικές αρχές των οποίων περιγράφονται στη σημείωση 2.9.

2.7 Επιμέτρηση της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων

Εύλογη αξία είναι η τιμή που θα λαμβανόταν κατά την πώληση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή κατά τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης, σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων, στην κύρια, ή, ελλείψει αυτής, στην πλέον συμφέρουσα αγορά όπου η Εταιρεία έχει πρόσβαση, κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Η εύλογη αξία μιας υποχρέωσης αντανακλά τον κίνδυνο μη εκπλήρωσης υποχρεώσεων.

Η Εταιρεία επιμετράει την εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου, χρησιμοποιώντας την επίσημη χρηματιστηριακή τιμή σε μία ενεργό αγορά για το χρηματοοικονομικό αυτό μέσο, όταν αυτή είναι διαθέσιμη. Μία

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

αγορά θεωρείται ενεργός εάν οι συναλλαγές για το στοιχείο ενεργητικού ή την υποχρέωση λαμβάνουν χώρα με επαρκή συχνότητα και όγκο ώστε να παρέχονται συνεχώς πληροφορίες τιμολόγησης. Όταν δεν υπάρχει διαθέσιμη επίσημη χρηματιστηριακή τιμή, σε μία ενεργό αγορά, τότε ο Όμιλος χρησιμοποιεί τεχνικές αποτίμησης που μεγιστοποιούν την χρήση συναφών παρατηρήσιμων δεδομένων και ελαχιστοποιούν τη χρήση μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Η επιλεγμένη τεχνική αποτίμησης περιλαμβάνει όλους τους παράγοντες που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα λάμβαναν υπόψη για την τιμολόγηση μία συναλλαγής.

Η Εταιρεία έχει επιλέξει να χρησιμοποιεί μέσες τιμές αγοράς ως ένα πρακτικό μέσο επιμέτρησης της εύλογης αξίας εντός του περιθωρίου ζήτησης-προσφοράς.

Η βέλτιστη απόδοση της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου κατά την αρχική αναγνώριση είναι συνήθως η τιμή συναλλαγής ήτοι η εύλογη αξία του δοθέντος ή ληφθέντος ανταλλάγματος, εκτός εάν η Εταιρεία θεωρεί ότι η εύλογη αξία, κατά την αρχική αναγνώριση αποδεικνύεται από επίσημη χρηματιστηριακή τιμή σε ενεργό αγορά για πανομοιότυπο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση ή βάσει μιας τεχνικής αποτίμησης που χρησιμοποιεί μόνο δεδομένα από παρατηρήσιμες αγορές.

Όλα τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις, των οποίων η εύλογη αξία επιμετράται ή γνωστοποιείται στις οικονομικές καταστάσεις, κατηγοριοποιούνται εντός της ιεραρχίας εύλογης αξίας, με βάση το κατώτερο επίπεδο δεδομένων που είναι σημαντικά για την συνολική επίτευξη της επιμέτρησης (σημ. 4.6).

2.8 Απομείωση χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

2.8.1 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Η Εταιρεία, σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων, εξετάζει κατά πόσο υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, που δεν επιμετρώνται με την μέθοδο της εύλογης αξίας, έχουν υποστεί απομείωση. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων υπόκεινται σε απομείωση όταν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης, ως αποτέλεσμα ενός ή περισσοτέρων γεγονότων που συνέβησαν μετά την αρχική αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου («ζημιογόνο γεγονός»), και το ζημιογόνο γεγονός (ή γεγονότα) έχει επίδραση στις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, και μπορεί να υπολογιστεί αξιόπιστα.

Αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης της αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων θεωρούνται από την Εταιρεία τα εξής:

- Σημαντική οικονομική δυσχέρεια του εκδότη ή οφειλέτη
- Αθέτηση ενός συμβολαίου, όπως ανεξόφλητα υπόλοιπα ή υπερημερία τόκων ή αρχικών πληρωμών
- Ο δανειολήπτης δύναται να προχωρήσει σε πτώχευση ή άλλη οικονομική αναδιοργάνωση
- Η μη ύπαρξη ενεργής αγοράς για το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο εξαιτίας οικονομικών δυσκολιών.
- Εμφανή στοιχεία που υποδεικνύουν ότι υπάρχει μία αξιολογή μείωση στις υπολογισμένες ταμειακές ροές από ένα χαρτοφυλάκιο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων καθώς η αρχική αναγνώριση αυτών των στοιχείων, παρά το γεγονός ότι η μείωση δεν μπορεί να προσδιοριστεί σε ξεχωριστά οικονομικά στοιχεία του χαρτοφυλακίου, περιλαμβάνει:
 - αρνητικές αλλαγές στην κατάσταση εξόφλησης των δανειοληπτών σε ένα χαρτοφυλάκιο, και
 - εθνικές ή τοπικές οικονομικές συνθήκες που συσχετίζονται με αδυναμία εξόφλησης των στοιχείων ενός χαρτοφυλακίου.
- σημαντική υποβάθμιση του εσωτερικού ή εξωτερικού βαθμού φερεγγυότητας των χρηματοοικονομικών μέσων του πιστούχου όταν εξετάζονται με άλλες πληροφορίες.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην αναπόσβεστη αξία κτήσης

Αξιολόγηση απομείωσης

Η Εταιρεία αρχικά αξιολογεί κατά πόσο υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης ξεχωριστά στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που είναι από μόνα τους σημαντικά. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι από μόνα τους σημαντικά, αξιολογούνται είτε ξεχωριστά είτε ομαδικά. Αν η Εταιρεία αποφασίσει ότι δεν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης για κάποιο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που αξιολογήθηκε ξεχωριστά, είτε είναι σημαντικό είτε όχι, το συμπεριλαμβάνει σε ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με παρόμοια

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου, και τα αξιολογεί ομαδικά για απομείωση. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αξιολογούνται για απομείωση ξεχωριστά και για τα οποία υπάρχει και συνεχίζει να αναγνωρίζεται ζημία απομείωσης, δεν συμπεριλαμβάνονται στην ομαδική αξιολόγηση για απομείωση.

Επιμέτρηση απομείωσης

Αν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που παρουσιάζονται στην αναπόσβεστη αξία κτήσης τους, το ποσό της ζημίας απομείωσης υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών (εξαιρουμένων των μελλοντικών ζημιών από πιστωτικούς κινδύνους που δεν έχουν πραγματοποιηθεί) προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού στοιχείου. Το τρέχον ποσό του περιουσιακού στοιχείου μειώνεται και το ποσό της ζημίας αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Αν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, φέρει κυμαινόμενο επιτόκιο, το προεξοφλητικό επιτόκιο για τον υπολογισμό της ζημίας απομείωσης, είναι το τρέχον πραγματικό επιτόκιο που καθορίζεται στο συμβόλαιο. Στην πράξη, η Εταιρεία μπορεί να υπολογίζει την απομείωση βάσει της εύλογης αξίας του μέσου χρησιμοποιώντας τις τρέχουσες τιμές αγοράς.

Για σκοπούς ομαδικής αξιολόγησης για απομείωση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου (δηλαδή βάσει της μεθόδου αξιολόγησης της Εταιρείας, που λαμβάνει υπόψη τον τύπο του περιουσιακού στοιχείου, τον επιχειρηματικό τομέα, τη γεωγραφική θέση, τον τύπο της εξασφάλισης, προηγούμενο καθεστώς αποπληρωμής, και τους σχετικούς παράγοντες). Αυτά τα χαρακτηριστικά σχετίζονται με τον υπολογισμό μελλοντικών ταμειακών ροών για ομάδες τέτοιων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, αφού υποδεικνύουν την ικανότητα του χρεώστη να πληρώσει όλα τα ποσά που οφείλονται βάσει των όρων του συμβολαίου των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αξιολογούνται.

Αντιλογισμός απομείωσης

Αν σε μεταγενέστερη περίοδο, το ποσό της απομείωσης μειωθεί και η μείωση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με περιστατικό που πραγματοποιήθηκε μετά την αναγνώριση της απομείωσης (όπως βελτίωσης στο βαθμό φερεγγυότητας του χρεώστη), η προηγούμενως αναγνωρισθείσα ζημία απομείωσης αντιλογίζεται. Το ποσό που αντιλογίστηκε αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Στον υπολογισμό απομείωσης των επενδύσεων σε μετοχικούς και χρεωστικούς τίτλους που έχουν αναγνωριστεί ως διαθέσιμα προς πώληση, λαμβάνεται υπόψη τυχόν σημαντική και παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας του τίτλου κάτω από το κόστος του. Όπου υπάρχει τέτοια ένδειξη για διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, η συσσωρευμένη ζημιά – που υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του κόστους αγοράς και της τρέχουσας εύλογης αξίας, μείον τις ζημιές απομείωσης του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που αναγνωρίστηκαν προηγούμενως στην κατάσταση αποτελεσμάτων – μεταφέρεται από τα ίδια κεφάλαια στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ζημιές απομείωσης σε μετοχικούς τίτλους που αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων, δεν αντιλογίζονται μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Αν σε μεταγενέστερη περίοδο, η εύλογη αξία ενός χρεωστικού τίτλου που αναγνωρίστηκε ως διαθέσιμος προς πώληση αυξηθεί, και η αύξηση αυτή μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με περιστατικό που πραγματοποιήθηκε μετά την αναγνώριση της ζημιάς απομείωσης στην κατάσταση αποτελεσμάτων, η ζημιά απομείωσης αντιλογίζεται μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων.

2.8.2 Απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Στοιχεία τα οποία έχουν ωφέλιμη ζωή αορίστου διάρκειας δεν αποτελούν αντικείμενο απόσβεσης και εξετάζονται σε ετήσια βάση για απομείωση. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται επανεξετάζονται για απομείωση οποτεδήποτε γεγονότα ή μεταβολές σε συνθήκες υποδεικνύουν ότι η λογιστική τους αξία ενδέχεται να μην είναι ανακτήσιμη. Μια ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του. Η ανακτήσιμη αξία είναι η υψηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου μείον το κόστος πώλησης και της αξίας χρήσης του. Για σκοπούς εκτίμησης της απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται στα χαμηλότερα επίπεδα όπου μπορούν να προσδιοριστούν ξεχωριστές ταμειακές ροές (μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών).

2.9 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, περιλαμβάνουν κυρίως συμβάσεις ξένου συναλλάγματος (foreign exchange contracts), προθεσμιακές νομισματικές συμβάσεις (forward currency agreements) και συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης επιτοκίων – που πωλήθηκαν και αγοράστηκαν (interest rate options - written and purchased), ανταλλαγές συναλλάγματος και επιτοκίων (currency and interest rate swaps), και άλλα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα. Τα

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

παράγωγα, αναγνωρίζονται αρχικά στον ισολογισμό στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία σύναψης του συμβολαίου, και ακολούθως επανεκτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Ως εύλογη αξία θεωρείται η αγοραία αξία τους, λαμβάνοντας υπόψη πρόσφατες συναλλαγές στην αγορά, ενώ στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει αγοραία αξία, η εύλογη αξία υπολογίζεται βάσει μοντέλων προεξοφλημένων ταμειακών ροών (discounted cash flow models) και αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης (options pricing models). Όταν η εύλογη αξία είναι θετική, τα παράγωγα περιλαμβάνονται στο ενεργητικό, ενώ όταν η εύλογη αξία είναι αρνητική περιλαμβάνονται στις υποχρεώσεις. Οι αρχές επιμέτρησης της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων, περιγράφονται στις σημειώσεις 2.7 και 4.6.

Κάποια παράγωγα που είναι ενσωματωμένα σε άλλα χρηματοοικονομικά μέσα, αναγνωρίζονται ως ξεχωριστά παράγωγα όταν οι κίνδυνοι και τα χαρακτηριστικά τους δεν είναι στενά συνδεδεμένα με αυτά του κύριου συμβολαίου, και το κύριο συμβόλαιο δε λογίζεται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Τα ενσωματωμένα αυτά παράγωγα, παρουσιάζονται στην εύλογη αξία, και οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Η Εταιρεία δεν κατείχε ενσωματωμένα παράγωγα σε άλλα χρηματοοικονομικά μέσα στις χρήσεις 2016 και 2015.

Η μέθοδος αναγνώρισης κέρδους ή ζημίας από μεταβολές στην εύλογη αξία, εξαρτάται από το αν το παράγωγο καταχωρείται και πληροί τις προϋποθέσεις ώστε να χαρακτηριστεί ως μέσο αντιστάθμισης. Εφόσον καταχωρείται ως μέσο αντιστάθμισης, η μέθοδος αναγνώρισης καθορίζεται ανάλογα με τη φύση του στοιχείου που αντισταθμίζεται από το παράγωγο αυτό.

Η Εταιρεία καταχωρεί ορισμένα παράγωγα ως:

- 1) μέσα αντιστάθμισης του κινδύνου των μεταβολών εύλογης αξίας αναγνωρισθέντων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων ή μη αναγνωρισθέντων δεσμεύσεων (μέσο αντιστάθμισης εύλογης αξίας),
- 2) μέσα αντιστάθμισης του κινδύνου μεταβολής των ταμειακών ροών από αναγνωρισθέντα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις ή από πολύ πιθανές προβλεπόμενες συναλλαγές (μέσο αντιστάθμισης ταμειακών ροών)

Η Εταιρεία, κατά τη σύναψη της συναλλαγής, στοιχειοθετεί τη σχέση μεταξύ των μέσων αντιστάθμισης και των στοιχείων που αντισταθμίζονται, καθώς και το σκοπό και τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου που εξυπηρετείται μέσω της σύναψης διαφόρων συναλλαγών αντιστάθμισης. Επίσης, στοιχειοθετεί την εκτίμησή του, κατά τη σύναψη της αντιστάθμισης και σε συνεχή βάση, για την αποτελεσματικότητα των παραγώγων - που χρησιμοποιούνται σε συναλλαγές αντιστάθμισης - στο να συμψηφίζουν μεταβολές στις εύλογες αξίες ή στις ταμειακές ροές των στοιχείων που αντισταθμίζουν.

i) Αντιστάθμιση εύλογης αξίας

Μεταβολές στην εύλογη αξία παραγώγων που προσδιορίζονται ως μέσα αντιστάθμισης εύλογης αξίας, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όπως και οι μεταβολές της εύλογης αξίας των στοιχείων που αντισταθμίζονται, οι οποίες οφείλονται στον κίνδυνο που αντισταθμίζεται. Αν η αντιστάθμιση παύσει να πληροί τα κριτήρια της αντισταθμιστικής λογιστικής, το ποσό της αναπροσαρμογής της λογιστικής αξίας ενός αντισταθμισμένου στοιχείου για το οποίο χρησιμοποιείται η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου, αποσβένεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της περιόδου μέχρι τη λήξη του.

ii) Αντιστάθμιση ταμειακών ροών

Η αποτελεσματική αναλογία της μεταβολής της εύλογης αξίας των παραγώγων που προσδιορίζονται και πληρούν τις προϋποθέσεις ώστε να χαρακτηριστούν ως μέσα αντιστάθμισης ταμειακών ροών, αναγνωρίζεται στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στα ίδια κεφάλαια. Το κέρδος ή η ζημία της μη αποτελεσματικής αναλογίας, αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ποσά που έχουν συσσωρευθεί στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων τις περιόδους κατά τις οποίες το αντισταθμισμένο στοιχείο επιδρά στο κέρδος ή τη ζημία (π.χ. όταν πραγματοποιείται η προβλεπόμενη πώληση του στοιχείου που αντισταθμίζεται). Όταν ένα μέσο αντιστάθμισης λήγει ή πωλείται, ή όταν η αντιστάθμιση δεν πληροί πλέον τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική, τα συσσωρευμένα κέρδη ή ζημιές που υπάρχουν στα ίδια κεφάλαια κατά τη στιγμή εκείνη παραμένουν στα ίδια κεφάλαια και όταν η προβλεπόμενη συναλλαγή αναγνωριστεί, τότε αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Όταν μια προβλεπόμενη συναλλαγή δεν αναμένεται πλέον να πραγματοποιηθεί, το συσσωρευμένο κέρδος ή ζημία που είχε καταχωρηθεί στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

iii) Παράγωγα που δεν πληρούν τα κριτήρια για λογιστική αντιστάθμιση

Ορισμένα παράγωγα δεν πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική για σκοπούς ΔΠΧΑ, και οι μεταβολές στην εύλογη αξία τους αναγνωρίζονται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.10 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Τα Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό παρουσιάζεται στον ισολογισμό, όταν και μόνον όταν, η Εταιρεία έχει επί του παρόντος νομικά ισχυρό δικαίωμα συμψηφισμού των αναγνωρισμένων ποσών, και παράλληλα προτίθεται είτε να προβεί σε διακανονισμό του καθαρού υπολοίπου, είτε να εισπράξει το ποσό της απαίτησης του περιουσιακού στοιχείου εξοφλώντας ταυτόχρονα την υποχρέωση.

2.11 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία

(i) Τρέχουσα φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών υπολογίζεται με βάση την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία και αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα κέρδη.

(ii) Αναβαλλόμενη φορολογία

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται, χρησιμοποιώντας την μέθοδο της υποχρέωσης, στις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν μεταξύ της φορολογικής βάσης των απαιτήσεων και υποχρεώσεων και της λογιστικής αξίας τους στις οικονομικές καταστάσεις. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρούνται χρησιμοποιώντας τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί, μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού. Οι κυριότερες προσωρινές διαφορές προκύπτουν από την απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, από τις αποσβέσεις των περιουσιακών στοιχείων, από υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία, και από την αποτίμηση ορισμένων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται στην έκταση που είναι πιθανόν ότι θα υπάρχουν μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, έναντι των οποίων οι προσωρινές διαφορές μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Το λογιστικό υπόλοιπο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξετάζεται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και μειώνεται στον βαθμό που δεν είναι πλέον πιθανόν ότι επαρκή φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα ώστε να επιτρέψουν την ανάκτηση ολόκληρης ή μέρους της απαίτησης. Κάθε τέτοια μείωση αντιλογίζεται στο βαθμό που καθίσταται πιθανό ότι επαρκή φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα.

Ο αναβαλλόμενος φόρος, που σχετίζεται με τη μεταβολή στην εύλογη αξία των διαθεσίμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων που αναγνωρίζονται στην κατάσταση ιδίων κεφαλαίων, αναγνωρίζεται επίσης στην κατάσταση συνολικών εσόδων και μεταφέρεται μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων μαζί με το αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημία.

Η Διοίκηση σε τακτά χρονικά διαστήματα αξιολογεί την θέση της σε θέματα που σχετίζονται με τις φορολογικές αρχές και σχηματίζει προβλέψεις όπου απαιτείται για τα ποσά που αναμένονται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

2.12 Παροχές στο προσωπικό

i) Προγράμματα παροχών κατά την έξοδο από την υπηρεσία καθορισμένων εισφορών

Η Εταιρεία παρέχει ορισμένα προγράμματα παροχών κατά την έξοδο από την υπηρεσία καθορισμένων εισφορών. Οι ετήσιες εισφορές που καταβάλλει η Εταιρεία επενδύονται και τοποθετούνται σε ειδικές κατηγορίες προϊόντων. Οι υπάλληλοι, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του προγράμματος, συμμετέχουν στην απόδοση των ανωτέρω επενδύσεων. Οι εισφορές της Εταιρείας καταχωρούνται ως έξοδο στην χρήση κατά την οποία καταβάλλονται.

ii) Προγράμματα παροχών κατά την έξοδο από την υπηρεσία καθορισμένων παροχών

Σύμφωνα με την ισχύουσα εργατική νομοθεσία, όταν οι υπάλληλοι παραμένουν στην υπηρεσία μέχρι την συνήθη ηλικία συνταξιοδότησης, δικαιούνται εφάπαξ αποζημίωση η οποία υπολογίζεται με βάση τα χρόνια υπηρεσίας τους και τις απολαβές τους κατά την ημερομηνία συνταξιοδότησης. Η Εταιρεία σχηματίζει πρόβλεψη βάσει αναλογιστικής μελέτης για την αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, το κόστος για αποζημιώσεις εξόδου αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια των χρόνων υπηρεσίας των υπαλλήλων, σύμφωνα με αναλογιστικές αποτιμήσεις που πραγματοποιούνται κάθε χρόνο.

Η υποχρέωση της αποζημίωσης αποχώρησης υπολογίζεται ως η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών εκροών, χρησιμοποιώντας τα επιτόκια Ευρωπαϊκών εταιρικών ομολόγων υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης, με όρους λήξης που προσεγγίζουν τους όρους της σχετικής υποχρέωσης (βλέπε Σημείωση 18).

Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από τον υπολογισμό της αποζημίωσης αποχώρησης του προσωπικού αναγνωρίζονται στα Λοιπά Αποτελέσματα χωρίς τη δυνατότητα αναταξινόμησης μελλοντικά στα αποτελέσματα. Το κόστος παρελθούσας προϋπηρεσίας και το έξοδο τόκου αναγνωρίζονται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι καταβλητέες αποζημιώσεις μετά την πάροδο των 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού, προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

iii) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως, ή οποτεδήποτε ένας εργαζόμενος αποδεχτεί εθελοντικά να αποχωρήσει σε αντάλλαγμα για τον οικειοθελή τερματισμό της απασχόλησής του. Η Εταιρεία καταχωρεί αυτές τις παροχές όταν δεσμεύεται, είτε όταν τερματίζει την απασχόληση των υπαλλήλων που ήδη υπάρχουν στην Εταιρεία σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για εθελουσία αποχώρηση. Οι καταβλητέες αποζημιώσεις μετά την πάροδο των 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού, προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

iv) Παροχές για συμμετοχή στα κέρδη και επιδόματα

Η Διοίκηση περιοδικά και κατά βούληση ανταμείβει με μετρητά (bonus), υπαλλήλους με υψηλή απόδοση. Παροχές σε μετρητά (bonus) οι οποίες απαιτούν έγκριση μόνο από την διοίκηση, αναγνωρίζονται ως δεδουλευμένα έξοδα προσωπικού. Η διανομή κερδών στους υπαλλήλους, για την οποία απαιτείται έγκριση από την Γενική Συνέλευση, αναγνωρίζεται ως έξοδο προσωπικού στη χρήση που εγκρίνεται από τους μετόχους της Εταιρείας.

2.13 Ασφαλιστήρια συμβόλαια

Η Εταιρεία διέπεται από τις διατάξεις του Ν.2190/1920 "περί ανωνύμων εταιριών", από τις διατάξεις του Ν. 4364/2016 με τον οποίο ενσωματώθηκε στην Ελληνική νομοθεσία η Ευρωπαϊκή Οδηγία για το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο «Φερεγγυότητα II».

Η Εταιρεία υιοθέτησε το ΔΠΧΑ 4 από την 1η Ιανουαρίου 2005 με αναδρομική εφαρμογή από 1 Ιανουαρίου 2004.

α) Ασφαλιστήρια συμβόλαια

Η Εταιρεία εκδίδει κυρίως βραχυπρόθεσμα ασφαλιστήρια συμβόλαια σε όλους τους κλάδους ασφάλισης γενικών ζημιών που δραστηριοποιείται, ενώ μακροπρόθεσμα ασφαλιστήρια συμβόλαια συνάπτονται κυρίως στον κλάδο περιουσίας.

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια ατυχημάτων κυρίως καλύπτουν τους πελάτες της Εταιρείας από τον κίνδυνο τραυματισμού τους ή ασθένειας ή τον κίνδυνο πρόκλησης ζημιάς σε τρίτους (αστική ευθύνη) κατά τη διάρκεια των νόμιμων δραστηριοτήτων τους. Οι περιπτώσεις που καλύπτονται συμπεριλαμβάνουν συμβατικά και μη γεγονότα. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που καλύπτουν τον κίνδυνο της αστικής ευθύνης αυτοκινήτων και της ευθύνης εργοδότη, καθώς επίσης και της γενικής αστικής ευθύνης ιδιωτών και επιχειρήσεων.

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια περιουσίας κυρίως καλύπτουν τους πελάτες της Εταιρείας από τον κίνδυνο ζημιάς ή ολικής καταστροφής στις περιουσίες τους και σε ορισμένες περιπτώσεις για απώλεια εσόδων από την αδυναμία χρησιμοποίησης της περιουσίας αυτής.

Τα ασφάλιστρα των συμβολαίων ζημιών αναγνωρίζονται ως έσοδα (δεδουλευμένα ασφάλιστρα) αναλογικά με την περίοδο διάρκειας του ασφαλιστηρίου συμβολαίου. Κατά την ημερομηνία κλεισίματος των οικονομικών καταστάσεων το ποσό των καταχωρηθέντων ασφαλιστρών που αναλογεί στο επόμενο ή στα επόμενα έτη μεταφέρεται στο απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών. Για όλους τους κλάδους ασφάλισης ζημιών, το απόθεμα αυτό υπολογίζεται με βάση την αναλογία χρόνου από την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων μέχρι την λήξη της περιόδου για την οποία έχουν καταχωρηθεί τα ασφάλιστρα και τα δικαιώματα στα μητρώα εκτός από τον κλάδο μεταφορών όπου το

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

απόθεμα υπολογίζεται στο 20,0% των ετήσιων ασφαλιστρών με βάση την ισχύουσα Ελληνική νομοθεσία. Τα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται πριν από την αφαίρεση των πληρωτέων προμηθειών.

Οι αποζημιώσεις και τα έξοδα αποζημιώσεων αναγνωρίζονται μέσω τις κατάστασης αποτελεσμάτων, με βάση την εκτιμώμενη υποχρέωση για αποζημίωση στους ασφαλισμένους της Εταιρείας ή σε τρίτους που ζημιώθηκαν από ενέργειες ή παραλείψεις πελατών της Εταιρείας. Αυτές περιλαμβάνουν καταβληθείσες αποζημιώσεις, καθώς και άμεσα και έμμεσα έξοδα και υπολογίζονται έτσι ώστε να καλύπτουν πλήρως τις υποχρεώσεις από ασφαλιστικούς κινδύνους που έχουν επέλθει μέχρι την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού, ανεξαρτήτως του εάν έχουν ή όχι δηλωθεί στην Εταιρεία. Η Εταιρεία δεν προεξοφλεί τις υποχρεώσεις της για εκκρεμείς αποζημιώσεις. Γίνεται πλήρης πρόβλεψη του τελικού κόστους όλων των αποζημιώσεων που εκκρεμούν κατά την ημερομηνία κλεισίματος, με αφαίρεση των ποσών που δικαιούται να ανακτήσει από αντασφαλιστές, χρησιμοποιώντας τις διαθέσιμες πληροφορίες κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Επιπλέον οι προβλέψεις για εκκρεμείς αποζημιώσεις περιλαμβάνουν και το απόθεμα για ζημιές που έχουν συμβεί και δεν έχουν αναγγελθεί στην Εταιρεία κατά την ημερομηνία κλεισίματος των οικονομικών καταστάσεων (I.B.N.R. – Incurred But Not Reported) καθώς και τα έξοδα διακανονισμού των ζημιών αυτών. Καθυστερήσεις μπορεί να παρατηρηθούν τόσο στην αναγγελία ζημιών όσο και στο διακανονισμό τους, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις ζημιών αστικής ευθύνης. Επομένως απαιτείται η διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών στον υπολογισμό του αποθέματος εκκρεμών ζημιών, το τελικό κόστος των οποίων δεν είναι γνωστό με ακρίβεια κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

β) Ασφαλιστικές προβλέψεις

Η Εταιρεία τηρεί κατάλληλα αποθεματικά με σκοπό την κάλυψη των μελλοντικών υποχρεώσεων της, που απορρέουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια. Οι ασφαλιστικές προβλέψεις διακρίνονται στα ακόλουθα είδη :

Προβλέψεις για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα: Αντιπροσωπεύουν το μέρος των εγγεγραμμένων ασφαλιστρών που καλύπτει κατ' αναλογία την περίοδο από την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων μέχρι τη λήξη της περιόδου για την οποία έχουν καταχωρηθεί τα ασφάλιστρα στα αντίστοιχα μητρώα της Εταιρείας.

Προβλέψεις για Κινδύνους σε Ισχύ: Αφορά την πρόσθετη πρόβλεψη η οποία σχηματίζεται κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων όταν εκτιμάται ότι το απόθεμα των μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών και δικαιωμάτων μετά την αφαίρεση των αναλογούντων εξόδων πρόσκτησης δεν επαρκεί για την κάλυψη των προβλεπόμενων ζημιών και εξόδων των ασφαλιστηρίων συμβολαίων σε ισχύ την ημερομηνία αυτή.

Προβλέψεις για εκκρεμείς αποζημιώσεις: Είναι εκείνες που σχηματίζονται την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων για την πλήρη κάλυψη των υποχρεώσεων από ασφαλιστικούς κινδύνους, που έχουν επέλθει μέχρι την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού, ανεξαρτήτως του εάν έχουν ή όχι δηλωθεί, για τους οποίους δεν έχουν καταβληθεί τα σχετικά ποσά των ασφαλιστικών αποζημιώσεων και των συναφών εξόδων ή δεν έχει προσδιοριστεί το ακριβές ύψος τους ή αμφισβητείται η έκταση της ευθύνης της ασφαλιστικής εταιρείας. Το ύψος της εκτιμώμενης πρόβλεψης προσδιορίζεται με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων όπως πραγματοποιήσυνες, ιατρικές εκθέσεις, δικαστικές αποφάσεις. Επίσης, οι προβλέψεις για εκκρεμείς αποζημιώσεις περιλαμβάνουν και το απόθεμα για ζημιές που έχουν συμβεί και δεν έχουν αναγγελθεί στην ασφαλιστική Εταιρεία κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων (I.B.N.R.). Ο υπολογισμός του IBNR γίνεται με βάση την Κ3-3974/11.10.1999 απόφαση του Υπουργού Εμπορίου.

Πληρωτέες παροχές: Είναι οι ασφαλιστικές παροχές που οφείλονται στους ασφαλισμένους και για διάφορους λόγους δεν έχουν εξοφληθεί μέχρι την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων.

Η εκτίμηση των ασφαλιστικών προβλέψεων διενεργείται κατά την ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες αρχές και κανόνες αποτίμησης ανά κατηγορία ασφαλιστικής πρόβλεψης τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 4 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια» όσον αφορά την πρώτη φάση εφαρμογής του προτύπου.

Η διαφορά των ασφαλιστικών προβλέψεων (αύξηση / μείωση) σε σχέση με προηγούμενη αποτίμησή τους, μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όσον αφορά τις αναλογούσες προβλέψεις επί ιδίας κράτησης της Εταιρείας, το δε υπόλοιπο ποσό μεταφέρεται σε χρέωση των αντασφαλιστών, σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τις αντασφαλιστικές συμβάσεις.

γ) Μεταφερόμενα Έξοδα Πρόσκτησης

Οι μεταφερόμενες προμήθειες και έξοδα πρόσκτησης που σχετίζονται με την εξασφάλιση νέων συμβολαίων και τις ανανεώσεις των υφισταμένων συμβολαίων περιλαμβάνονται στον λογαριασμό «Λοιπές απαιτήσεις». Όλα τα άλλα κόστη αναγνωρίζονται ως έξοδα όταν προκύπτουν. Τα μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης αποσβένονται αναλογικά με τα δεδουλευμένα ασφάλιστρα.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

δ) Απαιτήσεις και υποχρεώσεις που σχετίζονται με ασφαλιστήρια συμβόλαια

Οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν καταστούν ληξιπρόθεσμες και περιλαμβάνουν ποσά που οφείλονται από και προς συνεργάτες και ασφαλισμένους. Εάν υπάρξει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης των απαιτήσεων αυτών, η Εταιρεία μειώνει τη λογιστική τους αξία ανάλογα και αναγνωρίζει τη ζημία απομείωσης στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Η Εταιρεία εξετάζει τις αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης και αναγνωρίζει ζημιές απομείωσης αναφορικά με τις απαιτήσεις από ασφαλιστήρια συμβόλαια ακολουθώντας τις λογιστικές αρχές που περιγράφονται στην σημείωση 2.8.

(ε) Έλεγχος επάρκειας ασφαλιστικών αποθεμάτων

Η Εταιρεία πραγματοποιεί σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων έλεγχο επάρκειας των ασφαλιστικών της αποθεμάτων ("Liability Adequacy Test"), σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 4, χρησιμοποιώντας τρέχουσες εκτιμήσεις των μελλοντικών ταμειακών ροών των ασφαλιστηρίων συμβολαίων της καθώς και των σχετικών εξόδων διαχείρισης. Στην περίπτωση που οι προκύπτουσες υποχρεώσεις από τον έλεγχο επάρκειας υπερβαίνουν τα ασφαλιστικά αποθέματα που έχουν υπολογισθεί βάσει του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου μείον τα μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης, η επιπρόσθετη πρόβλεψη αυξάνει τα αποθεματικά των κλάδων στους οποίους αφορά και επιβαρύνει την κατάσταση αποτελεσμάτων για τη χρήση για την οποία διενεργείται ο έλεγχος.

2.14 Αντασφαλιστικές συμβάσεις

Οι αντασφαλιστικές συμβάσεις που συνάπτει η Εταιρεία προκειμένου να αποζημιωθεί για ζημιές ενός ή περισσότερων συμβολαίων που εκδίδονται από αυτήν, πληρούν την προϋπόθεση της κατανομής τους ως ασφαλιστικά προϊόντα και ταξινομούνται ως συμβόλαια αντασφάλισης. Ασφαλιστικά συμβόλαια που συνάπτει η Εταιρεία με συμβαλλόμενο μέρος έναν άλλο ασφαλιστή (αναλήψεις), συμπεριλαμβάνονται στα ασφαλιστικά προϊόντα.

Τα οφέλη της Εταιρείας από τις αντασφαλιστικές συμβάσεις, αναγνωρίζονται ως στοιχεία ενεργητικού στον λογαριασμό «Απαιτήσεις από αντασφαλιστές». Οι «Απαιτήσεις από αντασφαλιστές» αφορούν τη συμμετοχή των αντασφαλιστών στα ασφαλιστικά αποθέματα της Εταιρείας, βάσει των αντασφαλιστικών συμβάσεων που έχουν συναφθεί. Λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις της Εταιρείας από τους αντασφαλιστές (κυρίως λόγω της συμμετοχής των αντασφαλιστών στις πληρωθείσες αποζημιώσεις) αναγνωρίζονται ως στοιχείο ενεργητικού στο λογαριασμό «Λοιπές Απαιτήσεις». Οι υποχρεώσεις προς τους αντασφαλιστές αφορούν κυρίως τα οφειλόμενα αντασφάλιστρα τα οποία αναγνωρίζονται ως δαπάνη σε δεδουλευμένη βάση.

Η αντασφάλιση είναι σημαντικό εργαλείο διαχείρισης και περιορισμού της έκθεσης της Εταιρείας στον κίνδυνο ζημιών από ασφαλιστήρια συμβόλαια. Όλες οι εκχωρήσεις γίνονται σε αντασφαλιστικές εταιρείες οι οποίες πληρούν τις προδιαγραφές που θέτει η Διοίκηση της Εταιρείας. Κατά το σχεδιασμό των αντασφαλιστικών της προγραμμάτων, η Εταιρεία λαμβάνει υπόψη την οικονομική υγεία των αντασφαλιστών της, καθώς επίσης και τα οφέλη και το κόστος της αντασφαλιστικής κάλυψης, ώστε να διασφαλίσει ότι όλοι οι κίνδυνοι έχουν ορθή και επαρκή αντασφαλιστική προστασία.

Η Εταιρεία εξετάζει αν οι απαιτήσεις από αντασφαλιστές έχουν υποστεί απομείωση κατά την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων. Αν υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις ότι μια απαίτηση έχει υποστεί απομείωση, τότε μειώνει τη λογιστική αξία τους αναλόγως και αναγνωρίζει τη ζημία απομείωσης στα αποτελέσματα. Μία απαίτηση από αντασφαλιστή είναι απομειωμένη όταν και μόνον όταν:

1. υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις, ως αποτέλεσμα γεγονότος που συνέβη μετά την αρχική αναγνώριση της απαίτησης, ότι η Εταιρεία ενδέχεται να μην εισπράξει ολόκληρο το ποσό που του αναλογεί σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου και
2. το γεγονός αυτό έχει αξιόπιστη μετρήσιμη επίδραση στα ποσά τα οποία η Εταιρεία θα εισπράξει από τον αντασφαλιστή.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Περίληψη του αντασφαλιστικού προγράμματος της Εταιρείας για το 2016 :

Πρόγραμμα (ποσά σε € χιλ.)		Μέγιστη Καθαρή Ζημιά (Ιδια Κράτηση Εταιρείας)	Μικτά Όρια (συμπ/νης Ιδιας Κράτησης)	Σχόλιο
Περιουσία				
Working (property) XOL risk	Ανά κίνδυνο	500.000		συμπ/νεται & bust layer
Working (property) XOL risk	Επιπρόσθετη απαλλαγή (AAD)	500.000	50.000.000	
Fire Catastrophe XOL risk	Ανά γεγονός	12.000.000	305.000.000	
Ατυχήματα				
Casualty XOL risk (MOTOR)	Ανά ατύχημα	1.500.000	50.000.000	
Casualty XOL risk (LIABILITIES, Misc. Acc., etc)	Ανά ατύχημα	100.000	5.000.000	
Casualty XOL risk (Personal Accident etc)	Ανά ατύχημα	50.000	5.000.000	
(MID TERM)				
Μεταφορές – Ναυτιλία				
Cargo & Pleasure Craft XOL risk	Εμπορεύματα σε μεταφορά	500.000	8.000.000	
Cargo & Pleasure Craft XOL risk	Σκάφη	500.000	800.000	

2.15 Μισθώσεις

Η Εταιρεία συμμετέχει μόνο ως μισθωτής και εκμισθωτής σε λειτουργικές μισθώσεις.

Η Εταιρεία ως εκμισθωτής:

Στοιχεία ενεργητικού που εκμισθώνονται βάσει λειτουργικών μισθώσεων περιλαμβάνονται στα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία και αποσβένονται κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους, σύμφωνα με παρόμοια ιδιότητα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία. Το έσοδο από ενοίκια (μετά την αφαίρεση των κινήτρων που παραχωρήθηκαν σε μισθωτές) αναγνωρίζεται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης.

Η Εταιρεία ως μισθωτής:

Λειτουργικές μισθώσεις είναι οι μισθώσεις όπου ουσιαστικά οι κίνδυνοι και τα οφέλη ιδιοκτησίας που απορρέουν από τα εκμισθωμένα περιουσιακά στοιχεία παραμένουν στον εκμισθωτή. Πληρωμές που αφορούν λειτουργικές μισθώσεις (μετά την αφαίρεση κινήτρων που εισπράχθηκαν από τον εκμισθωτή), αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.16 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Τα συνδεδεμένα μέρη της Εταιρείας περιλαμβάνουν:

- (α) την οικονομική οντότητα που ασκεί έλεγχο πάνω στην Εταιρεία και τις οικονομικές οντότητες που ελέγχονται, ελέγχονται από κοινού ή επηρεάζονται σημαντικά από αυτή την οικονομική οντότητα, καθώς και τα βασικά μέλη της Διοίκησης αυτής και τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα ,
- (β) τα βασικά μέλη της Διοίκησης της Εταιρείας, τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα, και τις οικονομικές οντότητες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από τα παραπάνω πρόσωπα,
- (γ) τις συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες της Εταιρείας, και
- (δ) τις συνδεδεμένες εταιρείες.

Όλες οι συναλλαγές που διενεργούνται με συνδεδεμένα μέρη, είναι μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών και γίνονται με καθαρά εμπορικούς όρους.

2.17 Μετοχικό κεφάλαιο

Οι κοινές ονομαστικές μετοχές καταχωρούνται ως ίδια κεφάλαια. Άμεσα κόστος για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται καθαρά από φόρους, αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια, ως μείωση του προϊόντος έκδοσης.

2.18 Μερίσματα

Τα μερίσματα που διανέμονται στους μετόχους απεικονίζονται σαν υποχρέωση τη χρονική στιγμή κατά την οποία εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας. Τα μερίσματα που αναγνωρίζονται σαν υποχρέωση κατά τις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

2.19 Προβλέψεις - Εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν η Εταιρεία έχει μια υπάρχουσα νομική ή τεκμηριωμένη υποχρέωση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος και είναι πιθανό να απαιτηθεί εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικό όφελος για τον διακανονισμό της υποχρέωσης το ποσό της οποίας μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία.

Το ποσό που αναγνωρίζεται ως πρόβλεψη αποτελεί την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της δαπάνης που απαιτείται, για να διακανονιστεί η παρούσα δέσμευση κατά την ημερομηνία αναφοράς, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους και τις αβεβαιότητες που αφορούν το ποσό που αναγνωρίστηκε ως πρόβλεψη. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και αναπροσαρμόζονται προκειμένου να αντιπροσωπεύουν την καλύτερη δυνατή εκτίμηση. Αν μεταγενέστερα δεν είναι πλέον πιθανό ότι για να διακανονιστεί η δέσμευση θα απαιτηθεί μια εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη, τότε η πρόβλεψη αντιλογίζεται.

2.20 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, περιλαμβάνουν μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις όψεως και προθεσμίας σε τράπεζες και άλλες βραχυπρόθεσμες επενδύσεις υψηλής ρευστοποίησης και χαμηλού κινδύνου, με αρχικές ημερομηνίες λήξης τριών ή λιγότερων μηνών.

2.21 Αναγνώριση εσόδων

Έσοδα αναγνωρίζονται όταν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στην Εταιρεία και το ποσό μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα. Η αναγνώριση των εσόδων από ασφαλιστήρια συμβόλαια περιγράφεται στην σημείωση 2.13. Η αναγνώριση των λοιπών εσόδων της Εταιρείας έχει ως εξής:

Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε δεδουλευμένη βάση για όλα τα τοκοφόρα μέσα χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Πραγματικό είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί ακριβώς τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές ή εισροές κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή σε μικρότερη περίοδο όπου κρίνεται κατάλληλο, στην καθαρή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Όταν μία απαίτηση απομειώνεται, η λογιστική αξία αυτής μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό της το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Στη συνέχεια λογίζονται τόκοι με το ίδιο επιτόκιο επί της απομειωμένης (νέας λογιστικής) αξίας.

Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν το δικαίωμα είσπραξης τους εγκριθεί από τους μετόχους.

2.22 Επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες

Οι επενδύσεις στις θυγατρικές και συγγενείς Εταιρείες λογίζονται σε κόστος μείον τυχόν απομειώσεις. Το κόστος είναι η εύλογη αξία του τιμήματος που δόθηκε, ή αν αυτό δεν μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα, η εύλογη αξία του τιμήματος που λήφθηκε, μαζί με τα έξοδα που σχετίζονται άμεσα με τη συναλλαγή.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ

Η Εταιρεία προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές σχετικά με την εξέλιξη των μελλοντικών γεγονότων και οι οποίες επηρεάζουν τα ποσά των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Οι εκτιμήσεις αυτές στηρίζονται σε ιστορικά στοιχεία και σε εκτιμήσεις για μελλοντικά γεγονότα που είναι εύλογες στην τρέχουσα κατάσταση. Οι εκτιμήσεις και παραδοχές που ενέχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων στην επόμενη οικονομική περίοδο έχουν ως εξής:

(α) Υποχρεώσεις από αποζημιώσεις για ασφαλιστικά συμβόλαια

Η εκτίμηση των εκκρεμών αποζημιώσεων από ασφαλιστικά συμβόλαια είναι η πιο κρίσιμη λογιστική εκτίμηση της Εταιρείας. Υπάρχει μια σειρά διαφορετικών πηγών αβεβαιότητας που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την εκτίμηση της

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

υποχρέωσης την οποία θα αναλάβει τελικά η Εταιρεία σε σχέση με αυτές τις αποζημιώσεις. Οι αξιώσεις των πελατών αφορούν τόσο ασφαλίσεις περιουσίας όσο και ασφαλίσεις αστικής ευθύνης (Property and Casualty). Εκτός από το αποθεματικό που υπολογίζεται κατά περίπτωση, η Εταιρεία επίσης σχηματίζει προβλέψεις για ζημιές που έχουν συμβεί αλλά δεν έχουν αναγγελθεί (IBNR) καθώς και για τα έξοδα διαχείρισης των ζημιών. Η επάρκεια των προβλέψεων για εκκρεμείς αποζημιώσεις εξετάζεται και με στατιστικές μεθόδους. Όταν το αποτέλεσμα των στατιστικών μεθόδων είναι μεγαλύτερο από τις σχηματισμένες τακτικές προβλέψεις, η Εταιρεία αναγνωρίζει επιπλέον προβλέψεις (αξιολόγηση επάρκειας τεχνικών αποθεμάτων - LAT).

(β) Απομείωση αξίας διαθέσιμων προς πώληση συμμετοχικών τίτλων

Για τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, μία σημαντική ή παρατεταμένη μείωση στην εύλογη αξία των συμμετοχικών τίτλων κάτω του κόστους κτήσης τους είναι αντικειμενική ένδειξη απομείωσης. Προκειμένου να προσδιοριστεί τι θεωρείται σημαντική ή παρατεταμένη μείωση, η διοίκηση της Εταιρείας προβαίνει σε εκτιμήσεις. Προκειμένου να εκτιμηθεί η βαρύτητα, η μείωση στην εύλογη αξία συγκρίνεται με την τιμή κτήσης, ενώ μία μείωση στην εύλογη αξία θεωρείται παρατεταμένη βάσει της περιόδου κατά την οποία η χρηματιστηριακή της τιμή είναι χαμηλότερη από την τιμή κτήσης. Σε αυτό το πλαίσιο, η Εταιρεία θεωρεί μία μείωση ως «σημαντική» όταν η εύλογη αξία υπολείπεται της αξίας κτήσεως κατά 30,0% έως 40,0%, βάσει του χρηματιστηριακού δείκτη μετοχών και ως «παρατεταμένη» την μείωση μίας περιόδου δώδεκα μηνών. Η Εταιρεία επίσης λαμβάνει υπόψη, εκτός των άλλων παραγόντων, την ιστορική μεταβλητότητα της τιμής της μετοχής, την οικονομική κατάσταση της εκδότριας εταιρείας (investee), τον τομέα και κλάδο δραστηριότητας αυτής, τυχόν αλλαγές στην τεχνολογία και τις λειτουργικές και χρηματοδοτικές ταμειακές ροές.

(γ) Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που δεν διακινούνται σε ενεργή αγορά, προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας μεθόδους αποτίμησης. Επιπρόσθετα, για χρηματοοικονομικά μέσα για τα οποία οι συναλλαγές είναι σπάνιες και η τιμολόγησή τους χαρακτηρίζεται από μικρή διαφάνεια, η εύλογη αξία είναι λιγότερο αντικειμενική και απαιτεί κρίση σε διάφορα επίπεδα ανάλογα με την ρευστότητα, τη συγκέντρωση, την αβεβαιότητα σχετικά με τους παράγοντες της αγοράς, τις παραδοχές όσον αφορά την τιμολόγηση και τους λοιπούς κινδύνους που επηρεάζουν το εν λόγω χρηματοοικονομικό μέσο.

Οι τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται περιλαμβάνουν μεθόδους παρούσας αξίας και άλλα μοντέλα που βασίζονται κυρίως σε παρατηρήσιμα δεδομένα και σε μικρότερο βαθμό σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα, προκειμένου να διατηρηθεί η αξιοπιστία της επιμέτρησης των εύλογων αξιών.

Μοντέλα αποτίμησης χρησιμοποιούνται κυρίως για την αποτίμηση εξωχρηματιστηριακών παραγώγων και τίτλων που επιμετρώνται σε εύλογη αξία. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η εύλογη αξία εκτιμάται από παρατηρήσιμα δεδομένα παρόμοιων χρηματοοικονομικών μέσων ή με τη χρήση μοντέλων.

Όπου χρησιμοποιούνται μέθοδοι αποτίμησης για τον προσδιορισμό των εύλογων αξιών, αυτές επικυρώνονται και εξετάζονται περιοδικά από προσωπικό που διαθέτει τα απαραίτητα προσόντα, ανεξάρτητο από το προσωπικό που πραγματοποίησε την αποτίμηση. Όλα τα μοντέλα πιστοποιούνται πριν χρησιμοποιηθούν και προσαρμόζονται έτσι ώστε να διασφαλίζουν ότι τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν τα πραγματικά δεδομένα και τις συγκριτικές τιμές αγοράς. Οι κύριες παραδοχές και εκτιμήσεις που λαμβάνονται υπόψη από την διοίκηση όταν εφαρμόζεται ένα μοντέλο αποτίμησης περιλαμβάνουν:

- (α) την πιθανότητα και την αναμενόμενη χρονική στιγμή των μελλοντικών ταμειακών ροών,
- (β) την επιλογή του κατάλληλου προεξοφλητικού επιτοκίου που βασίζεται στην εκτίμηση ενός συμμετέχοντος στην αγορά για το κατάλληλο περιθώριο επί του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου,
- (γ) άσκηση κρίσης στον καθορισμό του μοντέλου που θα χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας.

Όπου είναι δυνατό, τα μοντέλα χρησιμοποιούν μόνο παρατηρήσεις από την αγορά, αλλά σε τομείς όπως ο πιστωτικός κίνδυνος (τόσο της Εταιρείας όσο και του αντισυμβαλλόμενου μέρους), απαιτούνται εκτιμήσεις από τη Διοίκηση για παραμέτρους όπως η μεταβλητότητα (volatility) και οι συσχετίσεις (correlations) ώστε να αντανakλούν αβεβαιότητες στην εύλογη αξία, ως αποτέλεσμα της έλλειψης πραγματικών δεδομένων από την αγορά.

Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στις αποτιμήσεις και βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα είναι εξ ορισμού αβέβαια, εξαιτίας του μικρού αριθμού ή μη διαθεσιμότητας πρόσφατων δεδομένων από την αγορά. Εντούτοις, στις περισσότερες περιπτώσεις υπάρχουν ορισμένα ιστορικά δεδομένα στα οποία μπορεί να βασιστεί η επιμέτρηση της

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

εύλογης αξίας, συνεπώς ακόμη και όταν χρησιμοποιούνται μη παρατηρήσιμα δεδομένα, ορισμένα παρατηρήσιμα δεδομένα λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των εύλογων αξιών.

Οι τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των εύλογων αξιών περιγράφονται στη σημείωση 4.6.

Δεδομένης της αβεβαιότητας και της υποκειμενικότητας που χαρακτηρίζουν τον προσδιορισμό των εύλογων αξιών των χρηματοοικονομικών μέσων, τυχόν αλλαγές στις παραδοχές και τις εκτιμήσεις της διοίκησης θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις εύλογες αξίες που παρουσιάζονται.

(δ) Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας

Η Εταιρεία εξετάζει σε ετήσια βάση κατά πόσον υπάρχει ένδειξη απομείωσης της υπεραξίας, σύμφωνα με τη λογιστική αρχή που παρουσιάζεται στη σημείωση 2.5 (i). Τα ανακτήσιμα ποσά των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών προσδιορίζονται με βάση την αξία χρήσεώς τους. Ο προσδιορισμός της αξίας λόγω χρήσεως αποτελεί μια εγγενώς υποκειμενική διαδικασία που εμπεριέχει τη χρήση των καλύτερων δυνατών εκτιμήσεων και της κρίσης της διοίκησης, ειδικότερα όσον αφορά τις μελλοντικές ταμειακές ροές των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών ή των ομάδων μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών και τα κατάλληλα προεξοφλητικά επιτόκια.

Το ανακτήσιμο ποσό των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών καθορίζεται με βάση το επιχειρηματικό σχέδιο των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών, το οποίο αντλείται από τους μελλοντικούς πενταετείς προϋπολογισμούς που έχουν εγκριθεί από την διοίκηση, και οι οποίοι προεκτείνονται για μια πρόσθετη πενταετή περίοδο διατηρησιμής ανάπτυξης που ακολουθείται από μια μακροπρόθεσμη περίοδο ανάπτυξης στο διηνεκές. Οι προϋπολογισμοί και τα επιχειρηματικά σχέδια αντιπροσωπεύουν τις τρέχουσες προσδοκίες της διοίκησης αναφορικά με τις μεταβολές στα μεγέθη, τα περιθώρια και τις κεφαλαιακές απαιτήσεις λαμβάνοντας υπόψη τις εκτιμώμενες συνθήκες της αγοράς, τις δραστηριότητες του ανταγωνισμού και την επίδραση πρόσφατων θεσμικών ή νομοθετικών μεταβολών.

Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την κάθε μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών αντιπροσωπεύει την εκτίμηση του κόστους κεφαλαίου για την μονάδα αυτή. Το "Capital Asset Pricing Model" (CAPM) χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό του προεξοφλητικού επιτοκίου.

Οι σημαντικές εκτιμήσεις για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης και τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν στο μοντέλο που αναφέρεται παραπάνω, καθώς και η επίδραση πιθανών μεταβολών σε σημαντικές μεταβλητές, περιγράφονται στη σημείωση 7 και ενδέχεται να διαφοροποιηθούν καθώς οι οικονομικές συνθήκες και οι συνθήκες της αγοράς μεταβάλλονται.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

4.1 Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων

Η Εταιρεία έχει θεσπίσει ένα αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης κινδύνων βάσει ενός πλαισίου το οποίο ορίζει τις γενικές αρχές, τις πολιτικές και τις διαδικασίες που απαιτούνται για τη διαχείριση κινδύνων, ως κύριο συστατικό της αντιμετώπισης των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται, όπως επίσης και έναν μηχανισμό προστασίας των ασφαλισμένων και των μετόχων της.

Λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων της, η Εταιρεία εκτίθεται σε ασφαλιστικούς και χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς και κίνδυνο ρευστότητας. Για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων που ενδέχεται να προκύψουν από αυτούς τους κινδύνους, η Εταιρεία έχει καταρτίσει:

- πλαίσιο το οποίο αντανάκλα τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων
- μεθοδολογία για την αναγνώριση, επιμέτρηση, διαχείριση και αναφορά όλων των κινδύνων στους οποίους η Εταιρεία εκτίθεται ή ενδέχεται να εκτεθεί, και τέλος
- δομή διακυβέρνησης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που προβλέπονται από το κανονιστικό και το εσωτερικά καθορισμένο πλαίσιο.

Σε αυτό το πλαίσιο, έχει συγκροτηθεί Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Ενεργητικού – Παθητικού και Επενδύσεων και Λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

4.1.1 Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Ενεργητικού – Παθητικού και Επενδύσεων

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Ενεργητικού – Παθητικού και Επενδύσεων της Εταιρείας αποτελεί επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για:

- Τη διαμόρφωση της στρατηγικής για τη διαχείριση των κινδύνων και των κεφαλαίων που αντικατοπτρίζουν τους επιχειρηματικούς στόχους, καθώς και την επάρκεια των πόρων της Εταιρείας.
- Την ανάπτυξη του εσωτερικού συστήματος διαχείρισης κινδύνων και την ενσωμάτωσή του στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
- Τη θέσπιση αρχών, σύμφωνα με την εγκριθείσα επιχειρηματική στρατηγική και την επάρκεια των διαθέσιμων πόρων.
- Τη λήψη και αξιολόγηση αναφορών, την παρακολούθηση μέσω αυτών των κεφαλαίων Φερεγγυότητας, τη συμμόρφωση με το εγκεκριμένο επίπεδο διάθεσης ανάληψης κινδύνου και τη συνολική επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων.
- Τη διαβεβαίωση ότι η Εταιρεία έχει μια σαφώς ορισμένη επενδυτική πολιτική και όρια, όπως παρουσιάζονται στην Πολιτική Διαχείρισης Επενδυτικού Κινδύνου. Επιπλέον εξετάζει και εγκρίνει την επενδυτική στρατηγική, τουλάχιστον σε ετήσια βάση.
- Τη διαβεβαίωση ότι η λειτουργία Κανονιστικής Συμμόρφωσης είναι ανεξάρτητη, έχει απεριόριστη πρόσβαση σε κάθε σχετική πληροφορία και λειτουργεί αποδοτικά και αποτελεσματικά.

Για να διασφαλίζει τη διαρκή συνάφεια των κατευθυντήριων γραμμών, των στόχων, της οικονομικής κατάστασης και των προσδοκιών σε σχέση με τις κεφαλαιαγορές όπως ορίζονται από την επενδυτική πολιτική της Εταιρείας, η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Ενεργητικού – Παθητικού και Επενδύσεων θα αναθεωρεί την επενδυτική πολιτική σε ετήσια βάση.

4.1.2 Λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων

Μέσω της Λειτουργίας Διαχείρισης Κινδύνων, επιδιώκεται η θέσπιση του συστήματος διαχείρισης κινδύνου. Τον κύριο ρόλο έχει επωμιστεί η Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων σε συνεργασία με τις επιμέρους Διευθύνσεις και την Αναλογιστική Λειτουργία. Πιο συγκεκριμένα:

- προωθεί την ενημέρωση για τους κινδύνους σε όλη την Εταιρεία.
- αναπτύσσει το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων το οποίο περιλαμβάνει τις πολιτικές, διαδικασίες και μεθοδολογίες που συμβάλλουν στην ορθή διαχείριση των κινδύνων, με στόχο την ενσωμάτωση αυτού στη διαδικασία λήψης στρατηγικών αποφάσεων.
- έχει ως στόχο τον καθορισμό συγκεκριμένων ορίων κινδύνου ανά είδος κινδύνου με βάση τη διάθεση ανάληψης κινδύνου και την ανοχή κινδύνου της Εταιρείας. Παράλληλα, ορίζονται και δείκτες κινδύνου.
- υποβάλλει εκθέσεις στη διοίκηση και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Ενεργητικού – Παθητικού και Επενδύσεων παρέχοντας πληροφόρηση για τους σημαντικότερους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται η Εταιρεία, όπως επίσης και ενημερώνει για τυχόν αποκλίσεις από τα εγκεκριμένα όρια.
- συμμετέχει στη διεξαγωγή ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τους σημαντικότερους κινδύνους που έχουν αναγνωρισθεί.
- συντονίζει την άσκηση Αξιολόγησης Ιδίων Κινδύνων και Φερεγγυότητας, η οποία υλοποιείται κατ'ελάχιστο σε ετήσια βάση.

4.2 Ασφαλιστικός κίνδυνος

Ο κίνδυνος που ενυπάρχει σε κάθε ασφαλιστήριο συμβόλαιο συνίσταται στην πιθανότητα να συμβεί το ασφαλισμένο γεγονός και στην αβεβαιότητα του ποσού της επερχόμενης αποζημίωσης. Λόγω της φύσης των ασφαλιστήριων συμβολαίων, ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι τυχαίος και συνεπώς μη προβλέψιμος.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Σε ένα χαρτοφυλάκιο ασφαλιστήριων συμβολαίων στο οποίο εφαρμόζεται η θεωρία των πιθανοτήτων όσον αφορά την τιμολόγηση και τον σχηματισμό προβλέψεων, ο βασικός κίνδυνος που αντιμετωπίζει η Εταιρεία από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια είναι το ενδεχόμενο τα πραγματικά ποσά των ζημιών και των αποζημιώσεων να υπερβαίνουν τη λογιστική αξία των ασφαλιστικών υποχρεώσεων. Αυτό μπορεί να συμβεί εάν η συχνότητα ή/και η σφοδρότητα των ζημιών και των αποζημιώσεων υπερβαίνουν τις σχετικές εκτιμήσεις. Τα ασφαλιστικά συμβάντα είναι τυχαία και ο πραγματικός αριθμός και τα πραγματικά ποσά των ζημιών και των αποζημιώσεων ενδέχεται να διαφέρουν από χρόνο σε χρόνο από το επίπεδο που έχει προσδιοριστεί από στατιστικές τεχνικές.

Η εμπειρία δείχνει ότι όσο μεγαλύτερο είναι ένα χαρτοφυλάκιο όμοιων ασφαλιστήριων συμβολαίων, τόσο μικρότερη θα είναι η σχετική αβεβαιότητα του αναμενόμενου αποτελέσματος. Επίσης, όσο πιο διαφοροποιημένο είναι ένα χαρτοφυλάκιο τόσο λιγότερο πιθανό είναι να επηρεαστεί από μια μεταβολή σε ένα υποσύνολο του χαρτοφυλακίου. Η Εταιρεία έχει αναπτύξει την στρατηγική ανάληψης κινδύνων με στόχο τη διαφοροποίηση των ασφαλιστικών κινδύνων που αναλαμβάνει και την επίτευξη επαρκούς αριθμού κινδύνων σε κάθε κατηγορία κινδύνου ώστε να μειώσει τη μεταβλητότητα του αναμενόμενου αποτελέσματος.

4.2.1 Γενικές ασφαλίσεις

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται σχεδόν σε όλους τους κλάδους ασφαλίσεων κατά ζημιών. Ο κύριος όγκος των εργασιών προέρχεται από τους ασφαλιστικούς κλάδους Πυρός (συμπεριλαμβάνονται οι κλάδοι Σεισμός και Τεχνικές Ασφαλίσεις), Αστικής Ευθύνης Αυτοκινήτων, Χερσαίων Οχημάτων και Λοιπών Κλάδων, η συμμετοχή των οποίων στα πρωτασφάλιστρα για την χρήση 2016 ανέρχεται σε 48,8%, 25,1%, 5,6% και 20,5%, αντίστοιχα (2015: 52,3%, 22,0%, 4,7% και 21,0%).

4.2.1.1 Ασφάλιση αστικής ευθύνης αυτοκινήτων

Η διαδικασία ανάληψης κινδύνου αποτελεί πολύ σημαντικό μηχανισμό αντιμετώπισης κινδύνου στον ασφαλιστικό κλάδο. Η εν λόγω διαδικασία συμβάλλει στον προσδιορισμό του κατάλληλου ασφάλιστρου για κάθε ασφαλισμένο. Οι αρμόδιοι της διαδικασίας ανάληψης κινδύνου αντιστοιχίζουν τα εισπραχθέντα ασφάλιστρα με τις καταβληθείσες αποζημιώσεις με στόχο την επίτευξη κερδοφορίας. Ο κίνδυνος που ελλοχεύει στη διαδικασία ανάληψης κινδύνου προέρχεται από το ενδεχόμενο τα ασφάλιστρα που εισπράττονται να μην επαρκούν για την κάλυψη των αποζημιώσεων και συνοδεύεται από πιθανότητα ζημιάς. Τα ασφάλιστρα που χρεώνει η Εταιρεία εμπεριέχουν το ασφάλιστρο ανάληψης κινδύνου που καλύπτει τόσο τις αποζημιώσεις όσο και τις απαιτήσεις κεφαλαίου και φερεγγυότητας.

α) Συχνότητα και σφοδρότητα ζημιών

Η συχνότητα και η σφοδρότητα των ζημιών εξαρτώνται από ένα πλήθος παραγόντων όπως είναι η τιμολόγηση, οι δικλείδες ασφαλείας στη διαδικασία ανάληψης κινδύνων και τα όρια. Η Εταιρεία παρακολουθεί προσεκτικά το χαρτοφυλάκιο ανά κάλυψη και συντελεστή ασφάλιστρου σε μηνιαία βάση. Το ασφάλιστρο ανάληψης κινδύνου επηρεάζεται από παραμέτρους που σχετίζονται με την ηλικία του οδηγού και της άδειας, τα χαρακτηριστικά του οχήματος όπως είναι η χρήση, η φορολογήσιμη ιπποδύναμη και το ασφαλισμένο κεφάλαιο. Η περιοχή στην οποία παρέχεται η ασφάλιση αποτελεί επίσης σημαντική παράμετρο για τον υπολογισμό του ασφάλιστρου κινδύνου. Παράλληλα, η Εταιρεία βρίσκεται σε διαδικασία ανάπτυξης μιας εξελιγμένης τεχνικής τιμολόγησης μέσω της χρήσης πολυπαραμετρικών μοντέλων με στόχο τη μείωση των διαρροών στη διαδικασία ανάληψης κινδύνου.

Η έκθεση στον κίνδυνο κατανέμεται προσεκτικά. Η ανάληψη κινδύνου σε τομείς χαμηλού κινδύνου και η αντιμετώπιση ή η μείωση του κινδύνου σε μη κερδοφόρες περιοχές αποτελούν τους σημαντικότερους παράγοντες που επηρεάζουν τη συχνότητα και τη σφοδρότητα των ζημιών. Η Εταιρεία στοχεύει στη διατήρηση της κερδοφορίας όσον αφορά τα προγράμματα αυτοκινήτων μέσω της ενίσχυσης των δικλείδων ασφαλείας της διαδικασίας ανάληψης κινδύνων και του προσδιορισμού συγκεκριμένων κριτηρίων ανάληψης κινδύνου.

Η Εταιρεία προσφέρει μια γκάμα προϊόντων και μη ατομικών καλύψεων για να διατηρήσει την κερδοφορία και να κερδίσει την προτίμηση των πελατών:

- Βασική (υποχρεωτική) κάλυψη αποτελείται από την Αστική Ευθύνη έναντι Τρίτων, Οδική Βοήθεια, Υλικές Ζημιές από Ανασφάλιστο Όχημα και Προσωπικό Ατύχημα, Θραύση Κρυστάλλων, Νομική Προστασία ως προαιρετικές καλύψεις.
- Μερική κάλυψη που περιλαμβάνει Βασική κάλυψη, Κλοπή, Πυρκαγιά, Προσωπικό Ατύχημα, Θραύση Κρυστάλλων, Φυσικές Καταστροφές και Νομική Προστασία και Οδική Βοήθεια ως προαιρετικές καλύψεις.
- Ολική κάλυψη που περιλαμβάνει Μερική κάλυψη και Ίδιες ζημιές.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Τα όρια της Αστικής Ευθύνης έναντι Τρίτων που προβλέπονται από τον νόμο είναι €1,0 εκατ. για σωματικές βλάβες και €1,0 εκατ. ανά ατύχημα για υλικές ζημιές. Ως αποτέλεσμα της αύξησης των ορίων από €0,5 εκατ. σε €1,0 εκατ. το ασφαλιστρο αυτοκινήτου προσαρμόζεται ανάλογα ώστε να καλύπτει το αυξημένο κόστος των ζημιών.

Επιπλέον, τα όρια και τα ποσά απαλλαγής των καλύψεων οδηγούν σε χαμηλότερο τελικό κόστος ζημιών για την Εταιρεία και αποτελούν αποτρεπτικό παράγοντα για τον πελάτη.

Οι συμφωνίες αντασφάλισης περιλαμβάνουν συμβάσεις υπερβάλλουσας ζημιάς με μέγιστο όριο ανάληψης κινδύνου για την Εταιρεία όσον αφορά την αστική ευθύνη έναντι τρίτων στα προγράμματα αυτοκινήτου που ανέρχεται σε €50 εκατ. ανά συμβάν. Δεν υπάρχουν γνωστές συγκεντρώσεις ασφαλιστικού κινδύνου από ένα και μόνο συμβάν.

Η διαχείριση των αποζημιώσεων αποτελεί επίσης σημαντικό παράγοντα λόγω του γεγονότος ότι οποιαδήποτε διαφοροποίηση στη διαδικασία (λειτουργία αποθεματοποίησης, ρυθμός τακτοποίησης αποζημιώσεων) αντανακλάται στην κερδοφορία της Εταιρείας.

β) Πηγές αβεβαιότητας στην εκτίμηση των μελλοντικών αποζημιώσεων

Τα ασφαλιστικά συμβόλαια καλύπτουν ζημιές εφόσον η ημερομηνία συμβάντος είναι μέσα στη διάρκεια ασφάλισης, ακόμα και αν η αναγγελία ή η διαπίστωση της ζημιάς γίνει μετά τη λήξη της ασφάλισης (πάντοτε σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία). Οι ζημιές που συνέβησαν εντός της περιόδου ισχύος του συμβολαίου και αναγγέλθηκαν μετά τη λήξη του συμβολαίου αποτελούν τμήμα των υποχρεώσεων της Εταιρείας και χρειάζεται να εκτιμηθούν. Επίσης, κάποιες από τις αποζημιώσεις που αφορούν αστική ευθύνη αυτοκινήτων οδηγούνται προς δικαστική επίλυση με το ενδεχόμενο οι επίδικες υποθέσεις να παραμείνουν εκκρεμείς για μεγάλο χρονικό διάστημα και να προκαλέσουν αβεβαιότητα για την Εταιρεία όσον αφορά την αποζημίωση που πρόκειται να καταβληθεί.

Το εκτιμώμενο κόστος των αποζημιώσεων περιλαμβάνει και το κόστος διαχείρισης των αποζημιώσεων. Τα αποθέματα για τις εκκρεμείς αποζημιώσεις περιλαμβάνουν αναγγελθείσες ζημιές που εκτιμώνται κατά περίπτωση, ζημιές που έχουν συμβεί αλλά δεν έχουν αναγγελθεί (IBNR) οι οποίες υπολογίζονται βάσει στατιστικής μεθόδου, μη καταναμεμένα έξοδα προσαρμογής ζημιάς και ένα επιπλέον απόθεμα που προκύπτει από τη στατιστική μέθοδο αξιολόγησης της επάρκειας των αποθεμάτων.

γ) Διαδικασία που χρησιμοποιείται για την πραγματοποίηση υποθέσεων

Η επιλογή δεικτών με στόχο την αξιολόγηση της επάρκειας των αποθεμάτων και την εκτίμηση των μελλοντικών πληρωμών πραγματοποιείται με βάση τη διαβάθμισή τους και τη συνετή πρόβλεψη.

Δείκτες που αποκλίνουν σημαντικά από τον μέσο όρο εξαιρούνται από την τελική επιλογή ιδιαίτερα αν η εφαρμογή τους οδηγεί σε χαμηλότερες του αναμενόμενου εκτιμήσεις. Παράλληλα, δεν λαμβάνονται υπόψη δείκτες μικρότεροι της μονάδας παλαιότερων ετών δεδομένου ότι ενδέχεται κατά την εφαρμογή τους να οδηγήσουν σε εσφαλμένη εκτίμηση.

Για τον κλάδο Αστικής Ευθύνης Αυτοκινήτων επιλέγεται συγκεκριμένη μέθοδος με στόχο να δημιουργηθούν εκτιμήσεις αποθεματικών όσο το δυνατόν πιο φερέγγυες και αξιόπιστες οι οποίες να προσεγγίζουν την πραγματικότητα.

Η Εταιρεία, στο τέλος κάθε εξαμήνου και στο τέλος κάθε οικονομικής χρήσης, πραγματοποιεί ανάλυση των μικτών αποθεμάτων ζημιών βάσει τύπων καθώς και αναλογιστική ανάλυση χρησιμοποιώντας διάφορες μεθόδους, όπως είναι οι μέθοδοι Chain Ladder, Bomheutter Ferguson και Cape Cod.

Οι εν λόγω μέθοδοι που χρησιμοποιούνται αντανακλούν την εμπειρία των προγενέστερων ετών με σκοπό την εκτίμηση του συνολικού κόστους των αποζημιώσεων ανά έτος συμβάντος. Για τη μείωση της αβεβαιότητας και του πιθανού σφάλματος των εκτιμήσεων η τελική επιλογή στηρίζεται στη χρήση της μεθόδου Mack (εφαρμόζοντας επίπεδο εμπιστοσύνης 75,0%).

Στις ενδιάμεσες περιόδους, όπως είναι το πρώτο και το τρίτο τρίμηνο της οικονομικής χρήσης, η Εταιρεία δεν επανυπολογίζει το τελικό κόστος των ζημιών για προηγούμενα έτη συμβάντος. Τα τελικά κόστη για τα προηγούμενα έτη συμβάντος αναπροσαρμόζονται μόνο εάν η εμπειρία διαφέρει σημαντικά από τις αρχικές εκτιμήσεις.

Για το τρέχον έτος συμβάντος για το οποίο δεν υπάρχει εμπειρία, η εκτίμηση του συνολικού κόστους στηρίζεται στον δείκτη ζημιών του χαρτοφυλακίου όπως αυτός αναμένεται να διαμορφωθεί λαμβάνοντας υπόψη την τιμολογιακή πολιτική καθώς και το μελλοντικό κόστος διακανονισμού των ζημιών.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Επίσης η Εταιρεία σχηματίζει απόθεμα και για τους κινδύνους εν ισχύ. Για την παραπάνω πρόβλεψη η Εταιρεία στηρίζεται στον δείκτη ζημιών όπως προκύπτει από την εμπειρία όσον αφορά τις αποζημιώσεις τη χρονική στιγμή του υπολογισμού καθώς και στον δείκτη διαχειριστικών εξόδων με βάση την ανάλυση εξόδων της Εταιρείας στο τέλος κάθε οικονομικής χρήσης.

δ) Μεταβολές σε εκτιμήσεις και ανάλυση ευαισθησίας

Ο δείκτης εκτίμησης επάρκειας που χρησιμοποιείται προκύπτει από το γινόμενο επιμέρους δεικτών ανάπτυξης οι οποίοι υπόκεινται σε ανάλυση ευαισθησίας. Σε περίπτωση αύξησης του γινομένου των επιμέρους δεικτών ανάπτυξης κατά 10,0% δημιουργείται ανάγκη κάλυψης των αποθεματικών σε ποσοστό της τάξης του 15,51% του συνόλου των αποθεμάτων εκκρεμών ζημιών του κλάδου Αστικής Ευθύνης Αυτοκινήτων (31 Δεκεμβρίου 2015: 17,5%). Σε περίπτωση μείωσης του γινομένου των επιμέρους δεικτών ανάπτυξης κατά 10,0% δημιουργείται πλεόνασμα ίσο με το 2,42% του συνόλου των αποθεμάτων εκκρεμών ζημιών του κλάδου Αστικής Ευθύνης Αυτοκινήτων (31 Δεκεμβρίου 2015: 1,52%).

Σε περίπτωση αύξησης του εκτιμώμενου δείκτη ζημιών κατά 10,0% απαιτείται ο σχηματισμός επιπλέον αποθέματος κινδύνων εν ισχύ €0,3 εκατ., ενώ σε περίπτωση αύξησης του δείκτη διαχειριστικών εξόδων κατά 10,0% απαιτείται σχηματισμός επιπλέον αποθέματος €0,13 εκατ.

4.2.1.2 Ασφάλιση περιουσίας

Η Εταιρεία προσφέρει προϊόντα λιανικής για νοικοκυριά και μικρές επιχειρήσεις καθώς και εξατομικευμένη κάλυψη μεγάλων εμπορικών και βιομηχανικών κινδύνων. Συνήθως τα εν λόγω προγράμματα έχουν ετήσια διάρκεια. Η Εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα ανατιμολόγησης των προγραμμάτων κατά την ανανέωση.

Στο σχεδιασμό των προϊόντων της, η Εταιρεία εφαρμόζει μια ολοκληρωμένη διαδικασία αξιολόγησης, βαθμολόγησης, τιμολόγησης και διαχείρισης κινδύνου. Τα ασφαλιστρα που χρεώνει η Εταιρεία εμπεριέχουν το κόστος αντασφάλισης, το ασφαλιστρο ανάληψης κινδύνου που καλύπτει τόσο τις αποζημιώσεις όσο και τις απαιτήσεις κεφαλαίου και ένα εύλογο περιθώριο κέρδους.

α) Συχνότητα και σφοδρότητα ζημιών

Τα προϊόντα λιανικής ποικίλουν από βασικές ασφαλίσεις πυρός έως πλήρη πακέτα που περιλαμβάνουν καλύψεις όπως για πλημμύρα, βραχυκύκλωμα, κακόβουλες ενέργειες, τρομοκρατικές ενέργειες, αποκομιδή συντριμμάτων, λοιπά έξοδα, αστική ευθύνη και σεισμό.

Η Εταιρεία παρακολουθεί σε τακτική βάση το χαρτοφυλάκιο ανά πακέτο με ιδιαίτερη έμφαση στο δείκτη ζημιών.

Όσον αφορά τους μεγάλους εμπορικούς και βιομηχανικούς κινδύνους, η Εταιρεία προσφέρει κάλυψη για συνδυασμό κινδύνων σε εξατομικευμένη βάση. Εφαρμόζονται κατάλληλες διαδικασίες ανάληψης κινδύνου, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη κριτήρια όπως η φύση του κινδύνου, η ποιότητα του κινδύνου, τα υφιστάμενα μέτρα κατά πυρός και διάρρηξης, η γεωγραφική τοποθεσία, η σεισμογένεια, ο τύπος και το έτος κατασκευής, οι απαλλαγές, τα επιμέρους όρια για ορισμένες κατηγορίες καλύψεων και το ιστορικό ζημιών.

Η διαδικασία ανάληψης κινδύνου της Εταιρείας χαρακτηρίζεται από σαφώς καθορισμένη διάθεση ανάληψης κινδύνου και συγκεκριμένη μέθοδο λήψης αποφάσεων.

Η ανάληψη των κινδύνων των ασφαλιστικών προγραμμάτων πραγματοποιείται λαμβάνοντας υπόψη την κατηγορία κινδύνου, το κόστος κατασκευής του περιουσιακού στοιχείου και την αξία αντικατάστασης του περιεχομένου. Τα όρια των αποζημιώσεων λαμβάνονται υπόψη για να οριοθετήσουν το πληρωτέο ποσό σε περίπτωση που συμβεί το ασφαλισμένο γεγονός.

Η Εταιρεία συνάπτει αντασφαλιστικές συμφωνίες με αξιόπιστους αντασφαλιστές για να αντισταθμίσει τους κινδύνους καταστροφών.

Η συχνότητα και το ποσό των αποζημιώσεων εξαρτώνται ως έναν βαθμό και από τους κανόνες ανάληψης κινδύνων. Η εφαρμογή ποσών απαλλαγής σε συγκεκριμένους κινδύνους συμβάλλει στην αντιμετώπιση κυρίως της συχνότητας και δευτερευόντως της σφοδρότητας.

Ειδικά όσον αφορά τα προγράμματα για νοικοκυριά, οι συχνότερες αιτίες αποζημιώσεων είναι το σπάσιμο σωλήνων και η διάρρηξη όμως συνήθως οι εν λόγω αποζημιώσεις δεν είναι σημαντικές.

Οι ζημιές κατατάσσονται σε τρεις κύριες κατηγορίες ως εξής:

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Στις μικρές ζημιές, η Εταιρεία παρακολουθεί την εξέλιξη της συχνότητας και του μέσου κόστους και αναπροσαρμόζει το μέσο κόστος με ένα συντελεστή πληθωρισμού.

Στις μεγάλες ζημιές, η Εταιρεία εξετάζει μια πιο μακροπρόθεσμη περίοδο για να υπολογίσει τη συχνότητα.

Στις περιπτώσεις καταστροφών, δηλ. γεγονότων που ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικό αριθμό ασφαλιστικών συμβολαίων όπως είναι ο σεισμός, η Εταιρεία αναλύει το χαρτοφυλάκιο ώστε να αξιολογήσει το ετήσιο κόστος και να ορίσει το ποσό που θα εκχωρηθεί μέσω των συμφωνιών αντασφάλισης και το ποσό των ασφαλιστρών.

Η διαχείριση των ασφαλιστικών κινδύνων περιλαμβάνει επίσης και τον καθορισμό ανώτατου επιπέδου συσσώρευσης κινδύνου και ανώτατου ποσού ζημιάς ανά κίνδυνο ή συμβάν που θα βαρύνει τα αποτελέσματα της Εταιρείας. Τα τυχόν υπερβάλλοντα ποσά αποτελούν και στις δύο περιπτώσεις αντικείμενο αντασφαλιστικής εκχώρησης μέσω συμφωνιών αντασφάλισης ή προαιρετικές εκχωρήσεις.

Στην Ελλάδα, ο σεισμός θεωρείται ο πιο πιθανός καταστροφικός κίνδυνος. Συνεπώς, η Εταιρεία εξετάζει προσεκτικά τη συγκέντρωση κινδύνου, αγοράζει αντασφαλιστική κάλυψη και χρεώνει διαφορετικά ασφάλιστρα ανά σεισμογενή ζώνη.

Στον ακόλουθο πίνακα αναλύεται η συγκέντρωση κινδύνου στο χαρτοφυλάκιο της Εταιρείας κατά γεωγραφική περιοχή για την 31 Δεκεμβρίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015 (όσον αφορά τον κίνδυνο σεισμού).

Γεωγραφική περιοχή (ποσά σε € χιλ.)	Συνολικά ασφαλισμένα κεφάλαια 31 Δεκεμβρίου 2016 (ΜΙΚΤΑ)	Συνολικά ασφαλισμένα κεφάλαια 31 Δεκεμβρίου 2015 (ΜΙΚΤΑ)
Αττική και Στερεά Ελλάδα	8.748.701	8.553.570
Υπόλοιπη Ελλάδα	8.783.939	8.296.155
Σύνολο	17.532.640	16.849.725

Η Εταιρεία καλύπτεται από αντασφαλιστικές συμβάσεις υπερβάλλουσας ζημιάς για καταστροφικά γεγονότα για το ποσό που υπερβαίνει τα €14 εκατ. ανά ζημιά και μέχρι τα €310 εκατ. Το συνολικό (ανώτατο) όριο δεν έχει μεταβληθεί από τον προηγούμενο χρόνο (2015).

β) Πηγές αβεβαιότητας στην εκτίμηση των μελλοντικών αποζημιώσεων

Οι κυριότεροι παράγοντες αβεβαιότητας στην εκτίμηση των μελλοντικών αποζημιώσεων είναι οι εξής:

- το τελικό κόστος επισκευής ή αντικατάστασης των καταστραφέντων περιουσιακών στοιχείων και/ή η τυχόν υπολειμματική αξία διασωθέντων αντικειμένων (η οποία επηρεάζει την τελική ζημία που θα επιβαρύνει την Εταιρεία).
- σε περίπτωση δικαστικής επίλυσης της διαφοράς, η ερμηνεία των όρων του ασφαλιστηρίου και η έκδοχή περί των πραγματικών περιστατικών που θα υιοθετηθεί το δικαστήριο.
- σε περίπτωση δικαστικής επίλυσης της διαφοράς, ο χρόνος μέχρι την καταβολή τυχόν αποζημίωσης που θα επιδικαστεί, για λόγους υπολογισμού των τόκων υπερημερίας.

Το εκτιμώμενο κόστος των αποζημιώσεων περιλαμβάνει και το κόστος διαχείρισης των αποζημιώσεων. Τα αποθέματα για τις εκκρεμείς αποζημιώσεις περιλαμβάνουν αναγγεληθείσες ζημιές που εκτιμώνται κατά περίπτωση, ζημιές που έχουν συμβεί αλλά δεν έχουν αναγγελθεί (IBNR) οι οποίες υπολογίζονται βάσει στατιστικής μεθόδου, μη κατανοημένα έξοδα προσαρμογής ζημιάς και ένα επιπλέον απόθεμα που προκύπτει από τη στατιστική μέθοδο αξιολόγησης της επάρκειας των αποθεμάτων.

γ) Διαδικασία που χρησιμοποιείται για την πραγματοποίηση υποθέσεων

Η επιλογή δεικτών με στόχο την εκτίμηση της επάρκειας των αποθεμάτων και των μελλοντικών πληρωμών γίνεται με κριτήριο την εξομάλυνση τους και την συνεπή εκτίμηση.

Δείκτες που αποκλίνουν σημαντικά από τον μέσο όρο εξαιρούνται από την τελική επιλογή ιδιαίτερα αν η εφαρμογή τους οδηγεί σε χαμηλότερες του αναμενόμενου εκτιμήσεις. Παράλληλα, δεν λαμβάνονται υπόψη δείκτες μικρότεροι της μονάδας παλαιότερων ετών δεδομένου ότι ενδέχεται κατά την εφαρμογή τους να οδηγήσουν σε εσφαλμένη εκτίμηση.

Για τις ασφάλειες περιουσίας επιλέγεται συγκεκριμένη μέθοδος για την πραγματοποίηση αξιόπιστων εκτιμήσεων λαμβάνοντας υπόψη έκτακτα και απρόβλεπτα γεγονότα όπως ήταν οι ταραχές στην Αθήνα στα τέλη του 2008.

Οι μεγάλες ζημιές και η εξέλιξη τους παρακολουθούνται χωριστά από το υπόλοιπο χαρτοφυλάκιο έτσι ώστε οποιαδήποτε θετική εμπειρία όσον αφορά το διακανονισμό τους να μην επηρεάσει την πρόβλεψη για τις υπόλοιπες

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

προβλέψεις. Ομαδοποιήσεις παρεμφερών κατηγοριών κινδύνου γίνονται σε περίπτωση που δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για την πραγματοποίηση στατιστικής ανάλυσης.

Η Εταιρεία, στο τέλος κάθε εξαμήνου και στο τέλος κάθε οικονομικής χρήσης, πραγματοποιεί ανάλυση των μικτών αποθεμάτων ζημιών η οποία βασίζεται σε τύπους καθώς και αναλογιστική μελέτη χρησιμοποιώντας τη μέθοδο Incurred Chain Ladder. Η εν λόγω μέθοδος αντανάκλα την εμπειρία των προγενέστερων ετών με σκοπό την εκτίμηση του συνολικού κόστους των αποζημιώσεων ανά έτος συμβάντος. Πρέπει να σημειωθεί ότι για αυτές τις κατηγορίες κινδύνου η Εταιρεία έχει θετική εμπειρία και δεν απαιτείται ο σχηματισμός επιπρόσθετου αποθέματος ως αποτέλεσμα της αξιολόγησης της επάρκειας των ζημιών.

Επίσης η Εταιρεία σχηματίζει απόθεμα και για τους κινδύνους εν ισχύ. Για την παραπάνω πρόβλεψη η Εταιρεία στηρίζεται στον δείκτη ζημιών όπως προκύπτει από την εμπειρία όσον αφορά τις αποζημιώσεις τη χρονική στιγμή του υπολογισμού καθώς και στο δείκτη διαχειριστικών εξόδων με βάση την ανάλυση εξόδων της Εταιρείας στο τέλος κάθε οικονομικής χρήσης.

δ) Μεταβολές σε εκτιμήσεις και ανάλυση ευαισθησίας

Ο δείκτης εκτίμησης επάρκειας που χρησιμοποιείται προκύπτει από το γινόμενο επιμέρους δεικτών ανάπτυξης οι οποίοι υπόκεινται σε ανάλυση ευαισθησίας. Σε περίπτωση αύξησης του γινομένου των επιμέρους δεικτών ανάπτυξης κατά 10,0% δε δημιουργείται επιπλέον ανάγκη κάλυψης των αποθεμάτων εκκρεμών ζημιών. Σε περίπτωση μείωσης του γινομένου των επιμέρους δεικτών ανάπτυξης κατά 10,0% δημιουργείται πλεόνασμα ίσο με το 7,97% του συνόλου των αποθεμάτων εκκρεμών ζημιών (31 Δεκεμβρίου 2015: 10,5%).

4.3 Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι

Η διαχείριση των χρηματοοικονομικών κινδύνων αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας σε καθημερινή βάση. Η Διοίκηση, έχοντας ως στόχο τη διατήρηση της σταθερότητας και της συνέχειας των δραστηριοτήτων, δίνει μεγάλη προτεραιότητα στον στόχο της εφαρμογής και συνεχούς βελτίωσης ενός αποτελεσματικού πλαισίου διαχείρισης κινδύνων για την ελαχιστοποίηση ενδεχόμενων αρνητικών επιπτώσεων στα οικονομικά αποτελέσματα της Εταιρείας.

Η Εταιρεία παρακολουθεί σε συστηματική βάση τους ακόλουθους κινδύνους που προκύπτουν από τη χρήση χρηματοοικονομικών μέσων: πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς και κίνδυνο ρευστότητας.

4.3.1 Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος για την Εταιρεία προκύπτει από την πιθανότητα κάποιος αντισυμβαλλόμενος να προκαλέσει οικονομική ζημία λόγω αδυναμία εκπλήρωσης των οικονομικών υποχρεώσεων του ως αποτέλεσμα της επιδείνωσης της οικονομικής του κατάστασης. Η Εταιρεία διαχειρίζεται τις ανά κατηγορία εκθέσεις σε πιστωτικό κίνδυνο όπως επίσης και τις συγκεντρώσεις πιστωτικού κινδύνου.

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου

Οι κύριοι αντισυμβαλλόμενοι που συνεπάγονται υψηλή συγκέντρωση κινδύνου για την Εταιρεία είναι οι αντασφαλιστές και οι εκδότες χρεογράφων. Στο πλαίσιο της διαχείρισης κινδύνων ορίζονται συγκεκριμένα πρότυπα πιστωτικής αξιολόγησης για τους αντισυμβαλλομένους, καθώς και όρια σχετικά με τη συγκέντρωση. Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο που έχει διαμορφωθεί έχουν καθοριστεί εσωτερικά όρια αναφορικά με την συγκέντρωση του πιστωτικού κινδύνου και γενικότερα την Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων. Ένα ακόμη είδος συγκέντρωσης κινδύνου που αναγνωρίζει και παρακολουθεί η Εταιρεία σχετίζεται με τους τραπεζικούς λογαριασμούς και τις καταθέσεις προθεσμίας που διατηρεί σε ορισμένους αντισυμβαλλόμενους.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015 η έκθεση της Εταιρείας δεν υπερέβαινε τα όρια που ισχύουν για τους αντισυμβαλλόμενους.

Η έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο αφορά κατά κύριο λόγο στοιχεία του ισολογισμού. Υπάρχουν επίσης στοιχεία εκτός ισολογισμού από τα οποία προκύπτει έκθεση σε πιστωτικούς κινδύνους, η οποία όμως δεν κρίνεται σημαντική και αφορά κυρίως εξασφαλίσεις όπως ενέγγυες πιστώσεις. Οι εν λόγω εξασφαλίσεις χρησιμοποιούνται για την προστασία της Εταιρείας από την έκθεση σε πιστωτικούς κινδύνους οι οποίοι προέρχονται κυρίως από τις λοιπές απαιτήσεις.

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο μη λαμβανομένων υπόψη τυχόν εξασφαλίσεων και άλλων πιστωτικών εγγυήσεων έχει ως εξής:

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Μέγιστη έκθεση (ποσά σε € χιλ.)	31/12/2016	31/12/2015
Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	15.288	27.755
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	117.923	103.283
Χρεώστες ασφαλιστών	2.380	2.215
Λοιπές απαιτήσεις	4.333	4.029
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	7.374	6.738
Χρηματικά διαθέσιμα και ισοδύναμα	2.141	5.001
Σύνολο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που φέρουν πιστωτικό κίνδυνο	149.439	149.021

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016, η Εταιρεία δεν εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο από παράγωγα, καθώς δεν πραγματοποιήσει σημαντικές συναλλαγές παραγωγών στο τέλος της χρήσης.

Οι σημαντικότεροι τομείς στους οποίους η Εταιρεία εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο είναι:

Πιστωτικός κίνδυνος από χρεωστικούς τίτλους

Οι πιστωτικός κίνδυνος που προκύπτει από τους χρεωστικούς τίτλους συνίσταται στην αδυναμία του εκδότη να εκπληρώσει την υποχρέωσή του να αποπληρώσει την ονομαστική αξία του ομολόγου όταν επέλθει η ωρίμανση και η ημερομηνία εξόφλησης αυτού. Σύμφωνα με το Πλαίσιο Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων της Εταιρείας, οι πιστωτικές αξιολογήσεις που παρέχονται από ανεξάρτητους πιστοποιημένους οίκους αξιολόγησης χρησιμοποιούνται ως πρωταρχικό κριτήριο για την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου που ενέχουν οι επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους. Η Εταιρεία κατ' αρχήν χρησιμοποιεί την πιστοληπτική αξιολόγηση του οίκου Fitch και σε περίπτωση που δεν υπάρχουν διαθέσιμα πρόσφατα στοιχεία χρησιμοποιείται η πιστοληπτική αξιολόγηση της Standard & Poor's ή της Moody's.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο από χρεωστικούς τίτλους, συμπεριλαμβανομένων των δεδουλευμένων τόκων, με βάση την αξιολόγηση του εκδότη του τίτλου, τον κλάδο δραστηριότητας και τη γεωγραφική περιοχή:

Κρατικά ομόλογα				
(ποσά σε € χιλ.)	Αξιολόγηση Fitch	31/12/2016	Αξιολόγηση Fitch	31/12/2015
Ελλάδα	CCC	110.397	CCC	72.682
Ισπανία	BBB+	-	BBB+	2.506
Ιταλία	BBB+	-	BBB+	10.721
Ιρλανδία	A	1.431	A-	1.412
Πορτογαλία	BB+	-	BB+	16.145
Πολιτεία Καλιφόρνιας (ΗΠΑ)	AA-	14.283	A+	-
Σύνολο		126.111		103.467

Εταιρικά ομόλογα				
(ποσά σε € χιλ.)	Αξιολόγηση Fitch	31/12/2016	Αξιολόγηση Fitch	31/12/2015
Χρηματοοικονομικού κλάδου (Τράπεζες)	C	3.106	C	2.995
	BB	536	BB	504
Εκτός χρηματοοικονομικού κλάδου (Λοιπές εμπορικές εταιρείες)	B+	521	B+	479
	NR	1.040	NR	957
Σύνολο		5.203		4.935

Στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015, η μεγαλύτερη συγκέντρωση στο χαρτοφυλάκιο χρεωστικών τίτλων της Εταιρείας εντοπίζεται στα Ευρωπαϊκά κρατικά ομόλογα που αποτελούν το 85,2% και 95,4% αντίστοιχα του συνολικού χαρτοφυλακίου ομολόγων και το 82,6% και 76,1% αντίστοιχα του συνόλου των χρηματοοικονομικών στοιχείων (συμπεριλαμβανομένων των ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμων).

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Ειδικά για τον κίνδυνο που προκύπτει από τους χρεωστικούς τίτλους Ελληνικού Δημοσίου, στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015 η έκθεση της Εταιρείας ανέρχεται σε €110.397 χιλ. (81,6% του συνόλου των χρηματοοικονομικών στοιχείων) και €72.682 χιλ. (53,4 % του συνόλου των χρηματοοικονομικών στοιχείων), αντίστοιχα.

Πιστωτικός κίνδυνος από απαιτήσεις αντασφάλισης

Στα πλαίσια της συνολικής στρατηγικής διαχείρισης κινδύνου, η Εταιρεία αντισταθμίζει τον ασφαλιστικό κίνδυνο μέσω αναλογικών, μη αναλογικών και προαιρετικών αντασφαλιστικών συμφωνιών. Παρ' ότι με αυτές τις συμφωνίες αντιμετωπίζεται ο ασφαλιστικός κίνδυνος, οι απαιτήσεις από τους αντασφαλιστές εκθέτουν την Εταιρεία σε ενδεχόμενο πιστωτικό κίνδυνο.

Οι αντασφαλιστικές συμβάσεις αναθεωρούνται από την Εταιρεία σε ετήσια βάση (ή και νωρίτερα, σε εξαιρετικές περιπτώσεις) προκειμένου να διασφαλίζεται ότι το επίπεδο προστασίας είναι επαρκές και ότι οι εν λόγω συμβάσεις υποστηρίζονται από φερέγγυους αντασφαλιστές. Στο πλαίσιο αυτό έχουν θεσπιστεί αυστηρές αρχές για την επιλογή των αντασφαλιστών, οι οποίοι σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να διαθέτουν υψηλό βαθμό αξιολόγησης από αναγνωρισμένους οίκους αξιολόγησης.

Η Εταιρεία εφαρμόζει τα ελάχιστα αποδεκτά επίπεδα αξιολόγησης των αντασφαλιστών που υποστηρίζουν τις αντασφαλιστικές συμβάσεις της, και ως εκ τούτου αντασφαλιστές οι οποίοι διαθέτουν αξιολόγηση χαμηλότερη από A- από τον οίκο Standard & Poor's ή αντίστοιχη αξιολόγηση από άλλον αναγνωρισμένο οίκο (AM Best, Fitch) δε γίνονται αποδεκτοί. Προσωρινή παρέκκλιση από τον κανόνα αυτό μπορεί να γίνει για αντασφαλιστές με τους οποίους η Εταιρεία έχει μακρά επιτυχημένη συνεργασία και οι οποίοι αν και είχαν αξιολόγηση A- ή υψηλότερη κατά τη σύναψη της αντασφαλιστικής σύμβασης, η αξιολόγησή τους μειώθηκε κατά τη διάρκεια της σύμβασης.

Σύμφωνα με τη στρατηγική αντασφάλισης που εφαρμόζει η Εταιρεία, έχει επιλεγθεί ο κατάλληλος συνδυασμός αντασφαλιστών ώστε να εξασφαλιστεί το κατάλληλο επίπεδο αντασφαλιστικής κάλυψης. Στις 31 Δεκεμβρίου 2016, ο πιστωτικός κίνδυνος που αναλαμβάνει η Εταιρεία από τις απαιτήσεις αντασφάλισης από τις τρεις μεγαλύτερες αντασφαλιστικές εταιρείες ανέρχεται σε 69,8% (2015: 57,9%). Ωστόσο, δεδομένης της υψηλής αξιολόγησης και της αναγνωρισμένης φερεγγυότητας των αντασφαλιστικών αυτών εταιρειών, η διοίκηση της Εταιρείας δεν αναμένει ζημιές από αθέτηση.

Η αξιολόγηση των αντασφαλιστών ανά κλάδο ασφάλισης για το 2016 και 2015 παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες.

2016 RATING				
Line of Business	A+	A	A-	AA-
Property	50,88%	4,25%	44,88%	-
Catastrophe	14,13%	10,00%	32,75%	43,13%
Motor	10,00%	-	20,00%	70,00%
Engineering	50,88%	4,25%	44,88%	-
Cargo	25,00%	-	55,00%	20,00%
Accident /TPL (MID TERM)	10,00%	-	20,00%	70,00%

2015 RATING				
Line of Business	A+	A	A-	AA-
Property	45,63%	5,00%	29,38%	20,00%
Catastrophe	19,67%	8,17%	18,17%	54,00%
Motor	30,00%	-	20,00%	50,00%
Engineering	45,63%	5,00%	29,38%	20,00%
Cargo	25,00%	25,00%	50,00%	-
Accident /TPL (MID TERM)	30,00%	-	20,00%	50,00%

Πιστωτικός κίνδυνος από απαιτήσεις ασφαλιστών

Ο πιστωτικός κίνδυνος που αναλαμβάνει η Εταιρεία σε σχέση με τις απαιτήσεις από ασφαλιστρα προέρχεται κυρίως από ανεξάρτητους πράκτορες, μεσίτες και άλλους διαμεσολαβητές. Ο κίνδυνος υπάρχει όταν εισπράττουν τα ασφαλιστρα από τους πελάτες για να τα αποδώσουν στην Εταιρεία. Η Εταιρεία εφαρμόζει πολιτικές και πρότυπα για τη διαχείριση

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

και παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου από διαμεσολαβητές με έμφαση στην καθημερινή παρακολούθηση των μεγαλύτερων υπολοίπων, παρακολουθώντας ταυτόχρονα και τα όρια αυτών των εκθέσεων σε κίνδυνο. Επίσης, η Εταιρεία έχει ορίσει μια διαδικασία προεπιλογής και αντιμετωπίζει τον κίνδυνο μέσω της προσεκτικής επιλογής των αντισυμβαλλόμενων.

Οι απαιτήσεις που είναι ληξιπρόθεσμες αλλά μη απομειωμένες θεωρούνται μη εξασφαλισμένες, με εξαίρεση ορισμένων που καλύπτονται από εξασφαλίσεις, κυρίως ενέγγυες πιστώσεις. Η Εταιρεία συντάσσει εσωτερικές αναφορές για τις ληξιπρόθεσμες αλλά μη απομειωμένες απαιτήσεις και προσπαθεί να διατηρήσει το υπόλοιπο των ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων όσο το δυνατόν χαμηλότερο, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη την ικανοποίηση των πελατών.

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο από τις απαιτήσεις από ασφάλιστρα κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού ανά δίκτυο διανομής ήταν:

Ανάλυση ανά είδος δικτύου (ποσά σε € χιλ.)	31/12/2016	31/12/2015
Δίκτυο Ομίλου	70	43
Ασφαλιστικά προϊόντα μέσω τράπεζας (Bancassurance)	258	204
Πράκτορες και μεσίτες	2.051	1.968
Σύνολο	2.380	2.215

Το δίκτυο Bancassurance αναφέρεται στις απαιτήσεις από ασφαλισμένους για ασφαλιστήρια συμβόλαια που διατίθενται μέσω του δικτύου υποκαταστημάτων της Eurobank Ergasias AE. Σύμφωνα με τις εποπτικές απαιτήσεις, οι Τράπεζες δεν έχουν το δικαίωμα είσπραξης ασφαλιστρών για λογαριασμό της Εταιρείας, αλλά η Εταιρεία εισπράττει τα ασφάλιστρα χρησιμοποιώντας το δίκτυο υποκαταστημάτων της Τράπεζας. Ως εκ τούτου, ο κίνδυνος αντισυμβαλλόμενου στον οποίο εκτίθεται η Εταιρεία δε μεταβιβάζεται στις Τράπεζα.

Το δίκτυο πρακτόρων και μεσιτών περιλαμβάνει δύο κατηγορίες: τους διαμεσολαβητές που έχουν δικαίωμα είσπραξης και τους διαμεσολαβητές που δεν έχουν δικαίωμα είσπραξης.

Πιστωτικός κίνδυνος από ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015, οι τοποθετήσεις ταμειακών διαθεσίμων στον Όμιλο της Eurobank Ergasias AE ανέρχονταν σε € 906 χιλ. και €4.063 χιλ. αντίστοιχα.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ανά βαθμίδα πιστωτικής αξιολόγησης την 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015 :

31 Δεκεμβρίου 2016 (ποσά σε € χιλ.)	Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο	Διαθέσιμα προς πώληση	Χρεώστες ασφαλιστρών	Λοιπές απαιτήσεις	Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	Σύνολα
AA+	-	-	-	-	23	-	23
AA-	-	14.283	-	-	3.763	-	18.045
A+	-	-	-	12	3.299	-	3.311
A	-	1.431	-	66	232	-	1.729
A-	-	-	-	-	32	-	33
BB	-	536	-	-	-	-	536
B+	-	521	-	-	-	-	521
CCC	12.254	98.143	-	-	-	-	110.397
C	2.880	225	-	-	-	2.086	5.192
Non rating	153	2.783	2.380	4.254	25	55	9.651
	15.288	117.923	2.380	4.333	7.374	2.141	149.439

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

31 Δεκεμβρίου 2015 (ποσά σε € χιλ.)	Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο	Διαθέσιμα προς πώληση	Χρεώστες ασφαλιστρών	Λοιπές απαιτήσεις	Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	Σύνολο
AA-	-	-	-	2	3.303	-	3.305
A+	-	-	-	3	2.777	-	2.780
A	-	-	-	31	236	-	267
A-	-	1.412	-	-	138	-	1.550
BBB+	-	13.227	-	-	-	-	13.227
BB+	-	16.145	-	-	-	-	16.145
BB	-	504	-	-	-	-	504
B+	-	479	-	-	-	-	479
CCC	24.845	47.837	-	-	-	-	72.682
C	2.763	232	-	-	-	4.952	7.946
Non rating	147	23.445	2.215	3.994	284	49	30.134
	27.755	103.283	2.215	4.029	6.738	5.001	149.021

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων:

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία η λήξη των ληξιπρόθεσμων και μη απομειωμένων χρηματοοικονομικών στοιχείων και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που έχουν μεμονωμένα χαρακτηριστεί ως απομειωμένα.

31 Δεκεμβρίου 2016 (ποσά σε € χιλ.)	Εμπορικό Χαρτ/κιο	Διαθέσιμα προς πώληση	Απαιτήσεις από Ασφάλιστρα	Απαιτήσεις από Αντασφαλιστές	Λοιπές Απαιτήσεις	Σύνολο
Μη ληξιπρόθεσμα και μη απομειωμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	15.288	117.744	-	7.374	4.333	144.738
Ληξιπρόθεσμα αλλά μη απομειωμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία						
Ληξιπρόθεσμα κατά:						
1 έως 90 ημέρες	-	-	1.873	-	-	1.873
>90 ημέρες	-	-	507	-	-	507
Σύνολο	15.288	117.744	2.380	7.374	4.333	147.118
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχουν υποστεί απομείωση Συνολική λογιστική αξία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	-	338	4.039	-	-	4.377
Πρόβλεψη απομείωσης για χρηματοοικονομικά στοιχεία που έχουν αξιολογηθεί σε ατομική βάση	-	(159)	(4.039)	-	-	(4.198)
Καθαρή λογιστική αξία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	15.288	117.923	2.380	7.374	4.333	147.298

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

31 Δεκεμβρίου 2015 (ποσά σε € χιλ.)	Εμπορικό Χαρτ/κιο	Διαθέσιμα προς πώληση	Απαιτήσεις από Ασφάλιστρα	Απαιτήσεις από Αντασφαλιστές	Λοιπές Απαιτήσεις	Σύνολο
Μη ληξιπρόθεσμα και μη απομειωμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	27.755	103.103	-	6.738	4.029	141.631
Ληξιπρόθεσμα αλλά μη απομειωμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία						
Ληξιπρόθεσμα κατά:						
1 έως 90 ημέρες	-	-	1.626	-	-	1.626
>90 ημέρες	-	-	589	-	-	584
Σύνολο	27.755	103.103	2.215	6.738	4.029	143.841
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχουν υποστεί απομείωση						
Συνολική λογιστική αξία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	-	338	4.208	-	5	4.551
Πρόβλεψη απομείωσης για χρηματοοικονομικά στοιχεία που έχουν αξιολογηθεί σε ατομική βάση	-	(159)	(4.208)	-	(5)	(4.372)
Καθαρή λογιστική αξία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	27.755	103.283	2.215	6.738	4.029	144.020

Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές που λήφθηκαν υπόψη κατά τον υπολογισμό της απομείωσης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων γνωστοποιούνται στη Σημείωση 3β.

4.3.2 Κίνδυνοι αγοράς

Κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από τα στοιχεία του ισολογισμού ή αξία των οποίων ή οι σχετικές ταμειακές ροές εξαρτώνται από τις χρηματαγορές. Τα στοιχεία που υπόκεινται σε διακυμάνσεις και συνεπάγονται κίνδυνο αγοράς είναι τα επιτόκια, οι τιμές των μετοχών και οι συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Με βάση τη διάρθρωση του χαρτοφυλακίου επενδύσεων της Εταιρείας, ο κίνδυνος αγοράς αφορά κυρίως τον κίνδυνο επιτοκίων (ή τον κίνδυνο που προέρχεται από τη διακύμανση των επιτοκίων), καθώς και τον κίνδυνο μεταβολής των πιστωτικών περιθωρίων (spreads).

Σημειώνεται ότι για την παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς, η Εταιρεία εφαρμόζει την μεθοδολογία Αξία σε Κίνδυνο (VaR: Value – at – Risk). Παράλληλα, η Εταιρεία υλοποιεί ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ανάλογα με την υφιστάμενη διάθρωση χαρτοφυλακίων.

Συγκεκριμένα, οι κίνδυνοι αγοράς στους οποίους εκτίθεται η Εταιρεία είναι οι ακόλουθοι:

(α) Κίνδυνος επιτοκίων

Οι διακυμάνσεις στα ισχύοντα επιτόκια της αγοράς, δυνητικά μπορούν να επηρεάσουν τόσο τις ταμειακές ροές όσο και την εύλογη αξία των επενδύσεων της Εταιρείας. Ο κίνδυνος επιτοκίου όσον αφορά τις ταμειακές ροές συνίσταται στο ενδεχόμενο οι μελλοντικές ταμειακές ροές μίας επένδυσης να διακυμανθούν λόγω μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς. Αντίστοιχα, ο κίνδυνος επιτοκίου όσον αφορά την εύλογη αξία συνίσταται στο ενδεχόμενο η εύλογη αξία μίας επένδυσης να διακυμανθεί λόγω μεταβολής στα επιτόκια της αγοράς. Τέτοιου είδους μεταβολές στα επιτόκια ενδέχεται να αυξήσουν ή να μειώσουν την απόδοση των επενδύσεων της Εταιρείας.

Ανάλυση τοκοφόρων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ανά μέσο πραγματικό επιτόκιο:

31 Δεκεμβρίου 2016 (ποσά σε € χιλ.)	0,0 – 3,0 %	3,0 – 6,0 %	6,0 – 10,0 %	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω Αποτελεσμάτων:				
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	12.254	2.880	-	15.135
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	-	101.897	14.283	116.180
Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα	2.141	-	-	2.141
Σύνολο	14.395	104.778	14.283	133.455

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων**31 Δεκεμβρίου 2015**

(ποσά σε € χιλ.)	0,0 – 3,0 %	3,0 – 6,0 %	6,0 – 10,0 %	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω Αποτελεσμάτων:				
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	24.845	2.763	-	27.608
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	20.199	60.595	-	80.794
Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα	5.001	-	-	5.001
Σύνολο	50.045	63.358	-	113.403

Επίσης, η Εταιρεία χορηγεί δάνεια στο προσωπικό με σταθερό επιτόκιο 3,0% τα οποία ταξινομεί στις «Λοιπές απαιτήσεις». Στις 31 Δεκεμβρίου 2016, τα δάνεια στο προσωπικό ανέρχονταν σε €92 χιλ., ενώ στις 31 Δεκεμβρίου 2015 σε €60 χιλ.

Ανάλυση τοκοφόρων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ανά είδος επιτοκίου:

(ποσά σε € χιλ.)	31/12/2016		31/12/2015	
	Σταθερό επιτόκιο	Σύνολο	Σταθερό επιτόκιο	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων				
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	15.135	15.135	27.608	27.608
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	116.180	116.180	80.794	80.794
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	2.141	2.141	5.001	5.001
Σύνολο	133.455	133.455	113.403	113.403

(β) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Σύμφωνα με το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας, ο συναλλαγματικός κίνδυνος παρακολουθείται και αντιμετωπίζεται σε συνεχή βάση.

Η Εταιρεία εκτίθεται σε περιορισμένο συναλλαγματικό κίνδυνο, καθώς δε διεξάγει σημαντικές εμπορικές και επενδυτικές δραστηριότητες σε ξένο νόμισμα.

Η συνολική έκθεση των στοιχείων του ενεργητικού σε συναλλαγματικό κίνδυνο στις 31 Δεκεμβρίου 2016 ανέρχονταν σε 10,4% (31 Δεκεμβρίου 2015: 7,1%) και δε θεωρείται σημαντική.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η έκθεση της Εταιρείας σε συναλλαγματικό κίνδυνο στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015 αντίστοιχα. Στον πίνακα παρουσιάζεται η λογιστική αξία των στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων ανά νόμισμα.

31 Δεκεμβρίου 2016				
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	EUR	USD	RON	ΣΥΝΟΛΟ
Προμήθειες και μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης (ΜΕΠ)	2.040	-	-	2.040
Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες	-	-	4.179	4.179
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:				
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	15.288	-	-	15.288
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	103.436	14.283	205	117.923
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	2.132	9	-	2.141
Χρεώστες ασφαλιστών	2.380	-	-	2.380
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	7.374	-	-	7.374
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	27.556	-	-	27.556
Σύνολο ενεργητικού	160.206	14.291	4.384	178.881

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων**ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ**

Ασφαλιστικές προβλέψεις	89.759	-	-	89.759
Λοιπές υποχρεώσεις	11.924	-	-	11.924
Σύνολο υποχρεώσεων	101.683	-	-	101.683

Ίδια Κεφάλαια	58.522	14.291	4.384	77.198
----------------------	---------------	---------------	--------------	---------------

31 Δεκεμβρίου 2015

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	EUR	USD	RON	ΣΥΝΟΛΟ
Προμήθειες και μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης (ΜΕΠ)	1.705	-	-	1.705
Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες	-	-	4.179	4.179
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:				
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	27.755	-	-	27.755
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	94.937	8.140	205	103.283
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	4.991	9	-	5.001
Χρεώστες ασφαλιστών	2.215	-	-	2.215
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	6.738	-	-	6.738
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	26.458	-	-	26.458
Σύνολο ενεργητικού	164.800	8.149	4.384	177.333

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Ασφαλιστικές προβλέψεις	86.729	-	-	86.729
Λοιπές υποχρεώσεις	12.355	-	-	12.355
Σύνολο υποχρεώσεων	99.084	-	-	99.084

Ίδια Κεφάλαια	65.716	8.149	4.384	78.249
----------------------	---------------	--------------	--------------	---------------

(γ) Κίνδυνος μετοχών

Η Εταιρεία εκτίθεται σε κίνδυνο μετοχών που οφείλεται στις διακυμάνσεις των τιμών των μετοχών που διακρατεί.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων, ο Όμιλος διαχειρίζεται και παρακολουθεί τον κίνδυνο μετοχών, και εφαρμόζει τα όρια που προβλέπονται στις ισχύουσες πολιτικές. Με βάση το πλαίσιο ορίων που έχει υιοθετηθεί, οι επενδύσεις σε μετοχές (συμπεριλαμβανομένων και των επενδύσεων σε μετοχικά αμοιβαία κεφάλαια) δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν το 15,0% των συνολικών επενδύσεων. Επενδύσεις σε Ανώνυμες Εταιρείες Εκμετάλλευσης Ακίνητης Περιουσίας Α.Ε.Ε.Α.Π. δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν το 10,0% των συνολικών επενδύσεων.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2016, η συνολική έκθεση της Εταιρείας σε κίνδυνο μετοχών ως ποσοστό των συνολικών επενδύσεων ανερχόταν σε 1,4% (31 Δεκεμβρίου 2015: 14,8%), και παρουσιάζεται συνοπτικά παρακάτω:

% Επενδυτικού χαρτοφυλακίου υπό διαχείριση	31/12/2016	31/12/2015
Κίνδυνος από εισηγμένους τίτλους	0,4%	13,1%
Κίνδυνος από μετοχές ΑΕΕΑΠ	1,0%	1,7%
Συνολική έκθεση στον κίνδυνο μετοχών & ΑΚ	1,4%	14,8%

(δ) Συνοπτική παρουσίαση μεθόδου VaR

Η μέθοδος VaR χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση του χρηματοοικονομικού κινδύνου, υπολογίζοντας την πιθανή αρνητική μεταβολή της αγοραίας αξίας ενός χαρτοφυλακίου σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα («περίοδος διακράτησης») και με συγκεκριμένη πιθανότητα εμφάνισης («επίπεδο εμπιστοσύνης»), εάν οι θέσεις παρέμεναν αμετάβλητες για τη συγκεκριμένη περίοδο διακράτησης. Το VaR που υπολογίζει η Εταιρεία, χρησιμοποιείται για εσωτερική επιμέτρηση του κινδύνου και σκοπούς ελέγχου, είναι βασισμένο σε επίπεδο εμπιστοσύνης 99,0% και

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

περίοδο διακράτησης 10 ημερών, υπολογισμένο με τη μέθοδο προσομοίωσης Monte Carlo (ολοκληρωμένη επανανατιμολόγηση).

Τα μοντέλα VaR είναι σχεδιασμένα για την επιμέτρηση του κινδύνου αγοράς σε ομαλές συνθήκες. Γίνεται η υπόθεση ότι οι όποιες μεταβολές στους παράγοντες κινδύνου που επηρεάζουν τις ομαλές συνθήκες αγοράς θα ακολουθήσουν κανονική κατανομή. Λαμβάνεται υπόψη ολόκληρη η ιστορικότητα των τιμών των παραγόντων κινδύνου, ενώ η βαρύτητα στις ιστορικές παρατηρήσεις ακολουθεί τη μέθοδο του εκθετικά σταθμισμένου κινούμενου μέσου (EWMA).

Επειδή το VaR αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του πλαισίου παρακολούθησης του κινδύνου αγοράς, έχει καθοριστεί αντίστοιχο όριο. Παρ' όλα αυτά, η χρήση αυτής της μεθόδου δεν αποτρέπει ζημιές που υπερβαίνουν αυτό το όριο σε περίπτωση ακραίων μεταβολών στην αγορά.

VaR περιουσιακών στοιχείων

(ποσά σε € εκατ.)	31/12/2016	31/12/2015
Συνολικό VaR	3,6	1,4

Το Monte Carlo VaR και η εφαρμογή αυτής της μεθοδολογίας μέτρησης κινδύνου από την Εταιρεία εγείρουν συγκεκριμένους περιορισμούς, όπως ότι το 99,0% VaR σημαίνει ότι στο 1,0 % των περιπτώσεων η ζημία αναμένεται να είναι μεγαλύτερη από το ποσό του VaR. Το VaR δε δίνει πληροφορίες για το μέγεθος των ζημιών σε αυτό το 1,0 % ούτε για τη μέγιστη δυνατή απώλεια.

Η πρόθεση της Εταιρείας είναι να ενισχύσει το VaR και με άλλες μεθοδολογίες μέτρησης κινδύνου, όπως η προσομοίωση ακραίων καταστάσεων (stress testing).

3.3 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας σχετίζεται με τη δυνατότητα της Εταιρείας να εκπληρώνει τις χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις όταν αυτές γίνονται απαιτητές.

Η διαδικασία διαχείρισης της ρευστότητας της Εταιρείας συνίσταται στην παρακολούθηση της χρονικής αντιστοιχίας των ταμειακών εισροών και εκροών, όπως επίσης και στη διασφάλιση επαρκών ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων και χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με υψηλή εμπορευσιμότητα τα οποία είναι εύκολο να ρευστοποιηθούν για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών. Η παρακολούθηση περιλαμβάνει τη μέτρηση των ταμειακών ροών και την πραγματοποίηση εκτιμήσεων για την επόμενη μέρα, εβδομάδα και μήνα αντίστοιχα, καθώς αυτές είναι οι καίριες χρονικές περίοδοι για τη διαχείριση της ρευστότητας. Το πρώτο βήμα για την πραγματοποίηση των εν λόγω εκτιμήσεων είναι η ανάλυση των συμβατικών λήξεων των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και των αναμενόμενων ημερομηνιών είσπραξης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

α) Ταμειακές ροές από μη παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι αναμενόμενες ταμειακές εκροές της Εταιρείας κατά την ημερομηνία του ισολογισμού που αφορούν υποχρεώσεις από μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία, με βάση τις συμβατικές ημερομηνίες λήξης τους. Τα ποσά που αναφέρονται αποτελούν τις συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές, εκτός από τις υποχρεώσεις προς ασφαλισμένους, οι οποίες παρουσιάζονται με τις αντίστοιχες αναμενόμενες ταμειακές τους ροές.

Η Εταιρεία διαχειρίζεται τον κίνδυνο ρευστότητας με βάση τις εκτιμώμενες μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές. Οι υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα έχουν μετατραπεί σε ευρώ χρησιμοποιώντας τις τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων**31 Δεκεμβρίου 2016**

(ποσά σε € χιλ.)

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	Λογιστική αξία	0-1 μήνες	1-3 μήνες	3-12 μήνες	> του έτους	Σύνολο
Υποχρεώσεις σε αντασφαλιστές	2.145	-	-	2.145	-	2.145
Υποχρεώσεις σε αντασφαλιζόμενους	149	-	-	149	-	149
Πράκτορες και ασφαλειομεσίτες	2.509	166	2.277	-	67	2.509
Πιστωτές Διάφοροι	1.128	-	1.128	-	-	1.128
Λοιπές υποχρεώσεις	2.037	-	-	351	1.686	2.037
Σύνολο	7.968	166	3.405	2.644	1.753	7.968

31 Δεκεμβρίου 2015

(ποσά σε € χιλ.)

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	Λογιστική αξία	0-1 μήνες	1-3 μήνες	3-12 μήνες	> του έτους	Σύνολο
Υποχρεώσεις σε αντασφαλιστές	2.057	-	-	2.057	-	2.057
Υποχρεώσεις σε αντασφαλιζόμενους	36	-	-	36	-	36
Πράκτορες και ασφαλειομεσίτες	2.983	112	2.256	-	615	2.983
Πιστωτές Διάφοροι	920	-	920	-	-	920
Λοιπές υποχρεώσεις	1.720	-	-	209	1.511	1.720
Σύνολο	7.716	112	3.176	2.302	2.126	7.716

Ανάλυση λήξεων ασφαλιστικών προβλέψεων (αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές)

31 Δεκεμβρίου 2016 (ποσά σε € χιλ.)	Λογιστική αξία	0-1 έτη	1-3 έτη	3-5 έτη	5-10 έτη	Σύνολο
Μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	24.992	3.808	4.383	1.087	2.006	11.284
Εκκρεμείς αποζημιώσεις	64.767	28.866	15.867	11.114	8.465	64.311
Σύνολο ασφαλιστικών αποθεμάτων	89.759	32.674	20.250	12.201	10.471	75.596

31 Δεκεμβρίου 2015 (ποσά σε € χιλ.)	Λογιστική αξία	0-1 έτη	1-3 έτη	3-5 έτη	5-10 έτη	Σύνολο
Μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	23.812	2.674	4.265	845	1.530	9.314
Εκκρεμείς αποζημιώσεις	62.917	30.105	13.704	11.072	7.711	62.592
Σύνολο ασφαλιστικών προβλέψεων	86.729	32.779	17.969	11.917	9.240	71.906

(β) Αντιστοίχιση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (ALM)

Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου της Εταιρείας για την παρακολούθηση και διαχείριση των μελλοντικών ταμειακών ροών και της ρευστότητας έχει αναπτυχθεί με στόχο την επίτευξη μακροπρόθεσμων αποδόσεων από επενδύσεις που υπερβαίνουν τις υποχρεώσεις της από ασφαλιστήρια συμβόλαια και επενδυτικές συμφωνίες.

Σε τακτική βάση μια σειρά εκθέσεων όσον αφορά τη σύνθεση των επενδυτικών χαρτοφυλακίων, τις κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σε επίπεδο Εταιρείας καταρτίζονται και γνωστοποιούνται σε μέλη Διοίκησης της Εταιρείας, συμπεριλαμβανομένης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων Ενεργητικού – Παθητικού και Επενδύσεων.

Η βασική τεχνική που εφαρμόζει η Εταιρεία για τη διαχείριση των κινδύνων που προκύπτουν από τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις του είναι η συνεχής παρακολούθηση των λήξεων και των αναμενόμενων ταμειακών ροών από περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις και η λήψη των κατάλληλων επενδυτικών αποφάσεων για την αντιμετώπιση τυχόν κινδύνων που προκύπτουν από πιθανή αναντιστοιχία των θέσεων αυτών.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται συνοπτικά τα εκτιμώμενα ποσά και ο χρονικός ορίζοντας των ταμειακών ροών που προκύπτουν από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις της Εταιρείας:

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

31 Δεκεμβρίου 2016		Ταμειακές ροές συμβολαίων Γενικών (μη-προεξοφλημένες)					
Περιουσιακά στοιχεία	Λογιστική αξία	0-1 έτη	1-2 έτη	2-3 έτη	3-4 έτη	>4 έτη	Σύνολο
Λογιστική αξία και ταμειακές ροές από περιουσιακά στοιχεία :							
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο							
Εισηγμένες μετοχές	153	153	-	-	-	-	153
Εισηγμένα ομόλογα:							
– Σταθερού επιτοκίου	15.135	12.428	3.128	-	-	-	15.556
Διαθέσιμα προς πώληση:							
Εισηγμένες μετοχές	1.205	1.205	-	-	-	-	1.205
Μη εισηγμένες μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια	538	538	-	-	-	-	538
Εισηγμένα ομόλογα:							
– Σταθερού επιτοκίου	101.897	9.898	3.958	18.458	3.769	148.865	184.948
Μη Εισηγμένα ομόλογα:							
– Σταθερού επιτοκίου	14.283	732	732	732	732	23.872	26.800
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	2.141	2.141	-	-	-	-	2.141
Σύνολο	135.352	27.095	7.818	19.190	4.501	172.737	231.341

31 Δεκεμβρίου 2016		Αναμενόμενες ταμειακές ροές (μη-προεξοφλημένες)					
Ασφαλιστικές Προβλέψεις	Λογιστική αξία	0-1 έτη	1-2 έτη	2-3 έτη	3-4 έτη	>4 έτη	Σύνολο
Ασφαλιστικές προβλέψεις							
	89.759	32.674	11.161	9.089	6.046	16.625	75.596
Σύνολο	89.759	32.674	11.161	9.089	6.046	16.625	75.596

31 Δεκεμβρίου 2015		Ταμειακές ροές συμβολαίων Γενικών (μη-προεξοφλημένες)					
Περιουσιακά στοιχεία	Λογιστική αξία	0-1 έτη	1-2 έτη	2-3 έτη	3-4 έτη	>4 έτη	Σύνολο
Λογιστική αξία και ταμειακές ροές από περιουσιακά στοιχεία :							
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο							
Εισηγμένες μετοχές	147	147	-	-	-	-	147
Εισηγμένα ομόλογα:							
– Σταθερού επιτοκίου	27.608	25.128	128	3.128	-	-	28.383
Διαθέσιμα προς πώληση:							
Εισηγμένες μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια	21.991	21.991	-	-	-	-	21.991
Μη Εισηγμένες μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια	497	497	-	-	-	-	497
Εισηγμένα ομόλογα:							
– Σταθερού επιτοκίου	80.794	20.125	7.588	2.186	20.173	49.837	99.909
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	5.001	5.001	-	-	-	-	5.001
Σύνολο	136.039	72.889	7.715	5.314	20.173	49.837	155.928

31 Δεκεμβρίου 2015		Αναμενόμενες ταμειακές ροές (μη-προεξοφλημένες)					
Ασφαλιστικές Προβλέψεις	Λογιστική αξία	0-1 έτη	1-2 έτη	2-3 έτη	3-4 έτη	>4 έτη	Σύνολο
Ασφαλιστικές προβλέψεις							
	86.729	32.779	10.306	7.664	6.603	14.554	71.906
Σύνολο	86.729	32.779	10.306	7.664	6.603	14.554	71.906

Στους ανωτέρω πίνακες δεν έχει γίνει υπόθεση επανεπένδυσης των ταμειακών ροών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μετά την λήξη τους.

Επιπρόσθετα, οι ταμειακές ροές των μετοχών έχουν περιληφθεί στην πρώτη ομάδα ληκτότητας «0-1 έτη», δεδομένου ότι οι μετοχές που είναι εισηγμένες μπορούν να ρευστοποιηθούν σε οποιαδήποτε στιγμή.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

4.4 Λειτουργικός κίνδυνος

Λειτουργικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημιάς λόγω ανεπάρκειας ή αποτυχίας εσωτερικών διαδικασιών, ανθρώπων, συστημάτων και/ή εξωτερικών γεγονότων. Είναι εγγενής σε κάθε λειτουργία και επιχειρηματική δραστηριότητα, συνεπώς ένα αποτελεσματικό Σύστημα Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων θα έκανε εφικτή την αναγνώριση του κινδύνου όταν επέλθει, την επιμέτρηση και, εάν απαιτείται, τη μείωση του σε αποδεκτά επίπεδα.

Η Εταιρεία, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων της έχει συγκροτήσει ένα Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων με αρχές και διαδικασίες που επιτρέπουν την αποτελεσματική αναγνώριση, αξιολόγηση, διαχείριση, παρακολούθηση και αναφορά των λειτουργικών κινδύνων (στους οποίους ενδέχεται να εκτίθεται). Το πλαίσιο έχει ενσωματωθεί στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και στην εταιρική κουλτούρα (Επίγνωση λειτουργικού κινδύνου).

Η Μεθοδολογία Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων της Εταιρείας αποτελείται από τη μεθοδολογία Αυτοαξιολόγησης σε θέματα Κινδύνου και Ελέγχου (RCSA), τη μεθοδολογία Αυτοαξιολόγησης σε θέματα Απάτης (FRA), τη μεθοδολογία Διαχείρισης Συμβάντων (λειτουργικές απώλειες) και τις σχετικές με αυτές διαδικασίες.

4.5 Κεφαλαιακή Επάρκεια

Η στρατηγική διαχείρισης κεφαλαίων που εφαρμόζεται από την Εταιρεία έχει ως πρωταρχικό στόχο αφενός, να εξασφαλίσει ότι η Εταιρεία έχει επαρκή κεφαλαιοποίηση σε συνεχή βάση σύμφωνα με το εποπτικό πλαίσιο της Φερεγγυότητας II (Solvency II), και αφετέρου, να μεγιστοποιήσει την απόδοση στους μετόχους χωρίς να παραβιάζονται τα συνολικά όρια ανοχής κινδύνων της Εταιρείας καθώς και η διάθεση για ανάληψη κινδύνων.

Η Φερεγγυότητα II αποτελεί από την 1^η Ιανουαρίου 2016 το νέο ενιαίο πλαίσιο λειτουργίας και εποπτείας των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τον Ενιαίο Οικονομικό Χώρο. Οι κανόνες της Φερεγγυότητας II βασίζονται στην οδηγία 2009/138/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2014/51/ΕΕ (Omnibus II). Στην Ελλάδα, η οδηγία 2009/138/ΕΕ ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με το Ν. 4364/05.02.2016.

Η Εταιρεία εφάρμοσε νωρίτερα τον πρώτο πυλώνα της Φερεγγυότητας II όσον αφορά τους υπολογισμούς της κεφαλαιακής επάρκειας και έχει ολοκληρώσει την υλοποίηση εξειδικευμένης υποδομής πληροφοριακών συστημάτων η οποία θα καλύπτει και τους τρεις πυλώνες του πλαισίου Φερεγγυότητα II για την πλήρη συμμόρφωση με τον εποπτικό κανονισμό.

Το επίπεδο της κεφαλαιακής επάρκειας της Εταιρείας παρακολουθείται συνεχώς τόσο σύμφωνα με το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο, όσο και με βάση τις εσωτερικές πολιτικές και διαδικασίες που έχουν εγκριθεί αναφορικά με τη διαχείριση των κινδύνων, την ίδια αξιολόγηση κινδύνων και φερεγγυότητας (ORSA) και την διαχείριση κεφαλαίων. Στο πλαίσιο της παρακολούθησης της φερεγγυότητας της Εταιρείας, η Διοίκηση έχει καθορίσει την επιθυμητή σχέση μεταξύ των ιδίων κεφαλαίων και της κεφαλαιακής απαίτησης φερεγγυότητας (SCR), όπως απορρέει από τη διάθεση για ανάληψη κινδύνων, η οποία ορίζεται ως το μέγιστο αποδεκτό επίπεδο ανάληψης κινδύνου για την επίτευξη των στόχων της Εταιρείας.

Ο υπολογισμός της Κεφαλαιακής Απαίτησης Φερεγγυότητας (SCR), της Ελάχιστης Κεφαλαιακής Απαίτησης (MCR) καθώς και των επιλέξιμων ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας πραγματοποιούνται σε τριμηνιαία βάση και τα αποτελέσματα των υπολογισμών αυτών υποβάλλονται στην Εποπτική Αρχή σε τριμηνιαία βάση.

Σημειώνεται ότι κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015 τα επιλέξιμα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας υπερκαλύπτουν την Κεφαλαιακή Απαίτηση Φερεγγυότητας (SCR).

4.6 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

(α) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στη εύλογη αξία:

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς, παράγωγα και άλλες συναλλαγές που έχουν πραγματοποιηθεί για εμπορικούς σκοπούς, καθώς και χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση και χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων επιμετρώνται στην εύλογη αξία με αναφορά στις χρηματιστηριακές τιμές, όταν αυτές είναι διαθέσιμες. Αν δεν υπάρχουν διαθέσιμες χρηματιστηριακές τιμές, τότε οι εύλογες αξίες υπολογίζονται χρησιμοποιώντας μεθόδους αποτίμησης (βλέπε σημείωση 2.7 και 3.γ).

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία κατηγοριοποιούνται στο τέλος κάθε χρήσης σύμφωνα με τα επίπεδα ιεράρχησης εύλογων αξιών που προβλέπονται από το ΔΠΧΑ 13 ανάλογα με το εάν η αποτίμησή τους βασίζεται σε παρατηρήσιμα ή μη παρατηρήσιμα στοιχεία. Τα παρατηρήσιμα στοιχεία είναι στοιχεία από την αγορά που προέρχονται από ανεξάρτητες πηγές και τα μη παρατηρήσιμα στοιχεία αντανakλούν τις εκτιμήσεις της Εταιρείας για την αγορά. Αυτά τα δύο είδη δεδομένων έχουν χρησιμοποιηθεί για τη διαμόρφωση της παρακάτω ιεραρχίας:

I. Επίπεδο 1: Τιμές αγοράς (μη προσαρμοσμένες) ομοίων στοιχείων που ισχύουν σε ενεργές αγορές. Οι τιμές αυτές πρέπει να είναι άμεσα και σε τακτά χρονικά διαστήματα διαθέσιμες από κάποιο χρηματιστήριο ή ενεργό δείκτη/αγορά και να αντιπροσωπεύουν πραγματικές και συχνές συναλλαγές που συμμορφώνονται στην αρχή των ίσων αποστάσεων. Το επίπεδο αυτό περιλαμβάνει εισηγμένους τίτλους και χρεωστικούς τίτλους που διακινούνται σε οργανωμένες αγορές και εμπορεύσιμα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα.

II. Επίπεδο 2: Χρηματοοικονομικά στοιχεία που επιμετρώνται χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης, με τα ακόλουθα δεδομένα: i) επίσημες τιμές για παρεμφερή χρηματοοικονομικά σε ενεργές αγορές, ii) επίσημες τιμές για πανομοιότυπα ή παρεμφερή χρηματοοικονομικά μέσα σε αγορές που δεν είναι ενεργές, iii) δεδομένα, εκτός των επίσημων τιμών, που είναι άμεσα ή έμμεσα παρατηρήσιμα, κυρίως επιτόκια και καμπύλες απόδοσης παρατηρήσιμα σε τακτά χρονικά διαστήματα, επιτόκια προθεσμιακών συμβολαίων ξένου συναλλάγματος, τιμές μετοχών, πιστωτικά περιθώρια και τεκμαρτή μεταβλητότητα που λαμβάνονται από διεθνώς αναγνωρισμένους οργανισμούς που παρέχουν στοιχεία για την αγορά και iv) ενδεχομένως μη παρατηρήσιμα δεδομένα που δεν είναι σημαντικά για τη συνολική επιμέτρηση της εύλογης αξίας.

Οι εν λόγω τεχνικές αποτίμησης μεγιστοποιούν τη χρήση παρατηρήσιμων δεδομένων της αγοράς όπου αυτά είναι διαθέσιμα και στηρίζονται όσο το δυνατόν λιγότερο σε εκτιμήσεις της οικονομικής οντότητας. Εάν όλα τα σημαντικά στοιχεία που απαιτούνται για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου είναι παρατηρήσιμα, το μέσο αυτό κατατάσσεται στο επίπεδο 2. Εάν ένα ή περισσότερα από τα σημαντικά δεδομένα δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα από την αγορά, το μέσο κατατάσσεται στο Επίπεδο 3. Δεν έχει σημειωθεί καμία αλλαγή στις τεχνικές αποτίμησης σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του επιπέδου 2 περιλαμβάνουν κυρίως εξωχρηματιστηριακά παράγωγα και χρεωστικούς τίτλους χαμηλότερης ρευστοποίησης.

III. Επίπεδο 3: Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα με μεθόδους αποτίμησης που χρησιμοποιούν σημαντικά δεδομένα που είναι μη παρατηρήσιμα. Το επίπεδο αυτό περιλαμβάνει τη συμμετοχή σε μη εισηγμένες μετοχές.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της Εταιρείας στην εύλογη αξία και η κατάταξή τους με βάση τα επίπεδα ιεραρχίας του ΔΠΧΑ 13.

31 Δεκεμβρίου 2016				
(ποσά σε € χιλ.)	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	12.407	2.880	-	15.288
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	102.877	14.508	538	117.923
Σύνολο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	115.284	17.388	538	133.211

31 Δεκεμβρίου 2015				
(ποσά σε € χιλ.)	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	24.992	2.763	-	27.755
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	102.554	232	497	103.283
Σύνολο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	127.546	2.995	497	131.038

Δεν πραγματοποιήθηκαν ανακατατάξεις μεταξύ των επιπέδων 1 και 2 κατά την χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015, αντίστοιχα.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων**Κίνηση χρηματοοικονομικών στοιχείων κατηγοριοποιημένα σε Επίπεδο 3 εύλογης αξίας:**

(ποσά σε € χιλ.)

Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου

Αύξηση χρηματοοικονομικών στοιχείων κατηγοριοποιημένων σε επίπεδο 3

Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου

31/12/2016	31/12/2015
497	205
41	292
538	497

β) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία :

Δεν υπάρχουν χρηματοοικονομικά στοιχεία που δεν είναι αποτιμημένα σε εύλογη αξία.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5 : ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

(ποσά σε € χιλ.)

Αξία κτήσεως:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2016

Αγορές, βελτιώσεις

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016

Βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
45	6	934	984
-	-	172	172
45	6	1.106	1.156

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2016	(15)	(4)	(716)	(735)
Αποσβέσεις χρήσεως	(4)	-	(102)	(106)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016	(19)	(4)	(817)	(841)

Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2016	25	1	289	315
--	-----------	----------	------------	------------

(ποσά σε € χιλ.)

Αξία κτήσεως:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015

Αγορές, βελτιώσεις

Πωλήσεις και διαγραφές

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015

Βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
191	6	880	1.076
-	-	58	58
(146)	-	(4)	(150)
45	6	934	984

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015	(122)	(3)	(653)	(779)
Πωλήσεις και διαγραφές	126	-	4	131
Αποσβέσεις χρήσεως	(20)	-	(67)	(87)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015	(15)	(4)	(716)	(735)

Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2015	29	2	218	249
--	-----------	----------	------------	------------

Την 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015 δεν υπήρχαν δεσμεύσεις κεφαλαίων για τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6 : ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ

(ποσά σε € χιλ.)

Αξία κτήσεως:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2016

Απομείωση

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016

	Επενδύσεις σε Γήπεδα - Οικόπεδα	Επενδύσεις σε Κτίρια	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2016	374	846	1.220
Απομείωση	(37)	-	(37)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016	337	846	1.184

Συσσωρευμένες αποσβέσεις:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2016

Αποσβέσεις χρήσεως

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016

	Επενδύσεις σε Γήπεδα - Οικόπεδα	Επενδύσεις σε Κτίρια	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2016	-	(219)	(219)
Αποσβέσεις χρήσεως	-	(39)	(39)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016	-	(258)	(258)

Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2016

	Επενδύσεις σε Γήπεδα - Οικόπεδα	Επενδύσεις σε Κτίρια	Σύνολο
Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2016	337	588	926

(ποσά σε € χιλ.)

Αξία κτήσεως:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015

	Επενδύσεις σε Γήπεδα - Οικόπεδα	Επενδύσεις σε Κτίρια	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015	374	846	1.220
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015	374	846	1.220

Συσσωρευμένες αποσβέσεις:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015

Αποσβέσεις χρήσεως

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015

	Επενδύσεις σε Γήπεδα - Οικόπεδα	Επενδύσεις σε Κτίρια	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015	-	(180)	(180)
Αποσβέσεις χρήσεως	-	(39)	(39)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015	-	(219)	(219)

Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2015

	Επενδύσεις σε Γήπεδα - Οικόπεδα	Επενδύσεις σε Κτίρια	Σύνολο
Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2015	374	627	1.001

Στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015, πραγματοποιήθηκε εκτίμηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε ακίνητα από ανεξάρτητο πιστοποιημένο εκτιμητή.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016, αναγνωρίστηκε στο λογαριασμό «Έσοδα Επενδύσεων» της κατάστασης αποτελεσμάτων ποσό € 62 χιλ (2015: € 65 χιλ) το οποίο αφορά ενοίκια από επενδύσεις σε ακίνητα. Την 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015 δεν υπήρχαν δεσμεύσεις κεφαλαίων για επενδύσεις σε ακίνητα.

Την 31 Δεκεμβρίου 2016, η εύλογη αξία για κάθε κατηγορία επενδύσεων σε ακίνητα παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα. Οι κύριες κατηγορίες επενδύσεων σε ακίνητα έχουν προσδιορισθεί με βάση τη φύση, τα χαρακτηριστικά και τους κινδύνους που ενσωματώνουν τα ακίνητα αυτά. Οι εύλογες αξίες των επενδύσεων σε ακίνητα της Εταιρείας κατηγοριοποιούνται στο επίπεδο 3 της ιεραρχίας εύλογης αξίας.

Περιγραφή Ακινήτου	Περιοχή	Λογιστική Αξία 31/12/2016	Λογιστική Αξία 31/12/2015	Εύλογη Αξία 31/12/2016	Εύλογη Αξία 31/12/2015
Εμπορικό ακίνητο 558 τ.μ.	Αθήνα, Σίνα 2-4	806	843	850	870
Οικιστικό ακίνητο 99,47 τ.μ.	Θεσσαλονίκη, Κρήτης 47	62	87	65	70
Εμπορικό ακίνητο 111,68 τ.μ.	Θεσσαλονίκη, Ταντάλου 7	57	71	60	65
Σύνολο		926	1.001	975	1.005

Οι βασικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε ακίνητα είναι η προσέγγιση βάσει του εισοδήματος (κεφαλαιοποίηση εσόδων/μέθοδος προεξοφλημένων ταμειακών ρών) και η προσέγγιση βάσει της αγοράς (συγκρίσιμων συναλλαγών), οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν και συνδυαστικά, ανάλογα με την κατηγορία του ακινήτου που αποτιμάται.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Η μέθοδος των προεξοφλημένων ταμειακών ροών χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε εμπορικά ακίνητα. Η εύλογη αξία υπολογίζεται μέσω της εκτίμησης μιας σειράς μελλοντικών ταμειακών ροών, χρησιμοποιώντας συγκεκριμένες υποθέσεις σχετικά με τα οφέλη και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ιδιοκτησία των ακινήτων (λειτουργικά έσοδα και έξοδα, δείκτες κενής θέσης, ανάπτυξη εισοδήματος), συμπεριλαμβανομένης και της υπολειμματικής αξίας που αναμένεται να έχει το ακίνητο στο τέλος της προεξοφλητικής περιόδου. Για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των εν λόγω ταμειακών ροών εφαρμόζεται κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο της αγοράς.

Με την προσέγγιση βάσει εισοδήματος, η οποία χρησιμοποιείται επίσης και για την κατηγορία των επενδύσεων σε εμπορικά ακίνητα, η εύλογη αξία του ακινήτου είναι το αποτέλεσμα από τη διαίρεση των καθαρών λειτουργικών εσόδων που παράγονται από το ακίνητο με το επιτόκιο κεφαλαιοποίησης (επιτόκιο απόδοσης).

Η προσέγγιση βάσει της αγοράς χρησιμοποιείται για επενδύσεις σε οικιστικά, εμπορικά ακίνητα και οικόπεδα. Η εύλογη αξία εκτιμάται βάσει δεδομένων για συγκρίσιμες συναλλαγές, είτε αναλύοντας τις πραγματικές συναλλαγές για παρόμοια ακίνητα, είτε χρησιμοποιώντας τις τιμές οι οποίες προκύπτουν μετά την διενέργεια των απαραίτητων προσαρμογών.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7 : ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

(ποσά σε € χιλ.)

Αξία κτήσεως:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2016

Αγορές, βελτιώσεις

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016

	Λογισμικό	Υπεραξία	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2016	1.847	22.056	23.903
Αγορές, βελτιώσεις	269	-	269
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016	2.116	22.056	24.172

Συσσωρευμένες αποσβέσεις:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2016

Αποσβέσεις χρήσεως

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016

	Λογισμικό	Υπεραξία	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2016	(1.317)	-	(1.317)
Αποσβέσεις χρήσεως	(207)	-	(207)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016	(1.523)	-	(1.523)

Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2016

592	22.056	22.648
------------	---------------	---------------

(ποσά σε € χιλ.)

Αξία κτήσεως:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015

Αγορές, βελτιώσεις

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015

	Λογισμικό	Υπεραξία	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015	1.792	22.056	23.848
Αγορές, βελτιώσεις	54	-	54
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015	1.847	22.056	23.903

Συσσωρευμένες αποσβέσεις:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015

Αποσβέσεις χρήσεως

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015

	Λογισμικό	Υπεραξία	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015	(963)	-	(963)
Αποσβέσεις χρήσεως	(354)	-	(354)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015	(1.317)	-	(1.317)

Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2015

530	22.056	22.586
------------	---------------	---------------

Η υπεραξία αντιπροσωπεύει τη διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας του συνόλου του μεταφερθέντος ανταλλάγματος κατά την ημερομηνία εξαγοράς και της εύλογης αξίας των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν κατά την εξαγορά και συγχώνευση της εταιρείας Activa Insurance AE.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας

Η υπεραξία που προκύπτει από συνενώσεις επιχειρήσεων κατανέμεται, κατά την ημερομηνία απόκτησης, στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ), οι οποίες αναμένεται να έχουν οφέλη από την συνένωση. Η Εταιρεία εξετάζει σε ετήσια βάση κατά πόσον υπάρχει ένδειξη απομείωσης της υπεραξίας, σύμφωνα με τη λογιστική αρχή που παρουσιάζεται στη σημείωση 2.5 (i). Τα ανακτήσιμα ποσά των ΜΔΤΡ προσδιορίζονται με βάση υπολογισμούς της αξίας λόγω χρήσης (value in use). Οι υπολογισμοί αυτοί, χρησιμοποιούν εκτιμήσεις ταμειακών ροών, βασιζόμενες σε 5 έτη επιχειρηματικά σχέδια, εγκεκριμένα από την Διοίκηση. Για τον υπολογισμό των ταμειακών ροών από το έκτο έως και το δέκατο έτος, χρησιμοποιούνται συγκεκριμένες παραδοχές αναφορικά με τη λειτουργική δραστηριότητα και τις συνθήκες αγοράς. Οι ταμειακές ροές μετά την πρώτη 10ετία (στο διηνεκές), έχουν εκτιμηθεί με βάση τους συντελεστές ανάπτυξης που αναφέρονται παρακάτω.

Οι βασικές παραδοχές για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης σχετίζονται με τους συντελεστές προεξόφλησης, τους συντελεστές ανάπτυξης και την εκτίμηση των ταμειακών ροών με βάση την αύξηση των μικτών εγγεγραμμένων ασφαλιστρών. Η Διοίκηση υπολογίζει τις ταμειακές ροές βασιζόμενη στην εμπειρία των προηγούμενων ετών, τις πραγματικές αποδόσεις και προσδοκίες αναφορικά με το ρυθμό ανάπτυξης της αγοράς. Τα επιμέρους στοιχεία για τον υπολογισμό (επιτόκιο άνευ κινδύνου, ασφάλιστρο κινδύνου αγοράς, κίνδυνος χώρας και συντελεστής beta), βασίζονται σε εξωτερικές πηγές πληροφόρησης. Οι συντελεστές ανάπτυξης βασίζονται είτε σε εσωτερικές είτε σε εξωτερικές προβλέψεις και δεν ξεπερνούν τον μέσο μακροπρόθεσμο δείκτη ανάπτυξης για τις σχετικές αγορές.

Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης για το 2016 και το 2015 είναι οι ακόλουθες:

	2016	2015
Συντελεστής προεξόφλησης (προ φόρου)	21%	19%
Συντελεστής ανάπτυξης	3%	3%

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8 : ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

(ποσά σε € χιλ.)	31/12/2016	31/12/2015
Λογιστική Αξία (εκατ. €)	4.179	4.179
Ποσοστό Συμμετοχής	95,28%	95,28%
Θυγατρική	EUROLIFE ERB ASIGURARI GENERALE S.A.	EUROLIFE ERB ASIGURARI GENERALE S.A.
Χώρα Εγκατάστασης	Ρουμανία	Ρουμανία
Τομέας Δραστηριότητας	Γενικές Ασφαλίσεις	Γενικές Ασφαλίσεις

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9 : ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφισθούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή.

Το υπόλοιπο καθώς και η κίνηση για τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις για την χρήση έχουν ως εξής :

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

31/12/2016 (ποσά σε € χιλ.)	Υπόλοιπο έναρξης 01/01/2016	Μεταβολή στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	Μεταβολή στα Ίδια Κεφάλαια	Υπόλοιπο Λήξης 31/12/2016
Αποτίμηση Επενδύσεων				
Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση	(744)	-	644	(100)
Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση λόγω απομείωσης	46	-	-	46
Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων για εμπορικούς σκοπούς	73	(41)	-	33
Διάφορες Προβλέψεις				
Προβλέψεις για παροχές στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία	92	3	17	112
Προβλέψεις για λοιπές επισφαλείς και επίδικες απαιτήσεις	917	(50)	-	866
Συναλλαγματικές Διαφορές Επενδύσεων				
Μεταβολές σε εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση λόγω συναλλαγματικών διαφορών	-	(39)	-	(39)
Ενσώματα και άυλα περιουσιακά στοιχεία				
Αναπροσαρμογή αποσβέσεων ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(90)	16	-	(74)
Λοιπές προσωρινές διαφορές	3	165	-	169
Σύνολο απαιτήσεων/(υποχρεώσεων) από αναβαλλόμενους φόρους	297	55	660	1.012

31/12/2015 (ποσά σε € χιλ.)	Υπόλοιπο έναρξης 01/01/2015	Μεταβολή στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	Μεταβολή στα Ίδια Κεφάλαια	Υπόλοιπο Λήξης 31/12/2015
Αποτίμηση Επενδύσεων				
Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση	(195)	-	(549)	(744)
Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση λόγω απομείωσης	42	4	-	46
Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων για εμπορικούς σκοπούς	121	(47)	-	73
Διάφορες Προβλέψεις				
Προβλέψεις για παροχές στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία	118	(5)	(21)	92
Προβλέψεις για λοιπές επισφαλείς και επίδικες απαιτήσεις	896	21	-	917
Ενσώματα και άυλα περιουσιακά στοιχεία				
Αναπροσαρμογή αποσβέσεων ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	93	(184)	-	(90)
Λοιπές προσωρινές διαφορές	38	(35)	-	3
Σύνολο απαιτήσεων/(υποχρεώσεων) από αναβαλλόμενους φόρους	1.113	(246)	(571)	297

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10 : ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

(ποσά σε € χιλ.)	31/12/2016	31/12/2015
Τίτλοι εκδόσεως Δημοσίου :		
Κυβερνητικοί εσωτερικού	12.254	24.845
Τίτλοι εκδόσεως λοιπών οργανισμών:		
Τράπεζες	2.815	2.697
Λοιποί	153	147
Σύνολο	15.222	27.690
 Εισηγμένοι τίτλοι	15.222	27.690
Σύνολο	15.222	27.690

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Ομόλογα	2.815	2.697
Έντοκα Γραμμάτια	12.254	24.845
Μετοχές	153	147
Σύνολο	15.222	27.690

πλέον		
Δεδουλευμένοι τόκοι	66	65
Σύνολο	15.288	27.755

Η κίνηση των χρεογράφων έχει ως κάτωθι:

(ποσά σε € χιλ.)	2016	2015
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	27.690	8.498
Αγορές	103.885	232.743
Πωλήσεις / Ρευστοποιήσεις	(116.964)	(213.875)
Αποσβέσεις ομολόγων	472	112
Αποτιμήσεις χρεωστικών τίτλων	134	225
Αποτιμήσεις συμμετοχικών τίτλων	6	(14)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	15.222	27.690

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11 : ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ

(ποσά σε € χιλ.)	31/12/2016	31/12/2015
Τίτλοι εκδόσεως Δημοσίου:		
Κυβερνητικοί εσωτερικού	94.896	46.870
Κυβερνητικοί εξωτερικού	15.548	30.189
Τίτλοι εκδόσεως λοιπών οργανισμών:		
Τράπεζες	221	227
Λοιποί	3.806	24.394
Σύνολο	114.471	101.681
Εισηγμένοι τίτλοι	99.772	101.184
Μη εισηγμένοι τίτλοι	14.699	497
Σύνολο	114.471	101.681
Ομόλογα	112.728	61.499
Έντοκα Γραμμάτια	-	17.693
Μετοχές	1.410	885
ETFs	-	613
Μερίδια Α/Κ	333	20.990
Σύνολο	114.471	101.681
πλέον		
Δεδουλευμένοι τόκοι	3.452	1.602
Σύνολο	117.923	103.283

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Η κίνηση των χρεογράφων έχει ως κάτωθι:

(ποσά σε € χιλ.)	2016	2015
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	101.681	125.160
Αγορές	123.532	157.129
Πωλήσεις / Ρευστοποιήσεις	(110.126)	(184.243)
Αποσβέσεις ομολόγων	2.406	1.046
Συναλλαγματικές διαφορές	134	-
Αποτιμήσεις χρεωστικών τίτλων	(2.273)	1.249
Αποτιμήσεις συμμετοχικών τίτλων	(882)	1.251
Απομειώσεις συμμετοχικών τίτλων (impairment)	-	88
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	114.471	101.681

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12 : ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)	31/12/2016	31/12/2015
Χρεώστες ασφαλιστρών		
Χρεώστες ασφαλιστρών έως 30 ημέρες	1.697	1.566
Χρεώστες ασφαλιστρών μεταξύ 30 έως 90 ημερών	242	241
Χρεώστες ασφαλιστρών πέραν των 90 ημερών	4.546	4.797
Προβλέψεις επισφαλών χρεωστών	(4.039)	(4.208)
(μείον) Προκαταβολές ασφαλιστρών	(65)	(181)
Σύνολο	2.380	2.215

Οι απαιτήσεις από ασφάλιστρα από τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν ποσοστό 10,5% των συνολικών απαιτήσεων (2015: 9,2%). Η Διοίκηση δεν αναμένει ζημιές από αδυναμία εξόφλησης οφειλών των συνδεδεμένων επιχειρήσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13 : ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

(ποσά σε € χιλ.)	31/12/2016	31/12/2015
Απαιτήσεις από διευκολύνσεις σε πράκτορες και ασφαλειομεσίτες	-	14
Σχηματισθείσες προβλέψεις για επισφαλείς συνεργάτες	-	(5)
Απαιτήσεις από αντασφαλιζόμενους	576	677
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές (λογ. τρεχούμενοι)	231	390
Λοιπές απαιτήσεις	880	681
Προμήθειες και μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης	2.040	1.705
Λοιπά έξοδα επομένων χρήσεων	514	507
Δάνεια στο προσωπικό	92	60
Σύνολο	4.333	4.029

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14 : ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΕΣ

Οι απαιτήσεις από αντασφαλιστές αφορούν στη συμμετοχή των αντασφαλιστών στα αποθέματα μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών και εκκρεμών ζημιών.

(ποσά σε € χιλ.)	31/12/2016	31/12/2015
Απαιτήσεις Αποθέματος Μη Δεδουλευμένων Ασφαλιστρών	1.291	909
Απαιτήσεις Αποθέματος Εκκρεμών Ζημιών	6.083	5.829
Σύνολο	7.374	6.738

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Ο πιστωτικός κίνδυνος ως προς τις απαιτήσεις από αντασφαλιστικές συμβάσεις είναι περιορισμένος λόγω της αξιόπιστης πιστοληπτικής ικανότητας των αντασφαλιστών (Σημείωση 4.3.1).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15 : ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΚΑΙ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ

(ποσά σε € χιλ.)	31/12/2016	31/12/2015
Ταμείο	55	49
Τράπεζες - Καταθέσεις όψεως	386	1.229
Τράπεζες - Καταθέσεις προθεσμίας	1.700	3.720
Δεσμευμένες καταθέσεις για παράγωγα	-	3
Σύνολο	2.141	5.001

Οι προθεσμιακές καταθέσεις δε ξεπερνούν σε διάρκεια τις 90 ημέρες. Το μεσοσταθμικό αποτελεσματικό επιτόκιο των προθεσμιακών καταθέσεων κατά τη διάρκεια της χρήσης, ήταν 0,71%.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16 : ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Ο συνολικός αριθμός εγκεκριμένων κοινών ονομαστικών μετοχών είναι 49.800 μετοχές με ονομαστική αξία € 61,53 ανά μετοχή. Το σύνολο των κοινών ονομαστικών μετοχών έχει εκδοθεί και το μετοχικό κεφάλαιο είναι ολοσχερώς καταβλημένο. Όλες οι μετοχές ανήκουν στον μοναδικό μέτοχο, με την επωνυμία "Eurolife Insurance Group Α.Ε. Συμμετοχών". Η Εταιρεία δεν έχει πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών.

(ποσά σε € χιλ.)	31/12/2016	31/12/2015
Αριθμός Κοινών Μετοχών	49.800	49.800
Καταβεβλημένο	3.064	3.064
Μετοχικό Κεφάλαιο	3.064	3.064

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17 : ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

31/12/2016 (ποσά σε € χιλ.)	Τακτικό Αποθεματικό	Έκτακτα Αποθεματικά	Αποθεματικό Αποτίμησης Επενδύσεων	Αποθεματικά παροχών σε προσωπικό	Λοιπά αποθεματικά	Σύνολο
Υπόλοιπα 1 Ιανουαρίου 2016	12.257	26.483	2.609	(33)	8.625	49.941
Διανομή μερίσματος σε μετόχους	-	(1.949)	-	-	-	(1.949)
Διαφορά αποθεματικών προηγούμενων χρήσεων	-	4	-	-	-	4
Μεταφορά σε αποθεματικά αδιανέμητων κερδών προηγούμενων χρήσεων	-	7.027	-	-	17	7.043
Επανεκτίμηση της υποχρέωσης παροχών στο προσωπικό, μετά από φόρους	-	-	-	(41)	-	(41)
Μεταβολή αποθεματικού αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων	-	-	(3.156)	-	-	(3.156)
Διαθεσίμων προς Πώληση λόγω αποτίμησης	-	-	-	-	-	-
Αναβαλλόμενος φόρος αποτίμησης	-	-	644	-	-	644
Υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 2016	12.257	31.564	97	(73)	8.642	52.486

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

31/12/2015 (ποσά σε € χιλ.)	Τακτικό Αποθεματικό	Έκτακτα Αποθεματικά	Αποθεματικό Αποτίμησης Επενδύσεων	Αποθεματικά παροχών σε προσωπικό	Λοιπά αποθεματικά	Σύνολο
Υπόλοιπα 1 Ιανουαρίου 2015	10.920	28.501	659	(99)	8.460	48.442
Διανομή μερίσματος σε μετόχους	-	(25.000)	-	-	-	(25.000)
Διαφορά αποθεματικών προηγούμενων χρήσεων	-	-	-	-	5	5
Μεταφορά σε αποθεματικά αδιανέμητων κερδών προηγούμενων χρήσεων	1.337	22.981	-	-	159	24.478
Επανεκτίμηση της υποχρέωσης παροχών στο προσωπικό, μετά από φόρους	-	-	-	66	-	66
Μεταβολή αποθεματικού αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων	-	-	2.500	-	-	2.500
Διαθεσίμων προς Πώληση λόγω αποτίμησης	-	-	(549)	-	-	(549)
Αναβαλλόμενος φόρος αποτίμησης	-	-	(549)	-	-	(549)
Υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 2015	12.257	26.483	2.609	(33)	8.625	49.941

Το τακτικό αποθεματικό έχει σχηματιστεί βάσει διατάξεων νόμων και δε μπορεί να διανεμηθεί στους μετόχους της εταιρείας.

Τα Έκτακτα αποθεματικά έχουν σχηματισθεί από κέρδη προηγούμενων χρήσεων βάσει αποφάσεων Γενικών Συνελεύσεων. Τα αποθεματικά αυτά μπορούν να διανεμηθούν στους μετόχους χωρίς πρόσθετη φορολόγηση.

Το αποθεματικό από την αποτίμηση των επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση μεταφέρονται στην κατάσταση των αποτελεσμάτων με την πώληση των επενδύσεων ή την απομείωσή τους. Στο αποθεματικό αυτό περιλαμβάνονται και οι αντίστοιχοι αναβαλλόμενοι φόροι.

Το αποθεματικό παροχών σε προσωπικό περιλαμβάνει αποθεματικά από αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές των υποχρεώσεων στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία, μαζί με τον αντίστοιχο αναβαλλόμενο φόρο. Το αποθεματικό από αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές έχει σχηματιστεί με βάση τις διατάξεις του αναθεωρημένου ΔΛΠ 19 και δεν μπορεί να διανεμηθεί.

Τα Λοιπά Αποθεματικά είναι αποθεματικά που έχουν σχηματιστεί βάσει ειδικών διατάξεων και είτε δε μπορούν να διανεμηθούν ή αναμένεται ότι θα προκύψει φόρος εάν αποφασιστεί η διανομή τους, με τον εκάστοτε συντελεστή φορολογίας εισοδήματος της χρήσης στην οποία θα γίνει η διανομή.

Για σκοπούς εύλογης παρουσίασης, κατά την κλειόμενη χρήση αναταξινομήθηκε ποσό 1.771 χιλ. € από το Αποθεματικό Αποτίμησης Επενδύσεων στα Λοιπά Αποθεματικά. Το ποσό αυτό πρόέκυψε κατά τη συγχώνευση της εταιρείας Activa Insurance AE στη χρήση 2009 από την αποτίμηση των χρηματοοικονομικών της στοιχείων σε εύλογη αξία. Για λόγους συγκρισιμότητας προσαρμόστηκαν και τα αντίστοιχα ποσά της προηγούμενης χρήσης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18 : ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Η Εταιρεία υπολογίζει υποχρέωση παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία για τους υπαλλήλους της, οι οποίοι έχουν δικαίωμα στην πληρωμή ενός εφάπαξ ποσού με βάση τον αριθμό των ετών υπηρεσίας και του επιπέδου αμοιβής κατά την ημερομηνία της συνταξιοδότησης, αν αυτοί παραμείνουν στην απασχόληση της Εταιρείας μέχρι την προβλεπόμενη ηλικία συνταξιοδότησης, σύμφωνα με την εργατική νομοθεσία στην Ελλάδα. Οι υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία συνήθως εκθέτουν την Εταιρεία σε αναλογιστικούς κινδύνους, όπως ο κίνδυνος επιτοκίου και ο κίνδυνος μισθού. Ως εκ τούτου, μία μείωση στο προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών εκροών ή μια αύξηση σε μελλοντικούς μισθούς θα αυξήσουν τις υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

(ποσά σε € χιλ.)

Μεταβολή στην υποχρέωση παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία
Υπόλοιπο την 1^η Ιανουαρίου

Παροχές που πληρώθηκαν από τον εργοδότη

Σύνολο δαπάνης που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων

Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές που αναγνωρίστηκαν στα Ίδια Κεφάλαια

Υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου

	2016	2015
	316	454
	(66)	(299)
	77	248
	58	(87)
	385	316

(ποσά σε € χιλ.)

Ποσά αναγνωρισμένα στην κατάσταση αποτελεσμάτων

Κόστος τρέχουσας απασχόλησης

Καθαροί τόκοι

Κόστος περικοπών / διακανονισμών / τερματισμού υπηρεσίας

Συνολικό έξοδο / (έσοδο) στην κατάσταση αποτελεσμάτων

	01/01- 31/12/2016	01/01- 31/12/2015
	26	31
	7	11
	44	206
	77	248

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία εξαρτάται από παράγοντες που καθορίζονται σε αναλογιστική βάση χρησιμοποιώντας μια σειρά από υποθέσεις όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό του καθαρού κόστους των υποχρεώσεων παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία περιλαμβάνουν το προεξοφλητικό επιτόκιο και τις μελλοντικές αυξήσεις των μισθών. Τυχόν αλλαγές στις παραδοχές αυτές θα επηρεάσουν τη λογιστική αξία της υποχρέωσης.

Η Εταιρεία καθορίζει το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο που θα χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων υποχρεώσεων παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία στο τέλος κάθε έτους. Κατά τον καθορισμό του κατάλληλου προεξοφλητικού επιτοκίου, η Εταιρεία χρησιμοποιεί τα επιτόκια ομολόγων υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης. Το νόμισμα και οι όροι λήξης των ομολόγων που χρησιμοποιούνται είναι συμβατά με το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια των υποχρεώσεων για παροχές στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία. Η παραδοχή για το ποσοστό της αύξησης του μισθού καθορίζεται με την αξιολόγηση των μισθολογικών αυξήσεων της Εταιρείας κάθε χρόνο.

Οι λοιπές παραδοχές των υποχρεώσεων παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία, όπως αλλαγές στο ποσοστό του πληθωρισμού, βασίζονται εν μέρει στις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς.

Αναλογιστικές παραδοχές

Προεξοφλητικό Επιτόκιο

Μελλοντικές αυξήσεις μισθών

Πληθωρισμός

Αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή (έτη)

	2016	2015
	1,75%	2,58%
	0,00% έως 4,00%	0,25% έως 2,6%
	1,40%	1,6%
	15,80	15,6

Η ανάλυση ευαισθησίας βάσει λογικών αλλαγών στις σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές την 31 Δεκεμβρίου 2016, έχει ως εξής:

- Μία αύξηση/(μείωση) του επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5% /(0,5%) θα οδηγούσε σε μια (μείωση)/ αύξηση των υποχρεώσεων παροχών στο προσωπικό κατά (€33,9) χιλ / €37,5 χιλ.
- Μία αύξηση / (μείωση) των μελλοντικών αυξήσεων των μισθών κατά 0,5% /(0,5%) θα είχε ως αποτέλεσμα (μείωση) / αύξηση των υποχρεώσεων παροχών στο προσωπικό κατά €37,2 χιλ /(€34,0) χιλ.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19 : ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

(ποσά σε € χιλ.)

	31/12/2016			31/12/2015		
	Αναλογία Εταιρείας	Αναλογία Αντασφαλιστών	Σύνολο	Αναλογία Εταιρείας	Αναλογία Αντασφαλιστών	Σύνολο
Μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	23.568	1.291	24.859	22.903	909	23.812
Εκκρεμείς αποζημιώσεις	58.684	6.083	64.767	57.087	5.829	62.917
Απόθεμα Κινδύνων εν ισχύ	133	-	133	-	-	-
Σύνολο Ασφαλιστικών Προβλέψεων	82.385	7.374	89.759	79.990	6.738	86.729

Τα αποθέματα εκκρεμών αποζημιώσεων από αναλήψεις ανέρχονται σε € 5.273 χιλ. την 31 Δεκεμβρίου 2016 (2015: € 5.135 χιλ.) και τα αποθέματα μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών από αναλήψεις ανέρχονται σε € 109 χιλ. για τη χρήση 2016 (2015: € 158 χιλ.). Στις ασφαλιστικές προβλέψεις περιλαμβάνονται αποθέματα επάρκειας για εκκρεμείς ζημιές (μέθοδος τριγώνου) που ανέρχονται για τη χρήση του 2016 σε € 3.690 χιλ. (2015: € 4.026 χιλ.).

Μεταβολή Αποθέματος Εκκρεμών Ζημιών

(ποσά σε € χιλ.)

	31/12/2016			31/12/2015		
	Αναλογία Εταιρείας	Αναλογία Αντασφαλιστών	Σύνολο	Αναλογία Εταιρείας	Αναλογία Αντασφαλιστών	Σύνολο
Εκκρεμείς ζημιές	50.818	5.829	56.647	51.246	6.277	57.523
Πρόσθετα αποθέματα (LAT/IBNR)	6.270	-	6.270	7.380	-	7.380
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	57.087	5.829	62.917	58.626	6.277	64.903
Μείωση από πληρωθείσες ζημιές	(4.503)	(8)	(4.510)	(4.878)	(317)	(5.195)
Αύξηση/(Μείωση) ζημιών χρήσης	10.539	167	10.706	7.261	110	7.371
Αύξηση/(Μείωση) ζημιών προηγούμενης χρήσης	(4.047)	94	(3.953)	(2.812)	(240)	(3.052)
Πρόσθετα αποθέματα (LAT/IBNR)	(392)	-	(392)	(1.110)	-	(1.110)
Μεταβολή Εκκρεμών Ζημιών (σημ.27)	1.597	254	1.851	(1.539)	(448)	(1.986)
Εκκρεμείς ζημιές	52.807	6.083	58.890	50.818	5.829	56.647
Πρόσθετα αποθέματα (LAT/IBNR)	5.878	-	5.878	6.270	-	6.270
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	58.684	6.083	64.767	57.087	5.829	62.917

Πίνακας εξέλιξης ζημιών

Η εξέλιξη των ασφαλιστικών προβλέψεων παρέχει μία ένδειξη για την ικανότητα της Εταιρείας να εκτιμά το τελικό κόστος των ζημιών. Το πάνω μέρος του πίνακα παρουσιάζει το πώς μεταβάλλεται η εκτίμηση της Εταιρείας για το τελικό κόστος των εκκρεμών ζημιών στα επόμενα έτη. Το κάτω μέρος του πίνακα παρουσιάζει τη συμφωνία των συσσωρευμένων ζημιών με το ποσό που εμφανίζεται στον Ισολογισμό.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Έτος συμβάντος	< 2007	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Σύνολο
Εκτίμηση τελικού κόστους ζημιάς:												
Έτος ζημιάς		12.813	21.062	14.355	18.086	14.232	19.757	19.132	22.377	10.833	15.496	225.792
μετά από 1 έτος		11.369	21.031	14.050	17.243	13.533	19.682	19.710	23.024	10.904		
μετά από 2 έτη		11.193	20.961	13.186	16.599	13.598	20.395	19.441	22.925			
μετά από 3 έτη		11.284	20.624	13.047	16.413	13.980	20.441	19.301				
μετά από 4 έτη		11.343	20.540	12.951	16.002	13.828	20.339					
μετά από 5 έτη		11.197	20.287	10.819	13.694	11.415						
μετά από 6 έτη		10.770	18.833	10.473	12.338							
μετά από 7 έτη		10.421	18.722	10.263								
μετά από 8 έτη		10.382	18.646									
μετά από 9 έτη		10.131										
Τρέχουσα εκτίμηση συσσωρευμένων ζημιών	46.962	10.131	18.646	10.263	12.338	11.415	20.339	19.301	22.925	10.904	15.496	198.720
Συσσωρευμένες πληρωμές	45.676	9.644	16.987	9.847	11.626	9.268	10.218	10.360	10.967	5.444	4.790	144.826
Ποσό πρόβλεψης	1.286	487	1.659	416	712	2.147	10.121	8.942	11.958	5.460	10.706	53.894
Απόθεμα για προηγούμενες χρήσεις												788
Απόθεμα Αναλήψεων κλάδων Αυτοκινήτου												4.207
Επιπλέον Αποθέματα με στατιστική μέθοδο												5.141
Έμμεσα Έξοδα Διακανονισμού												736
Σύνολο αποθεμάτων εκκρεμών ζημιών (Ελλάδα)	1.286	487	1.659	416	712	2.147	10.121	8.942	11.958	5.460	10.706	64.767

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20 : ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

(ποσά σε € χιλ.)

31/12/2016

31/12/2015

Αντασφαλιστές - λογ. τρεχούμενοι	2.145	2.057
Αντασφαλιζόμενοι - λογ. τρεχούμενοι	149	36
Πράκτορες και ασφαλειομεσίτες	2.509	2.983
Φόροι-Τέλη	2.788	2.383
Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	783	364
Πιστωτές Διάφοροι	1.128	920
Λοιπές υποχρεώσεις	2.037	1.720
Σύνολο	11.538	10.463

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21 : ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ

(ποσά σε € χιλ.)

01/01-
31/12/201601/01-
31/12/2015

Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις γενικών κλάδων	36.341	36.760
Δικαιώματα ασφαλιστικών συμβολαίων γενικών κλάδων	7.444	7.470
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών	(76)	1.199
Σύνολο Δεδουλευμένων ασφαλιστρών από πρωτασφαλίσεις γενικών κλάδων	43.708	45.428
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις αστικής ευθύνης αυτοκινήτων	12.033	10.357
Δικαιώματα ασφαλιστικών συμβολαίων αστικής ευθύνης αυτοκινήτων	3.009	2.589
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών	(1.055)	2.242
Σύνολο Δεδουλευμένων ασφαλιστρών από πρωτασφαλίσεις αστικής ευθύνης αυτοκινήτων	13.987	15.188
Σύνολο Δεδουλευμένων ασφαλιστρών από πρωτασφαλίσεις	57.695	60.616

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα από αναλήψεις γενικών κλάδων	1.169	1.802
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	(49)	(1)
Δεδουλευμένα ασφάλιστρα από αναλήψεις γενικών κλάδων	1.120	1.801
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα από αναλήψεις αστικής ευθύνης αυτοκινήτων	-	1
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	-	7
Δεδουλευμένα ασφάλιστρα από αναλήψεις αστικής ευθύνης αυτοκινήτων	-	8
Σύνολο Δεδουλευμένων ασφαλίσεων από αναλήψεις	1.120	1.808
Σύνολο Δεδουλευμένων ασφαλίσεων	58.815	62.424
(ποσά σε € χιλ.)	01/01-31/12/2016	01/01-31/12/2015
Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα σε αντασφαλιστές γενικών κλάδων	(8.873)	(9.135)
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	382	131
Σύνολο εκχωρηθέντων ασφαλίσεων γενικών κλάδων	(8.491)	(9.004)
Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα σε αντασφαλιστές αστικής ευθύνης αυτοκινήτων	(167)	(178)
Σύνολο εκχωρηθέντων ασφαλίσεων αστικής ευθύνης αυτοκινήτων	(167)	(178)
Σύνολο εκχωρηθέντων ασφαλίσεων	(8.658)	(9.182)
Σύνολο καθαρών δεδουλευμένων ασφαλίσεων	50.157	53.242

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22 : ΛΟΙΠΑ ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)	01/01-31/12/2016	01/01-31/12/2015
Προμήθειες από αντασφαλιστικές συμβάσεις Αστικής Ευθύνης Αυτοκινήτων	24	20
Προμήθειες από αντασφαλιστικές συμβάσεις Γενικών Κλάδων	858	1.218
Σύνολο	881	1.238

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23 : ΕΣΟΔΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)	01/01-31/12/2016	01/01-31/12/2015
Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο & Ταμειακά Διαθέσιμα		
Μερίσματα μετοχών	6	6
Τόκοι χρεογράφων	600	239
Τόκοι καταθέσεων και ταμειακών διαθεσίμων	41	212
Συναλλαγματικές διαφορές καταθέσεων προθεσμίας	51	46
	699	503

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων**Χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων προς Πώληση**

Μερίσματα μετοχών	12	59
Μερίσματα ETFs	-	21
Τόκοι χρεογράφων	6.442	3.274
	6.455	3.355

Λοιπά έσοδα επενδύσεων

Έσοδα ενοικίων ακινήτων	62	65
Έσοδα τόκων αποθεμάτων αναλήψεων	16	22
Λοιποί πιστωτικοί τόκοι	5	9
	83	96

Σύνολο Εσόδων Επενδύσεων

7.236	3.953
--------------	--------------

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24 : ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο

	01/01- 31/12/2016	01/01- 31/12/2015
Κέρδη/(Ζημιές) από πώληση Μετοχών	(2)	-
Κέρδη/(Ζημιές) από πώληση ETFs	(1)	-
Κέρδη/(Ζημιές) από πώληση Ομολόγων	(15)	-
	(18)	-

Χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων προς Πώληση

Κέρδη/(Ζημιές) από πώληση Μετοχών	26	(665)
Κέρδη/(Ζημιές) από πώληση Αμοιβαίων Κεφαλαίων	(1.183)	790
Κέρδη/(Ζημιές) από πώληση ETFs	(62)	-
Κέρδη/(Ζημιές) από πώληση Ομολόγων	3.097	639
	1.877	764

Σύνολο Κερδών / (Ζημιών)

1.859	764
--------------	------------

Στις 23 Ιουνίου 2016 διενεργήθηκε μία συμφωνία δικαιώματος προαίρεσης αγοράς ομολόγων σε προσυμφωνημένη τιμή («Call option agreement») μεταξύ της Εταιρείας και της Fairfax Financial Holdings Limited (ο «Αγοραστής»). Βάσει της συμφωνίας, ο Αγοραστής είχε το δικαίωμα να αγοράσει συγκεκριμένα ομόλογα σε προσυμφωνημένη τιμή κατά την διάρκεια της περιόδου από την 23 Ιουνίου 2016 έως την 2 Σεπτεμβρίου 2016, έναντι προμήθειας ποσού € 0,2 εκατ. Αντίστοιχα, η Εταιρεία, η οποία είχε στην κατοχή της τα συγκεκριμένα ομόλογα, είχε την υποχρέωση να πωλήσει τα ομόλογα στον Αγοραστή, εφόσον ζητούσε την εξάσκηση του δικαιώματος της. Τα ομόλογα που ήταν αντικείμενο της εν λόγω σύμβασης αποτελούνταν από Κυβερνητικά Ομόλογα της Ευρωπαϊκής Περιφέρειας. Στις 5 Αυγούστου 2016, ο Αγοραστής δήλωσε την επιθυμία του να εξασκήσει το δικαίωμα αγοράς και η Εταιρεία αναγνώρισε κέρδη από την πώληση των Ευρωπαϊκών Κυβερνητικών Ομολόγων ποσού € 3,2 εκατ. (συμπεριλαμβάνονται στα καθαρά κέρδη από την πώληση ομολόγων του χαρτοφυλακίου Διαθέσιμων προς Πώληση) και καθαρή ζημιά από τη λήξη του παραγώγου ποσού € 0,3 εκατ. (βλέπε κονδύλι Κέρδη/(Ζημιές) παραγώγων στην κατάσταση αποτελεσμάτων).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25 : ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο

	01/01- 31/12/2016	01/01- 31/12/2015
Κέρδη/(Ζημιές) από αποτίμηση μετοχών	6	(4)
Κέρδη/(Ζημιές) από αποτίμηση ομολόγων	134	216
Υποσύνολο Εμπορικού χαρτοφυλακίου	140	212

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων**Χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων προς Πώληση**

Προβλέψεις Απομείωσης Μετοχών	-	(58)
Προβλέψεις Απομείωσης Αμοιβαίων Κεφαλαίων	-	(23)
Συναλλαγματικές διαφορές ομολόγων	134	-

Υποσύνολο χαρτοφυλακίου Διαθεσίμων προς Πώληση

134	(81)
------------	-------------

Επενδύσεις σε ακίνητα

Απομείωση Επενδύσεων σε ακίνητα	(37)	-
---------------------------------	------	---

Υποσύνολο χαρτοφυλακίου Επενδύσεων σε ακίνητα

(37)	-
-------------	----------

Σύνολο Κερδών/ (Ζημιών) αποτίμησης

238	131
------------	------------

Η Εταιρεία για το 2015 αναγνώρισε ζημιές απομείωσης ποσού €81 χιλ. για Μετοχές και Αμοιβαία Κεφάλαια των οποίων η μείωση στην εύλογη αξία κάτω από το κόστος κτήσης τους θεωρείται σημαντική ή παρατεταμένη. Δε συντρέχει παρόμοια περίπτωση για το 2016.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26 : ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ

(ποσά σε € χιλ.)

	01/01- 31/12/2016	01/01- 31/12/2015
Έσοδα από ασφάλιστρα προσωπικού	13	-
Έσοδα δανειστικών συμβάσεων προσωπικού	63	27
Λοιπά έσοδα παρεπομένων ασχολιών	4	-
Συναλλαγματικές διαφορές καταθέσεων όψεως και ταμείου	46	(8)
Έκτακτα και ανόργανα έσοδα	80	48
Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	4	11
Σύνολο	211	79

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27 : ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

	01/01- 31/12/2016	01/01- 31/12/2015
Πληρωθείσες αποζημιώσεις Αστικής Ευθύνης Αυτοκινήτων	(6.242)	(6.725)
Πληρωθείσες αποζημιώσεις Λοιπών Κλάδων	(3.097)	(2.587)
Ασφαλιστικές αποζημιώσεις και παροχές προς ασφαλισμένους	(9.339)	(9.312)
Μεταβολή αποθέματος εκκρεμών ζημιών Αστικής Ευθύνης Αυτοκινήτων	(2.430)	923
Μεταβολή αποθέματος εκκρεμών ζημιών Λοιπών Κλάδων	580	1.063
Μεταβολή ασφαλιστικών προβλέψεων	(1.851)	1.986
Συμμετοχή αντασφαλιστών σε πληρωθείσες αποζημιώσεις Αστικής Ευθύνης Αυτοκινήτων	2	2
Εξαγορά χαρτοφυλακίου Αστικής Ευθύνης Αυτοκινήτων	-	510
Συμμετοχή αντασφαλιστών σε πληρωθείσες αποζημιώσεις Λοιπών Κλάδων	23	319
Εξαγορά χαρτοφυλακίου Λοιπών Κλάδων	-	78
Συμμετοχή αντασφαλιστών σε μεταβολή αποθέματος εκκρεμών ζημιών Αστικής Ευθύνης Αυτοκινήτων	(2)	(94)
Συμμετοχή αντασφαλιστών σε μεταβολή αποθέματος εκκρεμών ζημιών Λοιπών Κλάδων	256	(354)
Αναλογία αντασφαλιστών επί ασφαλιστικών αποζημιώσεων και μεταβολής ασφαλιστικών προβλέψεων	278	461

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Ιδία κράτηση αποζημιώσεων Αστικής Ευθύνης Αυτοκινήτων	(6.240)	(6.214)
Ιδία κράτηση αποζημιώσεων Λοιπών Κλάδων	(3.074)	(2.190)
Ιδία κράτηση αποθέματος εκκρεμών ζημιών Αστικής Ευθύνης Αυτοκινήτων	(2.433)	829
Ιδία κράτηση αποθέματος εκκρεμών ζημιών Λοιπών Κλάδων	836	710
Σύνολο ασφαλιστικών αποζημιώσεων και μεταβολής ασφαλιστικών προβλέψεων	(10.911)	(6.864)

(ποσά σε € χιλ.)	01/01- 31/12/2016	01/01- 31/12/2015
Προμήθειες και Υπερπρομήθειες παραγωγής	(5.786)	(5.036)
Λοιπές αμοιβές κανονισμού πωλήσεων	(1.551)	(1.690)
Λοιπά συναφή έξοδα παραγωγής	(253)	(208)
Προμήθειες σε αντασφαλισμένους	(414)	(661)
Έξοδα πρόσκτησης	470	(272)
Εισφορές επί παραγωγής	(1.347)	(1.256)
(Αύξηση)/ Μείωση προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων	5	21
Σύνολο	(8.875)	(9.102)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29 : ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

(ποσά σε € χιλ.)	01/01- 31/12/2016	01/01- 31/12/2015
Δαπάνες προσωπικού (σημ.30)	(5.455)	(5.017)
Διοικητικά έξοδα	(3.272)	(2.390)
Φόροι τέλη	(34)	(28)
Αποσβέσεις ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(352)	(479)
Έσοδο/ (Έξοδο) προβλέψεων εκμετάλλευσης	169	263
Χρεωστικοί τόκοι και έξοδα τραπεζών	(111)	(86)
Λοιπά έξοδα	(1)	(21)
Σύνολο	(9.056)	(7.759)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30 : ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

(ποσά σε € χιλ.)	01/01- 31/12/2016	01/01- 31/12/2015
Μισθοί και επιδόματα	(3.921)	(3.874)
Λοιπές αμοιβές	(117)	(59)
Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης	(807)	(760)
Προβλέψεις παροχών στο προσωπικό	(11)	51
Καθορισμένες παροχές και λοιπές δαπάνες	(599)	(375)
Σύνολο	(5.455)	(5.017)
Μέσος όρος προσωπικού χρήσης	120	114

Η Εταιρεία ως εργοδότης θέλοντας να εξομαλύνει την μετάβαση του βιοτικού επιπέδου των εργαζομένων του κατά τη συνταξιοδότηση τους, παρέχει στους εργαζόμενους ορισμένα προγράμματα καθορισμένων εισφορών. Τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών στοχεύουν στη δημιουργία Κεφαλαίου Συνταξιοδότησης που επιτυγχάνεται με τη συστηματική καταβολή καθορισμένων εισφορών από πλευράς τους εργοδότη και την αποτελεσματική μακροχρόνια επένδυσή τους. Παράλληλα δίνεται και η δυνατότητα στον εργαζόμενο μέσω εθελοντικών εισφορών να συμμετάσχει και ο ίδιος περαιτέρω για την σύνταξη του ενισχύοντας τα ποσά των καθορισμένων εισφορών. Οι τελικές παροχές καταβάλλονται εφάπαξ κατά το χρόνο εξόδου του εργαζομένου από την υπηρεσία.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων**ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31 : ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ**

(ποσά σε χιλ. €)

Τρέχων φόρος εισοδήματος

Τρέχων φόρος εισοδήματος επί κερδών χρήσεως

Προσαρμογή από φόρο προηγούμενων χρήσεων

Σύνολο τρέχοντος φόρου εισοδήματος

	01/01- 31/12/2016	01/01- 31/12/2015
	(9.696)	(10.247)
	(133)	55
	(9.829)	(10.192)
Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος		
Αύξηση / (Μείωση) αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης	78	(155)
(Αύξηση)/ Μείωση αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης	(23)	(90)
Σύνολο αναβαλλόμενου φόρου έσοδο / (έξοδο)	55	(246)
Σύνολο φόρου εισοδήματος	(9.774)	(10.438)

Βάσει του Νόμου 4334/2015, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ τη 16 Ιουλίου 2015 και τροποποίησε το φορολογικό Νόμο 4172/2013, ο φορολογικός συντελεστής των εταιρειών στην Ελλάδα για τα έσοδα των χρήσεων από το 2015 και έπειτα αυξήθηκε από 26% σε 29%. Η αλλαγή αυτή του φορολογικού συντελεστή οδήγησε σε αύξηση της καθαρής αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης κατά € 128,4 χιλ. την 31 Δεκεμβρίου 2015, εκ των οποίων € 146,9 χιλ. καταχωρήθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων και € (18,5) χιλ. απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

Τα μερίσματα που διανέμονται υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου 15%, εκτός των ενδοομιλικών μερισμάτων τα οποία υπό προϋποθέσεις του άρθρου 63 του Ν. 4172/2013 απαλλάσσονται του φόρου. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τους Νόμους 4387/2016 και 4389/2016, ο συντελεστής παρακράτησης αυξήθηκε από 10% σε 15% για διανομές μερισμάτων που πραγματοποιούνται από την 1 Ιανουαρίου 2017 και στο εξής.

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών προ φόρων, με βάση τους ισχύοντες συντελεστές έχει ως εξής :

(ποσά σε χιλ. €)

Κέρδη προ φόρων

Φόρος βάσει του ισχύοντος φορολογικού συντελεστή 29% (2015: 29%)

Φορολογική επίδραση των ποσών που δεν εκπίπτουν κατά τον υπολογισμό του φορολογητέου εισοδήματος:

Προβλέψεις για αποτίμηση χρεογράφων

Έξοδα μη εκπιπτόμενα

Έσοδα απαλλασσόμενα από φόρο

Λοιπά

Σύνολο φόρου εισοδήματος

	01/01- 31/12/2016	01/01- 31/12/2015
	31.421	35.681
	31.421	35.681
	(9.112)	(10.347)
	-	25
	(535)	(171)
	5	-
	(133)	55
	(9.774)	(10.438)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32 : ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Η Εταιρεία ελέγχεται από την Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών (εφεξής «Eurolife ERB Insurance Group») η οποία κατέχει το 100% του μετοχικού της κεφαλαίου. Έως τις 4 Αυγούστου 2016 η τελική μητρική της Εταιρείας ήταν η Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E. (εφεξής Eurobank), που εδρεύει στην Αθήνα και είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών, η οποία κατείχε το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Eurolife ERB Insurance Group.

Το Νοέμβριο του 2015, μετά την ολοκλήρωση της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank, η οποία καλύφθηκε εξ' ολοκλήρου από θεσμικούς και λοιπούς επενδυτές, το ποσοστό των κοινών μετοχών με δικαίωμα ψήφου της Eurobank που κατείχε το ΤΧΣ μειώθηκε από 35,41% σε 2,38%. Παρά την προαναφερθείσα σημαντική μείωση του ποσοστού συμμετοχής του, το ΤΧΣ θεωρείται ότι συνεχίζει να ασκεί ουσιώδη επιρροή στην Eurobank.

Στις 4 Αυγούστου 2016, ολοκληρώθηκε η πώληση του 80% του μετοχικού κεφαλαίου της Eurolife ERB Insurance Group και ο έλεγχος του Ομίλου Eurolife μεταφέρθηκε στην Costa Luxembourg Holding S.à r.l., ενώ η Eurobank

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

διατήρησε το υπόλοιπο 20% του μετοχικού κεφαλαίου, και επομένως ασκεί ουσιώδη επιρροή. Η νέα μητρική της Eurolife ERB Insurance Group εδρεύει στο Λουξεμβούργο και ελέγχεται από κοινού από την Colonnade Finance S.à r.l., μέλος του Ομίλου Fairfax και την OPG Commercial Holdings (Lux) S.à r.l..

Η Εταιρία πραγματοποιεί συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών και σε καθαρά εμπορική βάση. Ο όγκος των συναλλαγών με τα συνδεδεμένα μέρη και τα υπόλοιπα στο τέλος του έτους παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα, στον οποίο για λόγους σημαντικότητας οι συναλλαγές με την συνδεδεμένη Eurobank απεικονίζονται ξεχωριστά:

(ποσά σε € χιλ.)

Συνδεδεμένη Εταιρεία "Τράπεζα Eurobank Ergasias ΑΕ" 31/12/2016

Καταθέσεις Όψεως & Προθεσμιακές καταθέσεις

Ασφαλιστικές εργασίες

Επενδυτικές εργασίες

Λοιπές συναλλαγές

Σύνολα

Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
876	-	27	-
250	1.669	1.820	2.831
-	-	34	-
-	1	-	147
1.126	1.670	1.880	2.978

(ποσά σε € χιλ.)

Λοιπές Συνδεδεμένες Εταιρείες 31/12/2016

Καταθέσεις Όψεως & Προθεσμιακές καταθέσεις

Ασφαλιστικές εργασίες

Επενδυτικές εργασίες

Λοιπές συναλλαγές

Σύνολα

Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
30	-	-	-
68	276	1.056	1.159
2.880	-	328	2
79	280	123	958
3.057	556	1.507	2.119

Συναλλαγές με μέλη Διοίκησης

Αμοιβές και Παροχές σε μέλη Διοίκησης

-	9	22	35
-	-	-	484

Στον παραπάνω πίνακα δεν περιλαμβάνεται το αποτέλεσμα από την άσκηση του δικαιώματος προαίρεσης της Fairfax Financial Holdings Limited, το οποίο περιγράφεται αναλυτικά στη Σημείωση 24 Κέρδη / (Ζημίες) από πώληση επενδύσεων.

(ποσά σε € χιλ.)

Συνδεδεμένη Εταιρεία "Τράπεζα Eurobank Ergasias ΑΕ" 31/12/2015

Καταθέσεις Όψεως & Προθεσμιακές καταθέσεις

Ασφαλιστικές εργασίες

Λοιπές συναλλαγές

Σύνολα

Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
3.731	-	207	-
203	1.992	2.609	3.001
-	-	-	92
3.934	1.993	2.817	3.093

(ποσά σε € χιλ.)

Λοιπές Συνδεδεμένες Εταιρείες 31/12/2015

Καταθέσεις Όψεως & Προθεσμιακές καταθέσεις

Ασφαλιστικές εργασίες

Επενδυτικές εργασίες

Λοιπές συναλλαγές

Σύνολα

Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
333	-	-	-
199	125	1.348	1.506
2.763	-	212	5
5	125	87	491
3.300	250	1.646	2.002

Συναλλαγές με μέλη Διοίκησης

Αμοιβές και Παροχές σε μέλη Διοίκησης

-	14	47	40
-	-	-	386

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Την 31 Δεκεμβρίου 2016 υφίσταται απαίτηση από δάνεια προς τα μέλη της Διοίκησης ποσού €43 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015:€0 χιλ.)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33 : ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Δεν εκκρεμούσαν αγωγές κατά της Εταιρείας ούτε λοιπές ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις την 31 Δεκεμβρίου 2016 οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά την οικονομική θέση της Εταιρείας.

Η Εταιρεία έχει ελεγχθεί φορολογικά έως και τη χρήση 2008. Λόγω της ύπαρξης των ανέλεγκτων φορολογικών χρήσεων, είναι πιθανόν να επιβληθούν επιπλέον πρόστιμα και φόροι, τα ποσά των οποίων δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν με ακρίβεια επί του παρόντος. Ωστόσο, εκτιμάται ότι δε θα έχουν σημαντική επίπτωση στην κατάσταση οικονομικής θέσης της Εταιρείας, καθώς η Εταιρεία αναγνωρίζει προβλέψεις για πρόσθετους φόρους και πρόστιμα που ενδέχεται να προκύψουν από μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους.

Οι χρήσεις 2011 έως 2013 έχουν ελεγχθεί από εξωτερικούς ελεγκτές σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν.2238/1994. Οι χρήσεις 2014 και 2015 έχουν ελεγχθεί από εξωτερικούς ελεγκτές σύμφωνα με το άρθρο 65α του Νόμου 4174/2013. Οι Εκθέσεις Φορολογικής Συμμόρφωσης για τις χρήσεις 2011 έως 2015 εκδόθηκαν χωρίς διατύπωση επιφύλαξης ενώ ο φορολογικός έλεγχος για τη χρήση 2016 είναι σε εξέλιξη.

Σύμφωνα με την ΠΟΛ.1006/2016 του Υπουργείου Οικονομικών που αποδέχεται τη γνωμοδότηση υπ' αριθμ. 256/2015 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, οι επιχειρήσεις για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επισημάνσεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια φορολογικού ελέγχου και την επιβολή επιπρόσθετων φόρων και πρόστιμων στο πλαίσιο των νομοθετικών περιορισμών (πέντε χρόνια από τη λήξη της χρήσης στην οποία η φορολογική δήλωση έχει υποβληθεί).

Για τις χρήσεις που αρχίζουν από 01.01.2014 και εφεξής στο νόμο 4174/2013 ορίζεται ως γενικός χρόνος παραγραφής, η 5ετία από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής δήλωσης.

Την 31 Δεκεμβρίου 2015, η Εταιρεία είχε εκδώσει εγγυητική επιστολή ποσού € 1.500 χιλ. υπέρ του Δημοσίου, προκειμένου να λάβει απαλλαγή στην παρακράτηση φόρου εισοδήματος επί των μερισμάτων που διένειμε όπως ορίζουν οι διατάξεις του Ν. 4172/2013 αναφορικά με τα ενδοομιλικά μερίσματα.

Τα ελάχιστα μελλοντικά πληρωτέα μισθώματα λειτουργικών μισθώσεων των μη ακυρώσιμων μισθωτικών συμβάσεων είναι:

31/12/2016 (ποσά σε € χιλ.)	Κτίρια	Αυτοκίνητα	Εξοπλισμός	Σύνολο
Μέχρι και το 1ο έτος	166	47	32	245
Σύνολο	166	47	32	245

31/12/2015 (ποσά σε € χιλ.)	Κτίρια	Αυτοκίνητα	Εξοπλισμός	Σύνολο
Μέχρι και το 1ο έτος	166	25	34	225
Σύνολο	166	25	34	225

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34 : ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Τα μερίσματα λογιστικοποιούνται μετά τη λήψη της σχετικής απόφασης από την Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Στις 30 Ιουνίου 2016 η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας αποφάσισε την διανομή μερίσματος στον μέτοχο Eurolife ERB Insurance Group ποσού € 18.200 χιλ. Η διανομή του μερίσματος προήλθε από τα κέρδη της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2015. Το ποσό καταβλήθηκε στον μέτοχο στις 15 Ιουλίου 2016

Στις 17 Αυγούστου 2016, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας αποφάσισε την διανομή μερίσματος στον μέτοχο Eurolife ERB Insurance Group ποσού € 1.949 χιλ. Η διανομή του μερίσματος προήλθε από φορολογημένα αποθεματικά και κέρδη εις νέον σχηματισθέντα σε προηγούμενες του 2015 χρήσεις. Το ποσό καταβλήθηκε στον μέτοχο στις 23 Αυγούστου 2016.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Στις 7 Φεβρουαρίου 2017, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας, αποφάσισε την διανομή μερίσματος στον μέτοχο Eurolife ERB Insurance Group ποσού € 13.943 χιλ. Η διανομή του μερίσματος προήλθε από τα μη διανεμηθέντα κέρδη παρελθουσών χρήσεων μέχρι και την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2014. Το ποσό καταβλήθηκε στον μέτοχο στις 13 Φεβρουαρίου 2017.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35 : ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Πληροφορίες σχετικά με τα σημαντικά γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού αναφέρονται στη σημείωση 34 Μερίσματα. Δεν υφίστανται λοιπά σημαντικά οφιστενής γεγονότα που να απαιτείται η αναφορά τους.